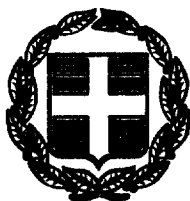

01000471203990144

671

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 47

12 Μαρτίου 1999

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2691

Κύρωση της Συνθήκης του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις, καθώς και των σχετικών πρωτοκόλλων και των δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

1. Κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συνθήκη του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις, καθώς και τα σχετικά πρωτόκολλα και οι δηλώσεις που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη, που υπογράφηκαν στο Άμστερνταμ στις 2 Οκτωβρίου 1997 μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας, του Βασιλείου της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.

2. Σε προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης δημοσιεύονται σε ενοποιημένη απόδοση η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

3. Τα κείμενα, πρωτόκολλα και δηλώσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο σε πρωτότυπο στην ελληνική γλώσσα έχουν ως εξής:

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ
ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ Η ΟΠΟΙΑ ΕΧΕΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΘΕΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ ΝΑ ΑΣΚΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΙ ΤΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Η ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Ο ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ να τροποποιήσουν τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις,

και προς το σκοπό αυτό, όρισαν πληρεξουσίους:

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ:

κ. Erik Derycke,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ:

κ. Niels Helveg Petersen,
Υπουργός Εξωτερικών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ:

Dr. Klaus Kinkel,
Ομοσπονδιακός Υπουργός Εξωτερικών
και Ομοσπονδιακός Αντικαγκελλάριος

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

κ. Theodoros Pangalos,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ:

κ. Juan Abel Matutes,
Υπουργός Εξωτερικών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

κ. Hubert Védrine,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ Η ΟΠΟΙΑ ΕΧΕΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΘΕΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ ΝΑ ΑΣΚΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΙ ΤΙΣ ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ:

κ. Raphael P. Burke,
Υπουργός Εξωτερικών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

κ. Lamberto Dini,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΑΥΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΥΨΗΛΟΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΚΑΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ:

κ. Jacques F. Poos,
Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης,
Υπουργός Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Συνεργασίας

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ:

κ. Hans van Mierlo,
Αντιπρόεδρος,
Υπουργός Εξωτερικών

Ο ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ:

κ. Wolfgang Schüssel,
Ομοσπονδιακός Υπουργός Εξωτερικών
και Αντικαγκελλάριος

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

κ. Jaime Gama,
Υπουργός Εξωτερικών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ:

κα Tarja Halonen,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ:

κα Lena Hjelm-Wallén,
Υπουργός Εξωτερικών

Η ΑΥΤΗΣ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ:

κ. Douglas Henderson,
Αναπληρωτές Υπουργοί,
Υπουργείο Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας

ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους, που θρέθηκαν εντάξει,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Άρθρο 1

Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1. Μετά την τρίτη παράγραφο του προοιμίου, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την προσήλωσή τους στα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα, όπως ορίζονται από τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που υπογράφηκε στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961 και τον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του 1989,»

2. Η υπάρχουσα έβδομη παράγραφος του προοιμίου αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των λαών τους, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς και μιας ενισχυμένης συνοχής, όπως επίσης και της προστασίας του περιβάλλοντος, και να εφαρμόσουν πολιτικές που θα διασφαλίζουν την πρόοδο στον τομέα της οικονομικής ολοκλήρωσης εκ παραλλήλου με την πρόοδο στους άλλους τομείς,»

3. Οι υπάρχουσες ένατη και δέκατη παράγραφοι του προοιμίου αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να εφαρμόσουν μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, που συμπεριλαμβάνει την προοδευτική διαμόρφωση μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1.7, ενισχύοντας έτσι την ευρωπαϊκή ταυτότητα και ανεξαρτησία για την προαγωγή της ειρήνης, της ασφάλειας και της προόδου στην Ευρώπη και ανά την υφήλιο,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να διευκολύνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα την ασφάλεια και την προστασία των λαών τους, με την εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης,»

4. Στο άρθρο Α, η δεύτερη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η παρούσα συνθήκη διανοίγει νέα φάση στη διαδικασία μιας διαρκώς στενότερης ένωσης των λαών της Ευρώπης, στην οποία οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες.»

5. Το άρθρο Β αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο Β

Η Ένωση θέτει ως στόχους:

- να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική πρόοδο και ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης και να επιτύχει ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη, ιδίως με τη δημιουργία ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα, με την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και με την ίδρυση μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης, η οποία θα περιλάβει, εν καιρώ, ένα ενιαίο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης,

- να επιβεβαιώσει την ταυτότητά της στη διεθνή σκηνή, ιδίως με την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1.7,
- να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των υπηκόων των κρατών μελών της με τη θέσπιση ιθαγένειας της Ένωσης,
- να διατηρήσει και να αναπτύξει την Ένωση ως χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση, και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας,
- να διατηρήσει στο ακέραιο το κοινοτικό κεκτημένο και να το αναπτύξει με την προοπτική να μελετηθεί κατά πόσον οι πολιτικές και οι μορφές συνεργασίας που καθιερώνονται με την παρούσα συνθήκη θα πρέπει να αναθεωρηθούν, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα των μηχανισμών και των οργάνων της Κοινότητας.

Οι στόχοι της Ένωσης επιτυγχάνονται σύμφωνα με την παρούσα συνθήκη, υπό τους όρους και με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται σε αυτήν, ενώ συγχρόνως τηρείται η αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 3 Β της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.»

6. Στο άρθρο Γ, η δεύτερη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Ένωση μεριμνά, ειδικότερα, για τη συνοχή του συνόλου της εξωτερικής της δράσης στα πλαίσια των πολιτικών της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της ανάπτυξης. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή έχουν την ευθύνη να εξασφαλίζουν τη συνοχή αυτή και συνεργάζονται προς τούτο. Εξασφαλίζουν, στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, την υλοποίηση αυτών των πολιτικών.»

7. Το άρθρο Ε αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο Ε

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκούν τις αρμοδιότητές τους υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν, αφενός μεν οι διατάξεις των Συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των μεταγενέστερων Συνθηκών και πράξεων που τις τροποποιούν και τις συμπληρώνουν, αφετέρου δε οι άλλες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης.»

8. Το άρθρο ΣΤ τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Ένωση θεσπίζει στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, αρχές οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη.»

β) η υπάρχουσα παράγραφος 3 γίνεται παράγραφος 4 και παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος 3:

«3. Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της.»

9. Στο τέλος του τίτλου Ι, παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο ΣΤ.1

1. Το Συμβούλιο, συνερχόμενο υπό τη σύνθεση αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών ή της Επιτροπής και αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να διαπιστώσει την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου ΣΤ, αφού καλέσει την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

2. Εφόσον γίνει αυτή η διαπίστωση, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο. Ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν τη θέσπιση αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου όπως καθορίζεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 2.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψηφισάντων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των μελών του.»

10. Ο τίτλος V αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τίτλος V

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Άρθρο Ι.1

1. Η Ένωση καθορίζει και εφαρμόζει μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας η οποία καλύπτει όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και της οποίας στόχοι είναι:

— η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ένωσης σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

- η ενίσχυση της ασφαλείας της Ένωσης υπό όλες τις μορφές της,
- η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της τελικής πράξης του Ελσίνκι και τους στόχους του Χάρτη των Παρισίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν τα εξωτερικά σύνορα,
- η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας,
- η ανάπτυξη και η εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών.

2. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και ανεπιφυλάκτως την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, με πνεύμα πίστης και αμοιβαίας αλληλεγγύης.

Τα κράτη μέλη εργάζονται ομού για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής τους αλληλεγγύης. Απέχουν από κάθε δράση αντίθετη προς τα συμφέροντα της Ένωσης ή ικανή να θίξει την αποτελεσματικότητά της ως συνεκτικής δύναμης στις διεθνείς σχέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την τήρηση αυτών των αρχών.

Άρθρο L2

Η Ένωση επιδιώκει τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο L1:

- καθορίζοντας τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας,
- αποφασίζοντας για κοινές στρατηγικές,
- υιοθετώντας κοινές δράσεις,
- υιοθετώντας κοινές θέσεις,
- ενισχύοντας τη συστηματική συνεργασία μεταξύ κρατών μελών για την άσκηση της πολιτικής τους.

Άρθρο L3

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει για κοινές στρατηγικές οι οποίες θα εφαρμόζονται από την Ένωση, στους τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη έχουν σημαντικά κοινά συμφέροντα.

Οι κοινές στρατηγικές καθορίζουν τους στόχους τους, τη διάρκειά τους και τα μέσα που πρέπει να παρέχονται από την Ένωση και τα κράτη μέλη.

3. Το Συμβούλιο λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις για τον καθορισμό και την εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας βάσει των γενικών προσανατολισμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο συνιστά κοινές στρατηγικές στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και τις εφαρμόζει, ιδίως υιοθετώντας κοινές δράσεις και κοινές θέσεις.

Το Συμβούλιο μεριμνά για την ενότητα, τη συνοχή και την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης.

Άρθρο L4

1. Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές δράσεις. Οι κοινές δράσεις αντιμετωπίζουν ειδικές καταστάσεις όταν κρίνεται ότι απαιτείται επιχειρησιακή δράση εκ μέρους της Ένωσης. Προσδιορίζουν τους στόχους τους, το πεδίο εφαρμογής τους, τα μέσα που πρέπει να τεθούν στη διάθεση της Ένωσης, τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους και, εφόσον είναι απαραίτητο, τη διάρκειά τους.

2. Σε περίπτωση αλλαγής των περιστάσεων με σαφή επίπτωση στο θέμα το οποίο αποτελεί αντικείμενο κοινής δράσης, το Συμβούλιο αναθεωρεί τις αρχές και τους στόχους αυτής της δράσης και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις. Η κοινή δράση εξακολουθεί να ισχύει ενόσω το Συμβούλιο δεν έχει αποφασίσει.

3. Οι κοινές δράσεις δεσμεύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις θέσεις που υιοθετούν και τη διεξαγωγή της δράσης τους.

4. Το Συμβούλιο μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να του υποβάλει οιοσδήποτε προτάσεις ενδείκνυνται όσον αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας για να εξασφαλίσει την εφαρμογή μιας κοινής δράσης.

5. Κάθε θέση ή δράση κατ' ιδίαν κράτους μέλους η οποία σχεδιάζεται στα πλαίσια κοινής δράσης, γνωστοποιείται μέσα σε προθεσμίες οι οποίες επιτρέπουν, εάν είναι αναγκαίο, προηγούμενη συνεννόηση στα πλαίσια του Συμβουλίου. Η υποχρέωση της προηγούμενης ενημέρωσης δεν εφαρμόζεται στα μέτρα που αποτελούν απλή μεταφορά, σε εθνικό επίπεδο, των αποφάσεων του Συμβουλίου.

6. Σε περίπτωση επιτακτικής ανάγκης που οφείλεται σε μεταβολή της κατάστασης και ελλείψει αποφάσεως του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν, επείγοντως, τα μέτρα που επιβάλλονται στα πλαίσια των γενικών στόχων της κοινής δράσης. Το αφορώμενο κράτος μέλος ενημερώνει αμέσως το Συμβούλιο για τα ληφθέντα μέτρα.

7. Σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών κατά την εφαρμογή μιας κοινής δράσης, ένα κράτος μέλος προσφεύγει στο Συμβούλιο το οποίο τις συζητά και αναζητεί τις κατάλληλες λύσεις. Οι λύσεις αυτές δεν μπορούν να αντιβαίνουν προς τους στόχους της κοινής δράσης ούτε να θάλπουν την αποτελεσματικότητά της.

Άρθρο L5

Το Συμβούλιο υιοθετεί κοινές θέσεις. Οι κοινές θέσεις καθορίζουν τη στάση της Ένωσης επί συγκεκριμένου ζητήματος γεωγραφικής ή θεματικής φύσεως. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές τους πολιτικές να συνάδουν προς τις κοινές θέσεις.

Άρθρο L6

Τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και συνεννοούνται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου για κάθε ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας που παρουσιάζει γενικό ενδιαφέρον, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η επιρροή της Ένωσης ασκείται με τον αποτελεσματικότερο τρόπο μέσω συντονισμένης και συγκλίνουσας δράσης.

Άρθρο 17

1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, θα συστήσει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ένωσης, παρέχοντας στην Ένωση πρόσβαση σε επιχειρησιακή ικανότητα, ιδίως στα πλαίσια της παραγράφου 2. Υποστηρίζει την Ένωση στη διαμόρφωση των αμυντικών πλευρών της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας όπως προβλέπεται στο παρόν άρθρο. Η Ένωση ενισχύει, αντιστοίχως, στενότερες θεσμικές σχέσεις με τη ΔΕΕ με στόχο τη δυνατότητα ενσωμάτωσης της ΔΕΕ στην Ένωση, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, θα συστήσει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Η πολιτική της Ένωσης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφαλείας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (ΝΑΤΟ), δυνάμει της συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό.

Η προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής θα υποστηρίζεται, όπως τα κράτη μέλη το κρίνουν πρόσφορο, με τη συνεργασία τους στον τομέα των εξοπλισμών.

2. Τα θέματα τα οποία μνημονεύει το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν τις ανθρωπιστικές αποστολές και τις αποστολές διάσωσης, τις αποστολές της διατήρησης της ειρήνης, της επέμβασης μαχίμων δυνάμεων στη διαχείριση των κρίσεων, καθώς και την αποκατάσταση της ειρήνης.

3. Η Ένωση θα προσφεύγει στη ΔΕΕ για την εκπόνηση και την εφαρμογή των αποφάσεων και των δράσεων της Ένωσης που έχουν συνέπειες στην άμυνα.

Η αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να καθορίζει προσανατολισμούς σύμφωνα με το άρθρο 13 ισχύει επίσης σε σχέση με τη ΔΕΕ για τα θέματα για τα οποία η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ.

Όταν η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ για την εκπόνηση και την εφαρμογή αποφάσεων της Ένωσης σχετικά με τις αποστολές που αναφέρονται στην παράγραφο 2, όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης δικαιούνται να συμμετέχουν πλήρως στις εν λόγω αποστολές. Το Συμβούλιο, σε συμφωνία με τα όργανα της ΔΕΕ, θεσπίζει τις αναγκαίες πρακτικές ρυθμίσεις προκειμένου όλα τα κράτη μέλη που συμβάλλουν στις εν λόγω αποστολές να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως και ισότιμα στο σχεδιασμό και στη λήψη αποφάσεων στα πλαίσια της ΔΕΕ.

Οι αποφάσεις της παρούσας παραγράφου που έχουν συνέπειες στην άμυνα λαμβάνονται με την επιφύλαξη των πολιτικών και των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τρίτο εδάφιο.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σε διμερές επίπεδο, στα πλαίσια της ΔΕΕ και της Ατλαντικής Συμμαχίας, στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα τίτλο ούτε την εμποδίζει.

5. Για την προώθηση των στόχων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του θα επανεξεταστούν σύμφωνα με το άρθρο Ν.

Άρθρο I.8

1. Η προεδρία εκπροσωπεί την Ένωση στα θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

2. Η προεδρία έχει την ευθύνη της εφαρμογής των αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος τίτλου· με αυτή της την ιδιότητα εκφράζει καταρχήν τη θέση της Ένωσης στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις.

3. Η προεδρία επικουρείται από το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου, ο οποίος ασκεί τα καθήκοντα του ύπατου εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας.

4. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2. Η προεδρία επικουρείται εάν είναι αναγκαίο στα καθήκοντα αυτά από το κράτος μέλος που θα ασκήσει την επόμενη προεδρία.

5. Το Συμβούλιο δύναται, όταν το κρίνει απαραίτητο, να διορίζει ειδικό εντεταλμένο για συγκεκριμένα θέματα πολιτικής.

Άρθρο I.9

1. Τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και στις διεθνείς διασκέψεις και υποστηρίζουν, στα πλαίσια αυτά, τις κοινές θέσεις.

Στους διεθνείς οργανισμούς και στις διεθνείς διασκέψεις στις οποίες δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τα κράτη που συμμετέχουν υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 και του άρθρου I.4 παράγραφος 3, τα κράτη μέλη που εκπροσωπούνται σε διεθνείς οργανισμούς ή διεθνείς διασκέψεις όπου δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη, τηρούν ενήμερα τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν για κάθε ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος.

Όσα κράτη μέλη είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών θα συνεννοούνται μεταξύ τους και θα τηρούν πλήρως ενήμερα τα άλλα κράτη μέλη. Όσα κράτη μέλη είναι μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας φροντίζουν, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, να υπερασπίζονται τις θέσεις και τα συμφέροντα της Ένωσης, με την επιφύλαξη των ευθυνών τους δυνάμει των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο I.10

Οι διπλωματικές και προξενικές αποστολές των κρατών μελών και οι αντιπροσωπείες της Επιτροπής σε τρίτες χώρες και σε διεθνείς διασκέψεις, καθώς και οι αντιπροσωπείες τους σε διε-

θινείς οργανισμούς, συνεργάζονται προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση και η εφαρμογή των κοινών θέσεων και των κοινών δράσεων που έχει υιοθετήσει το Συμβούλιο.

Οι ανωτέρω εντείνουν τη συνεργασία τους ανταλλάσσοντας πληροφορίες, προβαίνοντας σε κοινές αξιολογήσεις και συμβάλλοντας στην εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 8 Γ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο I.11

Η προεδρία ζητά τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσον αφορά τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και μεριμνά ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι απόψεις του. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται τακτικά από την προεδρία και την Επιτροπή για τις εξελίξεις της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις ή να διατυπώνει συστάσεις προς το Συμβούλιο. Διεξάγει κάθε χρόνο συζήτηση για την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο I.12

1. Κάθε κράτος μέλος ή η Επιτροπή μπορούν να προσφεύγουν στο Συμβούλιο για κάθε θέμα που αφορά την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και να υποβάλλουν προτάσεις στο Συμβούλιο.

2. Στις περιπτώσεις που απαιτείται ταχεία λήψη αποφάσεως, η προεδρία συγκαλεί, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από σχετική αίτηση της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους, έκτακτη σύνοδο του Συμβουλίου, εντός προθεσμίας σαράντα οκτώ ωρών ή, σε περίπτωση απόλυτης ανάγκης, εντός βραχύτερου διαστήματος.

Άρθρο I.13

1. Οι αποφάσεις δυνάμει του παρόντος τίτλου λαμβάνονται ομοφώνως από το Συμβούλιο. Οι αποχές μελών τα οποία είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται δεν εμποδίζουν τη θέσπιση αυτών των αποφάσεων.

Σε περίπτωση αποχής κατά τη διεξαγωγή ψηφοφορίας, ένα μέλος του Συμβουλίου δύναται να συνοδεύσει την αποχή του με τυπική δήλωση, σύμφωνα με το παρόν εδάφιο. Σ' αυτή την περίπτωση, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει την απόφαση, αλλά αποδέχεται ότι η απόφαση δεσμεύει την Ένωση. Εκφράζοντας πνεύμα αμοιβαίας αλληλεγγύης, το εν λόγω κράτος μέλος απέχει από οποιαδήποτε δράση, η οποία ενδέχεται να αντιτίθεται ή να εμποδίζει τη δράση της Ένωσης που βασίζεται σ' αυτή την απόφαση, ενώ τα άλλα κράτη μέλη σέβονται τη θέση του. Εάν τα μέλη του Συμβουλίου που συνόδευσαν την αποχή τους με τέτοια δήλωση αντιπροσωπεύουν πλέον του ενός τρίτου των ψήφων που σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 148, παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η απόφαση δεν υιοθετείται.

2. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία:

- όταν υιοθετεί κοινές δράσεις, κοινές θέσεις ή λαμβάνει οποιαδήποτε άλλη απόφαση βάσει κοινής στρατηγικής,
- όταν υιοθετεί απόφαση που προβλέπει την εφαρμογή κοινής δράσης ή κοινής θέσης.

Αν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντιταχθεί στη θέσπιση απόφασης η οποία πρόκειται να ληφθεί με ειδική πλειοψηφία, δεν διεξάγεται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ώστε να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Για τη θέσπισή τους, οι αποφάσεις απαιτούν τουλάχιστον 62 ψήφους υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους τουλάχιστον 10 μελών.

Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει για αποφάσεις με στρατιωτικές συνέπειες ή με συνέπειες στην άμυνα.

3. Όσον αφορά τα διαδικαστικά θέματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο I.14

Όταν είναι αναγκαίο να συναφθεί συμφωνία με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς κατ' εφαρμογή του παρόντος τίτλου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, δύναται να εξουσιοδοτήσει την προεδρία, επικουρούμενη, κατά περίπτωση, από την Επιτροπή, να αρχίσει εν προκειμένω διαπραγματεύσεις. Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο το οποίο αποφασίζει ομοφώνως μετά από σύσταση της προεδρίας. Ένα κράτος μέλος του οποίου ο αντιπρόσωπος δηλώνει στο Συμβούλιο ότι στη χώρα που πρέπει να πληρωθούν συγκεκριμένες συνταγματικές επιταγές, δεν δεσμεύεται από τη συμφωνία αυτή.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και σε θέματα που εμπίπτουν στον τίτλο VI.

Άρθρο I.15

Με την επιφύλαξη του άρθρου 151 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια Πολιτική Επιτροπή παρακολουθεί τη διεθνή κατάσταση στους τομείς που εμπίπτουν στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας και συμβάλλει στον καθορισμό των πολιτικών διατυπώνοντας γνώμες απευθυνόμενες στο Συμβούλιο, είτε μετά από αίτηση του Συμβουλίου είτε με δική της πρωτοβουλία. Η Πολιτική Επιτροπή εποπτεύει επίσης την εφαρμογή των συμπεφωνημένων πολιτικών, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Προεδρίας και της Επιτροπής.

Άρθρο I.16

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου, Υπάτος Εκπρόσωπος για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρεί το Συμβούλιο σε θέματα που υπάγονται στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, συμβάλλοντας ιδίως στη διατύπωση, την προπαρασκευή και την εφαρμογή αποφάσεων πολιτικής, και, όπου απαιτείται, ενεργώντας εξ ονόματος του Συμβουλίου κατ' αίτηση της Προεδρίας, διεξάγοντας πολιτικό διάλογο με τρίτους.

Άρθρο I.17

Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες του τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

Άρθρο I.18

1. Τα άρθρα 137, 138, 139 έως 142, 146, 147, 150 έως 153, 157 έως 163, 191 Α και 217 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου.
2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος Τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, πλην των δαπανών που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα και των περιπτώσεων όπου το Συμβούλιο λαμβάνει ομόφωνα διαφορετική απόφαση.
Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν καταλογίζονται στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αυτές βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο λάβει ομόφωνα διαφορετική απόφαση. Όσον αφορά τις δαπάνες που οφείλονται σε ενέργειες που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στην άμυνα, τα κράτη μέλη οι αντιπρόσωποι των οποίων στο Συμβούλιο προέβησαν σε τυπική δήλωση, δυνάμει του άρθρου I.13, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δεν υποχρεούνται να συμβάλουν στη χρηματοδότησή τους.
4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.»

11. Ο τίτλος VI αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τίτλος VI

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ**Άρθρο K.1**

Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στόχος της Ένωσης είναι να παρέχει στους πολίτες υψηλό επίπεδο προστασίας εντός ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με την ανάπτυξη από κοινού δράσης μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, και με την πρόληψη και την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την πρόληψη και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας, οργανωμένης ή μη, ιδίως της τρομοκρατίας, της εμπορίας ανθρώπων και των εγκλημάτων κατά παιδιών, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και όπλων, της δωροδοκίας και της απάτης, μέσω:

- στενότερης συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών δυνάμεων, τελωνειακών και άλλων αρμοδίων αρχών στα κράτη μέλη, τόσο απευθείας όσο και μέσω της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Ευρωπόλ), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων K.2 και K.4,
- στενότερης συνεργασίας μεταξύ δικαστικών και άλλων αρμοδίων αρχών των κρατών μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου K.3 στοιχεία α) έως δ) και του άρθρου K.4,

- προσέγγισης, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων σε ποινικές υποθέσεις στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου Κ.3 στοιχείο ε).

Άρθρο Κ.2

1. Η από κοινού δράση στον τομέα της αστυνομικής συνεργασίας περιλαμβάνει:
  - α) την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών, τελωνειακών και άλλων ειδικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, σε σχέση με την πρόληψη, την εξακρίβωση και τη διερεύνηση αζιόποινων πράξεων,
  - β) τη συλλογή, αποθήκευση, επεξεργασία, ανάλυση και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που κατέχουν οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου για αναφορές ως προς τις καταχωρήσεις ύποπτων οικονομικών συναλλαγών, ιδίως μέσω της Ευρωπόλ, υπό την επιφύλαξη των κατάλληλων διατάξεων για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
  - γ) συνεργασία και κοινές πρωτοβουλίες για την κατάρτιση, την ανταλλαγή αξιωματικών-συνδέσμων, την απόσπαση υπαλλήλων, τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού και την εγκληματολογική έρευνα,
  - δ) την κοινή αξιολόγηση ιδιαίτερων τεχνικών έρευνας σε σχέση με την εξακρίβωση σοβαρών μορφών οργανωμένης εγκληματικότητας.
2. Το Συμβούλιο προωθεί τη συνεργασία μέσω της Ευρωπόλ, ειδικότερα δε, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ:
  - α) παρέχει τη δυνατότητα στην Ευρωπόλ να διευκολύνει και να υποστηρίζει την προετοιμασία και να ενθαρρύνει το συντονισμό και τη διεξαγωγή ειδικών δράσεων έρευνας, από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών δράσεων κοινών ομάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν εκπροσώπους της Ευρωπόλ, ως υποστήριξη,
  - β) θεσπίζει μέτρα που επιτρέπουν στην Ευρωπόλ να ζητεί από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να διενεργούν και να συντονίζουν τις έρευνές τους για συγκεκριμένες υποθέσεις και να αναπτύσσει ειδική εμπειρία, η οποία μπορεί να τεθεί στη διάθεση των κρατών μελών και να τα συνδράμει κατά την έρευνα υποθέσεων οργανωμένης εγκληματικότητας,
  - γ) ευνοεί την καθιέρωση επαφών μεταξύ εισαγγελικών/ανακριτικών υπαλλήλων ειδικών στην καταπολέμηση της οργανωμένης εγκληματικότητας, σε στενή συνεργασία με την Ευρωπόλ,
  - δ) εγκαθιδρύει δίκτυο έρευνας, τεκμηρίωσης και στατιστικής σχετικά με τη διασυνοριακή εγκληματικότητα.

Άρθρο Κ.3

Η από κοινού δράση για τη δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις περιλαμβάνει τα εξής:

- α) διευκόλυνση και επιτάχυνση της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων και των δικαστικών αρχών ή αντίστοιχων αρμόδιων αρχών των κρατών μελών σε σχέση με τη διεξαγωγή δικών και την εκτέλεση αποφάσεων·
- β) διευκόλυνση της έκδοσης μεταξύ των κρατών μελών·
- γ) διασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, στο βαθμό που είναι αναγκαίο, για τη βελτίωση της εν λόγω συνεργασίας·
- δ) πρόληψη των συγκρούσεων δικαιοδοσίας μεταξύ κρατών μελών·
- ε) προοδευτική θέσπιση μέτρων για τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των αξιόποινων πράξεων και τις ποινές στους τομείς της οργανωμένης εγκληματικότητας, της τρομοκρατίας και της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών.

Άρθρο Κ.4

Το Συμβούλιο καθορίζει τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς υπό τους οποίους οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στα άρθρα Κ.2 και Κ.3 μπορούν να αναλάβουν δράση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους σε σύνδεση και σε συμφωνία με τις αρχές του τελευταίου.

Άρθρο Κ.5

Ο παρών τίτλος δεν θίγει την άσκηση των αρμοδιοτήτων που εμπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφαλείας.

Άρθρο Κ.6

1. Στους τομείς που αναφέρονται στον παρόντα τίτλο, τα κράτη μέλη αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται μεταξύ τους στα πλαίσια του Συμβουλίου προκειμένου να συντονίζουν τη δράση τους. Προς το σκοπό αυτό, καθιερώνουν συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων υπηρεσιών των διοικήσεών τους.
2. Το Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα και προωθεί, με τις κατάλληλες μορφές και διαδικασίες, όπως ορίζονται στον παρόντα τίτλο, τη συνεργασία η οποία συμβάλλει στην επιδίωξη των στόχων της Ένωσης. Προς το σκοπό αυτό, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας οποιουδήποτε κράτους μέλους ή της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί:
  - α) να υιοθετεί κοινές θέσεις προσδιορίζοντας την προσέγγιση της Ένωσης ως προς συγκεκριμένο θέμα·
  - β) να υιοθετεί αποφάσεις-πλαίσια με σκοπό την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις-πλαίσιο δεσμεύουν τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα αλλά αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων. Δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα·
  - γ) να υιοθετεί αποφάσεις για οποιοδήποτε άλλο σκοπό συνεπή με τους στόχους του παρόντος τίτλου, αποκλεισμένης οποιασδήποτε προσέγγισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών. Οι αποφάσεις αυτές είναι δεσμευτικές και δεν παράγουν άμεσο αποτέλεσμα· το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή αυτών των αποφάσεων στο επίπεδο της Ένωσης·

- δ) να καταρτίζει συμβάσεις τις οποίες συνιστά στα κράτη μέλη προς αποδοχή σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα κράτη μέλη κινούν τις εφαρμοστέες διαδικασίες εντός προθεσμίας, που ορίζεται από το Συμβούλιο.

Εκτός αν άλλως ορίζουν, οι συμβάσεις αυτές, αφού υιοθετηθούν τουλάχιστον από τα μισά κράτη μέλη, αρχίζουν να ισχύουν στα εν λόγω κράτη μέλη αυτά· τα μέτρα εφαρμογής των συμβάσεων αυτών θεσπίζονται από το Συμβούλιο με πλειοψηφία δύο τρίτων των συμβαλλομένων μερών.

3. Όταν το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται όπως ορίζεται στο άρθρο 143 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τη θέσπιση των πράξεων του Συμβουλίου, απαιτούνται τουλάχιστον 62 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους δέκα τουλάχιστον μελών.

4. Για διαδικαστικά ζητήματα, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο Κ.7

1. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αρμοδιότητα, υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις επί του κύρους και της ερμηνείας των αποφάσεων πλαίσιο, και των αποφάσεων, επί της ερμηνείας των συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του παρόντος τίτλου και επί του κύρους και της ερμηνείας των μέτρων εφαρμογής τους.

2. Με δήλωση κατά την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ ή οποιαδήποτε στιγμή μετά την υπογραφή, κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποδέχεται την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να αποφαινεται με προδικαστικές αποφάσεις όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.

3. Κάθε κράτος μέλος που προβαίνει σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2 ορίζει είτε:

- α) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους αυτού, του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, είτε

- β) ότι οποιοδήποτε δικαστήριο του κράτους μέλους δύναται να ζητήσει από το Δικαστήριο να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση επί ζητήματος το οποίο ανακύπτει σε εκκρεμή υπόθεση ενώπιόν του και αφορά το κύρος ή την ερμηνεία πράξεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εάν το δικαστήριο αυτό κρίνει ότι η απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης.

4. Οποιοδήποτε κράτος μέλος, είτε προέβη είτε μη σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2, δικαιούται να υποβάλει υπόμνημα ή γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο σε υποθέσεις που ανακύπτουν σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5. Το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να ελέγχει το κύρος ή την αναλογικότητα επιχειρησιακών δράσεων της αστυνομίας ή άλλων υπηρεσιών επιβολής του νόμου ενός κράτους μέλους ή την άσκηση των ευθυνών που φέρουν τα κράτη για την τήρηση της δημόσιας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

6. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να ελέγχει τη νομιμότητα των αποφάσεων πλαίσιο και των αποφάσεων σε προσφυγές που ασκούνται από κράτος μέλος ή από την Επιτροπή λόγω αναρμοδιότητας, παραβάσεως ουσιώδους τύπου, παραβάσεως της παρούσας Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της ή λόγω καταχρήσεως εξουσίας. Οι προσφυγές που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο ασκούνται εντός δύο μηνών από τη δημοσίευση του μέτρου.

7. Το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να αποφαινεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή πράξεων που θεσπίζονται βάσει του άρθρου Κ.6 παράγραφος 2, εφόσον η εν λόγω διαφορά δεν μπορεί να επιλυθεί από το Συμβούλιο εντός έξι μηνών από της υποβολής της στο Συμβούλιο εκ μέρους ενός εκ των μελών του. Το Δικαστήριο έχει επίσης αρμοδιότητα να αποφαινεται επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή συμβάσεων που καταρτίζονται βάσει του άρθρου Κ.6 παράγραφος 2 στοιχείο δ).

Άρθρο Κ.8

1. Συνιστάται συντονιστική επιτροπή αποτελούμενη από ανώτατους υπαλλήλους. Εκτός του συντονιστικού της ρόλου, η επιτροπή αυτή έχει ως καθήκοντα:

- να διατυπώνει γνώμες προς το Συμβούλιο, είτε μετά από αίτησή του είτε με δική της πρωτοβουλία,
- να συμβάλλει, με την επιφύλαξη του άρθρου 151 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο Κ.1.

2. Η Επιτροπή συμπράττει πλήρως στις εργασίες σχετικά με τούς τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

Άρθρο Κ.9

Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν τις κοινές θέσεις που υιοθετούνται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τίτλου, στα πλαίσια των διεθνών οργανισμών και διεθνών διασκέψεων, στις οποίες συμμετέχουν.

Τα άρθρα Ι.8 και Ι.9 εφαρμόζονται, κατά περίπτωση, σε θέματα που εμπίπτουν στον παρόντα τίτλο.

Άρθρο Κ.10

Οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο Ι.14 μπορούν να καλύπτουν θέματα τα οποία εμπίπτουν στον παρόντα τίτλο.

Άρθρο Κ.11

1. Το Συμβούλιο ζητεί τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτού θεσπίσει οποιοδήποτε μέτρο αναφερόμενο στο άρθρο Κ.6 παράγραφος 2 στοιχεία β), γ) και δ). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδοτεί εντός προθεσμίας που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο, η οποία δεν είναι κατώτερη των τριών μηνών. Εάν δεν υπάρξει γνώμη εντός της προθεσμίας αυτής, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει.

2. Η προεδρία και η Επιτροπή ενημερώνουν τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις συζητήσεις στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα τίτλο.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δύναται να απευθύνει στο Συμβούλιο ερωτήσεις ή συστάσεις. Πραγματοποιεί ετησίως συζήτηση για την πρόοδο που σημειώθηκε στους τομείς που εμπίπτουν στον παρόντα τίτλο.

Άρθρο Κ.12

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη συνεργασία μεταξύ τους μπορεί να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων Κ.15 και Κ.16, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που θεσπίζουν οι Συνθήκες, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία:

- α) σέβεται τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τους στόχους του παρόντος τίτλου·
- β) έχει ως στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να αναπτυχθεί ταχύτερα σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση παρέχεται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων κρατών μελών και αφού κληθεί η Επιτροπή να υποβάλει τη γνώμη της· το αίτημα διαβιβάζεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εάν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής προτίθεται να αντιταχθεί στην παροχή εξουσιοδότησης με ειδική πλειοψηφία, δεν διεξάγεται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προκειμένου να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

Οι ψήφοι των μελών του Συμβουλίου σταθμίζονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Για τη θέσπισή τους, οι αποφάσεις απαιτούν τουλάχιστον 62 ψήφους υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους τουλάχιστον δέκα μελών.

3. Κάθε κράτος μέλος που επιθυμεί να συμμετέχει στη συνεργασία που καθιερώνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία διατυπώνει γνώμη στο Συμβούλιο, εντός τριών μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης αυτής, συνοδευόμενη ενδεχομένως από σύσταση για ειδικές διευθετήσεις που θεωρεί τυχόν αναγκαίες για να συμμετάσχει το κράτος μέλος αυτό στην εν λόγω συνεργασία. Εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης αυτής, το Συμβούλιο αποφασίζει για το αίτημα και για τις ειδικές διευθετήσεις που τυχόν θεωρεί αναγκαίες. Η απόφαση λογίζεται ότι έχει ληφθεί εκτός αν το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, αποφασίσει να παραμείνει το αίτημα εκκρεμές· στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο δηλώνει τους λόγους της απόφασής του και καθορίζει προθεσμία για την επανεξέταση του θέματος. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, το Συμβούλιο αποφασίζει υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο Κ.16.

4. Οι διατάξεις των άρθρων Κ.1 έως Κ.13 εφαρμόζονται στη στενότερη συνεργασία που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παρόν άρθρο και στα άρθρα Κ.15 και Κ.16.

Οι διατάξεις της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής εφαρμόζονται στις παραγράφους 1, 2 και 3.

5. Το παρόν άρθρο ισχύει υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο Κ.13

1. Τα άρθρα 137, 138, 138 Ε, 139 έως 142, 146, 147, 148 παράγραφος 3, 150 έως 153, 157 έως 163, 191 Α και 217 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφαρμόζονται στις διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου.

2. Οι διοικητικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγονται για τα όργανα οι διατάξεις σχετικά με τους τομείς που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος τίτλου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

3. Οι λειτουργικές δαπάνες τις οποίες συνεπάγεται η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων βαρύνουν επίσης τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει άλλως με ομοφωνία. Στις περιπτώσεις που οι δαπάνες δεν βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, βαρύνουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κλείδα ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει ομόφωνα άλλως.

4. Στις δαπάνες που βαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζεται η διαδικασία του προϋπολογισμού που ορίζεται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο Κ.14

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν πρωτοβουλίας της Επιτροπής ή κράτους μέλους, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αποφασίσει ότι η δράση στους τομείς του άρθρου Κ.1 εμπίπτει στον τίτλο ΙΙΙΑ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθορίζοντας ταυτοχρόνως τις σχετικές προϋποθέσεις ψηφοφορίας. Συνιστά στα κράτη μέλη να αποδεχθούν αυτή την απόφαση σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες».

12. Παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος:

«Τίτλος VIα

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΕΝΟΤΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο Κ.15

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους συνεργασία δύνανται να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που ορίζονται από την παρούσα συνθήκη και τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τον όρο ότι η συνεργασία αυτή:

α) αποσκοπεί στην προώθηση των στόχων της Ένωσης και στην προστασία και εξυπηρέτηση των συμφερόντων της·

β) σέβεται τις αρχές των εν λόγω συνθηκών και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης·

- γ) χρησιμοποιείται μόνον ως ύστατη λύση, όταν οι στόχοι των εν λόγω συνθηκών δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται σ' αυτές,
- δ) αφορά τουλάχιστον μια πλειοψηφία κρατών μελών,
- ε) δεν θίγει το "κοινοτικό κεκτημένο" ούτε τα μέτρα που έχουν θεσπισθεί δυνάμει άλλων διατάξεων των εν λόγω συνθηκών,
- στ) δεν θίγει τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα συμφέροντα όσων κρατών μελών δεν συμμετέχουν σ' αυτήν,
- ζ) είναι ανοιχτή σε όλα τα κράτη μέλη και τους επιτρέπει να συμμετάσχουν στη συνεργασία ανά πάσα στιγμή, εφόσον συμμορφώνονται προς τη βασική απόφαση και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο αυτό,
- η) ανταποκρίνεται στα ειδικά συμπληρωματικά κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 5 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο Κ.12 της παρούσας Συνθήκης, αναλόγως του αφορώμενου τομέα, και επιτρέπεται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τις εξ αυτών προβλεπόμενες διαδικασίες.

2. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν, στο μέτρο που τα αφορά, τις πράξεις και αποφάσεις που εκδίδονται για την εφαρμογή της συνεργασίας στην οποία συμμετέχουν. Τα κράτη μέλη που δεν συμμετέχουν στη συνεργασία αυτή δεν εμποδίζουν την εφαρμογή της από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Άρθρο Κ.16

1. Για την υιοθέτηση των πράξεων και αποφάσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή της συνεργασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο Κ.15, ισχύουν οι σχετικές θεσμικές διατάξεις της παρούσας συνθήκης και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ωστόσο, όλα τα μέλη του Συμβουλίου δύνανται να συμμετέχουν στις συζητήσεις καίτοι μόνον οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών που συμμετέχουν στη συνεργασία δύνανται να λαμβάνουν μέρος στη θέσπιση αποφάσεων. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ομοφωνία νοείται μόνον μεταξύ των αφορωμένων μελών του Συμβουλίου.

2. Οι δαπάνες που απορρέουν από την εφαρμογή της συνεργασίας, πέραν των διοικητικών εξόδων των οργάνων, βαρύνουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει, ομόφωνα, άλλως.

Άρθρο Κ.17

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την ανάπτυξη της στενότερης συνεργασίας που καθιερώνεται βάσει του παρόντος τίτλου».

13. Το άρθρο Λ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο Λ

Οι διατάξεις της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας σχετικά με την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των

Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας, εφαρμόζονται μόνον στις ακόλουθες διατάξεις της παρούσας Συνθήκης:

- α) στις διατάξεις που τροποποιούν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ενόψει της ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας·
- β) στις διατάξεις του τίτλου VI, υπό τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο Κ.7·
- γ) στις διατάξεις του τίτλου VI α, υπό τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στα άρθρα 5 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο Κ.12 της παρούσας Συνθήκης·
- δ) στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 2 όσον αφορά τη δραστηριότητα των οργάνων, στο μέτρο που το Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα βάσει των συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και βάσει της παρούσας συνθήκης·
- ε) στα άρθρα Λ έως Σ».

14. Στο άρθρο Ν, η παράγραφος 2 καταργείται και η παράγραφος 1 παραμένει χωρίς αρίθμηση.

15. Στο άρθρο Ξ, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κάθε ευρωπαϊκό κράτος το οποίο σέβεται τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο ΣΤ, παράγραφος 1, μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται»

16. Στο άρθρο Σ, προστίθεται το ακόλουθο νέο εδάφιο:

«Δύνامي της Συνθήκης Προσχώσεως του 1994, το κείμενο της παρούσας Συνθήκης στη σουηδική και φινλανδική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.»

Άρθρο 2

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1. Στο προοίμιο, μετά την όγδοη παράγραφο, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ να προάγουν την ανάπτυξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου γνώσης για τους λαούς τους μέσω ευρείας πρόσβασης στην εκπαίδευση και μέσω της συνεχούς αναπροσαρμογής της,»

2. Το άρθρο 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Άρθρο 2

Η Κοινότητα έχει ως αποστολή, με τη δημιουργία κοινής αγοράς, οικονομικής και νομισματικής ένωσης και με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών ή δράσεων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 3 Α, να προάγει στο σύνολο της Κοινότητας την αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, υψηλό επίπεδο απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας, ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, αειφόρο, μη πληθωριστική ανάπτυξη, υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας και σύγκλισης των οικονομικών επιδόσεων, υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, την άνοδο του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ κρατών μελών.»

3. Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

α) Το υπάρχον κείμενο αριθμείται και γίνεται παράγραφος 1·

β) στη νέα παράγραφο 1, το σημείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) μέτρα σχετικά με την είσοδο και την κυκλοφορία των προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου IIIα»·

γ) στη νέα παράγραφο 1, μετά το σημείο η) παρεμβάλλεται το ακόλουθο νέο σημείο θ):

«θ) την προαγωγή του συντονισμού μεταξύ των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους με την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση,»·

δ) στη νέα παράγραφο 1, το υπάρχον σημείο ι) γίνεται σημείο ι) και τα επόμενα σημεία επαναριθμούνται αναλόγως·

ε) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«2. Σε όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, η Κοινότητα επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.»

4. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 3 Γ

Οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.»

5. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 5 Α

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους συνεργασία μπορούν να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων Κ.15 και Κ.16 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία:

α) δεν αφορά τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας·

β) δεν θίγει πολιτικές, δράσεις ή προγράμματα της Κοινότητας·

γ) δεν αφορά την ιθαγένεια της Ένωσης και δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών·

δ) παραμένει μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που αναθέτει στην Κοινότητα η παρούσα Συνθήκη και

ε) δεν δημιουργεί διακρίσεις ή περιορισμούς στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και δεν στρεβλώνει τους όρους ανταγωνισμού μεταξύ τους.

2. Η εξουσιοδότηση η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 χορηγείται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εάν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντιταχθεί στη χορήγηση εξουσιοδότησης με ειδική πλειοψηφία, δεν διενεργείται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει να παραπεμφθεί το θέμα στο Συμβούλιο, το οποίο συνεδριάζει με τη σύνθεση αρχηγών κρατών ή Κυβερνήσεων, προκειμένου να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να καθιερώσουν στενότερη συνεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1, απευθύνουν αίτηση στην Επιτροπή, η οποία δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση προς το σκοπό αυτό. Εάν η Επιτροπή δεν υποβάλει πρόταση, ανακοινώνει στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη τους λόγους για τους οποίους δεν το πράττει.

3. Το κράτος μέλος το οποίο επιθυμεί να συμμετάσχει στη συνεργασία που καθιερώνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, κοινοποιεί την πρόθεσή του στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, η οποία, εντός τριών μηνών από την παραλαβή της κοινοποίησης αυτής, δίνει στο Συμβούλιο τη γνώμη της. Εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της κοινοποίησης αυτής, η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με αυτήν και με τις ειδικές διευθετήσεις που τυχόν θεωρεί αναγκαίες.

4. Οι πράξεις και οι αποφάσεις που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των δραστηριοτήτων συνεργασίας υπόκεινται σε όλες τις σχετικές διατάξεις της παρούσας συνθήκης, εκτός αν άλλως ορίζεται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα Κ.15 και Κ.16 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Το παρόν άρθρο ισχύει υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

6. Στο άρθρο 6, η δεύτερη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, δύναται να λαμβάνει μέτρα για την απαγόρευση των διακρίσεων αυτών»

7. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 6 Α

Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που παρέχει αυτή στην Κοινότητα, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να αναλάβει κατάλληλη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού».

8. Στο τέλος του πρώτου μέρους, παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 7 Δ

Με την επιφύλαξη των άρθρων 77, 90 και 92, και ενόψει της θέσης που κατέχουν οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος στα πλαίσια των κοινών αξιών της Ένωσης καθώς και της συμβολής τους στην προώθηση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη, εντός των πλαισίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, και εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συνθήκης, μεριμνούν ούτως ώστε οι υπηρεσίες αυτές να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων οι οποίες να επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους».

9. Στο άρθρο 8, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Θεσπίζεται ιθαγένεια της Ένωσης. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους. Η ιθαγένεια της Ένωσης συμπληρώνει και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια.»

10. Στο άρθρο 8 Α, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων. Εκτός εάν άλλως ορίζεται στην παρούσα συνθήκη, το Συμβούλιο αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής.»

11. Στο άρθρο 8 Δ, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Κάθε πολίτης της Ένωσης δύναται να απευθύνεται γραπτώς σε οποιοδήποτε από τα όργανα ή τους οργανισμούς, που αναφέρονται στο παρόν άρθρο ή στο άρθρο 4, σε μία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 248 γλώσσες, και να παίρνει απάντηση στην ίδια γλώσσα.»

12. Το άρθρο 51 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 51*

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, λαμβάνει στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως τα αναγκαία μέτρα για την εγκαθίδρυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, ιδίως με τη θέσπιση ενός συστήματος που να εξασφαλίζει στους διακινούμενους εργαζομένους και στους εξ αυτών έλκοντες δικαιώματα:

α) το συνυπολογισμό όλων των περιόδων που λαμβάνονται υπόψη από τις διάφορες εθνικές νομοθεσίες, για την κτήση και τη διατήρηση του δικαιώματος προς λήψη παροχής όπως και για τον υπολογισμό του ύψους αυτής·

β) την καταβολή των παροχών στα πρόσωπα που κατοικούν στις επικράτειες των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 189 Β».

13. Στο άρθρο 56, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, εκδίδει οδηγίες για το συντονισμό των ανωτέρω διατάξεων».

14. Στο άρθρο 57, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Για τον ίδιο σκοπό, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189 Β, εκδίδει οδηγίες για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομοφώνως καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας του άρθρου 189 Β, προκειμένου για οδηγίες, η εκτέλεση των οποίων σε ένα τουλάχιστον κράτος μέλος συνεπάγεται τροποποίηση των υφισταμένων αρχών της νομοθεσίας που διέπουν το καθεστώς των επαγγελματιών, όσον αφορά την κατάρτιση και τους όρους πρόσβασης των φυσικών προσώπων. Στις άλλες περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία»

15. Στο τρίτο μέρος, παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος:

«Τίτλος IIIα

ΘΕΩΡΗΛΕΙΣ, ΑΣΥΛΟ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άρθρο 73 Θ

Για την προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το Συμβούλιο θεσπίζει:

- α) Εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, μέτρα για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων σύμφωνα με το άρθρο 7 Α, σε συνδυασμό με άμεσα συνδεδεμένα με αυτήν συνοδευτικά μέτρα για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 Ι σημεία 2 και 3, και του άρθρου 73 Κ σημείο 1 στοιχείο α) και σημείο 2 στοιχείο α), καθώς και μέτρα για την πρόληψη και την καταστολή της εγκληματικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου Κ.3 στοιχείο ε) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- β) άλλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης και της διαφύλαξης των δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 73 Κ.
- γ) μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, όπως προβλέπονται στο άρθρο 73 Μ.
- δ) κατάλληλα μέτρα για την προώθηση και την ενίσχυση της διοικητικής συνεργασίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 73 Ν.
- ε) μέτρα στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ασφάλειας μέσω της πρόληψης και της καταστολής της εγκληματικότητας στην Ένωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 73 Ι

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 73 Ξ, θεσπίζει, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ:

1. Μέτρα, προκειμένου να εξασφαλισθεί, σύμφωνα προς το άρθρο 7 Α, η απουσία κάθε ελέγχου προσώπων, είτε είναι πολίτες της Ένωσης είτε υπήκοοι τρίτων χωρών, όταν διέρχονται εσωτερικά σύνορα.
2. Μέτρα για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών τα οποία καθορίζουν:
  - α) προδιαγραφές και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν τα κράτη μέλη κατά τη διενέργεια ελέγχων προσώπων στα εξωτερικά σύνορα.
  - β) κανόνες για τις θεωρήσεις, όταν υπάρχει πρόθεση διαμονής όχι άνω των τριών μηνών, στους οποίους περιλαμβάνονται:
    - ι) ο κατάλογος των τρίτων χωρών, οι υπήκοοι των οποίων υποχρεούνται να διαθέτουν θεωρήση προκειμένου να διέλθουν τα εξωτερικά σύνορα και των χωρών, οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή.

ii) οι διαδικασίες και οι όροι για τη χορήγηση θεωρήσεων από τα κράτη μέλη·

iii) θεώρηση ενιαίου τύπου·

iv) κανόνες για την ενιαία θεώρηση.

3. Μέτρα που καθορίζουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών δύνανται να ταξιδεύουν ελεύθερα εντός του εδάφους των κρατών μελών, για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Άρθρο 73 Κ

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 73 Ξ, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζει:

1. Μέτρα περί ασύλου, σύμφωνα με τη σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και το πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, και σύμφωνα με άλλες σχετικές συμβάσεις, στους ακόλουθους τομείς:

α) κριτήρια και μηχανισμούς για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους το οποίο είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που έχει υποβληθεί σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας·

β) ελάχιστες προδιαγραφές για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη·

γ) ελάχιστες προδιαγραφές για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ως προσφύγων·

δ) ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

2. Μέτρα περί προσφύγων και εκτοπισθέντων, στους ακόλουθους τομείς:

α) ελάχιστες προδιαγραφές παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες, οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, και σε άλλα πρόσωπα που χρειάζονται, για άλλους λόγους, διεθνή προστασία·

β) επιδίωξη δίκαιης κατανομής των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής προσφύγων και εκτοπισθέντων.

3. Μέτρα περί μεταναστευτικής πολιτικής, στους ακόλουθους τομείς:

α) προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής και προδιαγραφές διαδικασιών κατά τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν θεωρήσεις και άδειες διαμονής μακράς διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποσκοπούν στην επανένωση οικογενειών·

β) παράνομη μετανάστευση και παράνομη διαμονή, συμπεριλαμβανομένου του επαναπατρισμού παρανόμως διαμενόντων.

4. Μέτρα που καθορίζουν τα δικαιώματα και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν νομίμως σε κράτος μέλος δύνανται να διαμένουν σε άλλα κράτη μέλη.

Τα μέτρα, τα οποία θεσπίζονται από το Συμβούλιο, σύμφωνα με τα σημεία 3 και 4, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν στους εν λόγω τομείς διατάξεις του εθνικού δικαίου που συμβιβάζονται προς την παρούσα συνθήκη και προς διεθνείς συμφωνίες.

Μέτρα, τα οποία θα θεσπιστούν σύμφωνα με το σημείο 2 στοιχείο β), το σημείο 3 στοιχείο α) και το σημείο 4, δεν υπόκεινται στην προαναφερόμενη περίοδο των πέντε ετών.

Άρθρο 73 Δ

1. Ο παρών τίτλος δεν θίγει την άσκηση των ευθυνών που εμπίπτουν στα κράτη μέλη για την τήρηση της δημοσίας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
2. Εάν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν έκτακτη κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από αιφνίδια εισροή υπηκόων τρίτων χωρών, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής, δύναται να θεσπίζει προσωρινά μέτρα η διάρκεια των οποίων δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες υπέρ των εν λόγω κρατών μελών.

Άρθρο 73 Μ

Τα μέτρα τα οποία θα ληφθούν κατά το άρθρο 73 Ξ στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις και στο μέτρο που είναι αναγκαία για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, περιλαμβάνουν:

α) Βελτίωση και απλούστευση:

- του συστήματος διασυνοριακής επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών και εξωδίκων πράξεων,
- της συνεργασίας κατά την αποδεικτική διαδικασία,
- της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων αποφάσεων επί εξωδίκων υποθέσεων.

β) Προώθηση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη, όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων και δικαιοδοσίας.

γ) Εξάλειψη των εμποδίων για την ομαλή διεξαγωγή πολιτικών δικών, εν ανάγκη προωθώντας τη συμβατότητα των κανόνων πολιτικής δικονομίας που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη.

Άρθρο 73 Ν

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 73 Ξ, λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των διοικήσεων των κρατών μελών στους τομείς του παρόντος τίτλου, καθώς και μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών και της Επιτροπής.

Άρθρο 73 Ε

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
2. Μετά την πάροδο της πενταετίας:
  - το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει προτάσεων της Επιτροπής· η Επιτροπή εξετάζει οιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο,
  - το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε το σύνολο ή μέρος των τομέων που καλύπτονται από τον παρόντα τίτλο να ρυθμίζονται από τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 189 Β και να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.
3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 73 Ι, σημείο 2), στοιχείο β), υπό (i) και (iii), από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 73 Ι, σημείο 2), στοιχείο β), υπό (ii) και (iv), μετά την πάροδο πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β.

Άρθρο 73 Ο

1. Το άρθρο 177 εφαρμόζεται στον παρόντα τίτλο κατά τις ακόλουθες περιστάσεις και υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις. Εάν ανακύπτει ζήτημα επί της ερμηνείας του παρόντος τίτλου ή επί του κύρους ή της ερμηνείας πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει του παρόντος τίτλου σε υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, το δικαστήριο αυτό, εάν κρίνει ότι απόφαση επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, παραπέμπει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού.
2. Πάντως, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει μέτρα ή αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 73 Ι σημείο 1 σχετικά με την τήρηση της δημοσίας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.
3. Το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή κράτος μέλος μπορούν να ζητούν από το Δικαστήριο να εκδώσει απόφαση επί της ερμηνείας του παρόντος τίτλου ή πράξεων των οργάνων της Κοινότητας βάσει αυτού του τίτλου. Η απόφαση του Δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού δεν εφαρμόζεται σε αποφάσεις δικαστηρίων των κρατών μελών οι οποίες έχουν ισχύ δεδικασμένου.

Άρθρο 73 ΙΙ

Ο παρών τίτλος εφαρμόζεται τηρουμένων των διατάξεων του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας και του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας και

υπό την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 7 Α της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία».

16. Στο άρθρο 75 παράγραφος 1, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Για την εφαρμογή του άρθρου 74 και λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία των μεταφορών, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει:»

17. Στο άρθρο 100 Α, οι παράγραφοι 3, 4 και 5 αντικαθίστανται από τις ακόλουθες παραγράφους:

«3. Η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται στην παράγραφο 1, σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια, την προστασία του περιβάλλοντος και την προστασία των καταναλωτών, λαμβάνει ως βάση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη όσες νέες εξελίξεις βασίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επιδιώκουν επίσης την επίτευξη αυτού του στόχου.

4. Όταν, αφού το Συμβούλιο ή η Επιτροπή θεσπίσουν ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να διατηρήσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από τις επιτακτικές ανάγκες που προβλέπονται στο άρθρο 36 ή διατάξεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή, καθώς και τους λόγους διατήρησής τους.

5. Επίσης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4, εάν, μετά την εκ μέρους του Συμβουλίου ή της Επιτροπής θέσπιση μέτρου εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαία τη θέσπιση εθνικών διατάξεων επί τη βάση νέων επιστημονικών στοιχείων σχετικών με την προστασία του περιβάλλοντος ή του χώρου εργασίας, για λόγους οι οποίοι συντρέχουν μόνον στην περίπτωση του και οι οποίοι έχουν ανακύψει μετά τη θέσπιση του μέτρου εναρμόνισης, κοινοποιεί στην Επιτροπή τις μελετώμενες διατάξεις και τους λόγους που υπαγορεύουν τη θέσπισή τους.

6. Η Επιτροπή, εντός έξι μηνών από τις κοινοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5, εγκρίνει ή απορρίπτει τις εν λόγω εθνικές διατάξεις, αφού εξακριβώσει εάν αποτελούν ή όχι μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών, και εάν συνιστούν ή όχι εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Εάν η Επιτροπή δεν αποφασίσει εντός αυτής της περιόδου οι εθνικές διατάξεις, περί των οποίων οι παράγραφοι 4 και 5, λογίζονται ότι έχουν εγκριθεί.

Εάν η πολυπλοκότητα του αντικειμένου το δικαιολογεί, και δεν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία του ανθρώπου, η Επιτροπή μπορεί να κοινοποιήσει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ότι η περίοδος η αναφερόμενη στην παρούσα παράγραφο μπορεί να παραταθεί μέχρι ένα εξάμηνο.

7. Οσάκις, σύμφωνα με την παράγραφο 6, επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος να διατηρήσει ή να εισαγάγει εθνικές διατάξεις παρεκκλίνουσες από το μέτρο εναρμόνισης, η Επιτροπή εξετάζει πάραυτα μήπως πρέπει να προτείνει αναπροσαρμογή του εν λόγω μέτρου.

8. Όταν ένα κράτος μέλος επικαλείται συγκεκριμένο πρόβλημα δημόσιας υγείας σε τομέα στον οποίο έχουν ήδη ληφθεί μέτρα εναρμόνισης, το θέτει υπόψη της Επιτροπής η οποία αμέσως εξετάζει αν πρέπει να προτείνει κατάλληλα μέτρα στο Συμβούλιο.

9. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των άρθρων 169 και 170, η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απ' ευθείας στο Δικαστήριο για το θέμα αυτό, εάν κρίνει ότι ένα άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

10. Τα προαναφερόμενα μέτρα εναρμόνισης περιλαμβάνουν, στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, ρήτρα διασφάλισης που επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για έναν ή περισσότερους από τους κατ' άρθρο 36 μη οικονομικούς λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 36, προσωρινά μέτρα υποκείμενα σε κοινοτική διαδικασία ελέγχου».

18. Τα άρθρα 100 Γ και 100 Δ καταργούνται.

19. Μετά τον τίτλο VI, παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος:

«Τίτλος VIα

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Άρθρο 109 Ν

Τα κράτη μέλη και η Κοινότητα εργάζονται, σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο, για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση, και δη για να προάγουν τη δημιουργία εξειδικευμένου, εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, και αγοράς εργασίας ανταποκρινόμενης στις εξελίξεις της οικονομίας, προκειμένου να επιτύχουν τους στόχους που ορίζονται στο άρθρο Β της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 2 της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 109 Ξ

1. Τα κράτη μέλη, μέσω των πολιτικών τους για την απασχόληση, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 109 Ν κατά τρόπο που συμβιβάζεται με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Κοινότητας που διαμορφώνονται βάσει του άρθρου 103 παράγραφος 2.

2. Τα κράτη μέλη, έχοντας υπόψη τις εθνικές πρακτικές που έχουν σχέση με τον τομέα των εργασιακών σχέσεων, θεωρούν την προώθηση της απασχόλησης ως θέμα κοινού ενδιαφέροντος και συντονίζουν τη σχετική δράση τους στα πλαίσια του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 109 Π.

Άρθρο 109 Ο

1. Η Κοινότητα συμβάλλει στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών, υποστηρίζοντας και, εάν χρειάζεται, συμπληρώνοντας τη δράση τους. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, σέβεται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών.

2. Ο στόχος υψηλού επιπέδου απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη και την εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων.

Άρθρο 109 Π

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξετάζει κατ' έτος την κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και εκδίδει σχετικά συμπεράσματα, βάσει κοινής ετήσιας έκθεσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής.
2. Βάσει των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την επιτροπή απασχόλησης που αναφέρεται στο άρθρο 109 Σ, χαράζει κατ' έτος κατευθυντήριες γραμμές, τις οποίες τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη στις πολιτικές τους για την απασχόληση. Οι κατευθυντήριες αυτές γραμμές συνάδουν προς τους γενικούς προσανατολισμούς που διαμορφώνονται δυνάμει του άρθρου 103 παράγραφος 2.
3. Κάθε κράτος μέλος υποβάλλει στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ετήσια έκθεση για τα κυριότερα μέτρα που λαμβάνει κατ' εφαρμογή της πολιτικής του για την απασχόληση υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση που αναφέρονται στην παράγραφο 2.
4. Κάθε χρόνο, το Συμβούλιο, βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και αφού λάβει τη γνώμη της επιτροπής απασχόλησης, εξετάζει την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών, υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μετά από σύσταση της Επιτροπής, δύναται, εάν το κρίνει σκόπιμο, υπό το πρίσμα της εξέτασης αυτής, να απευθύνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη.
5. Βάσει των πορισμάτων αυτής της εξέτασης, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποβάλλουν, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κοινή ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση της απασχόλησης στην Κοινότητα και την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

Άρθρο 109 Ρ

Το Συμβούλιο, ακολουθώντας την διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, δύναται να θεσπίζει μέτρα ενθάρρυνσης για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, και την υποστήριξη της δράσης των τελευταίων στον τομέα της απασχόλησης μέσω πρωτοβουλιών οι οποίες αποσκοπούν στην ανάπτυξη ανταλλαγής πληροφοριών και δοκιμασμένων πρακτικών, στην παροχή συγκριτικής ανάλυσης και συμβουλευτικού υλικού, καθώς και στην προαγωγή καινοτόμων προσεγγίσεων και στην αξιολόγηση εμπειριών, ιδίως με τη μορφή πιλοτικών σχεδίων.

Τα μέτρα αυτά δεν περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Άρθρο 109 Σ

Το Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συγκροτεί συμβουλευτική επιτροπή απασχόλησης για την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών των κρατών μελών για την απασχόληση και την αγορά εργασίας. Καθήκοντα της επιτροπής απασχόλησης είναι:

- η παρακολούθηση της κατάστασης της απασχόλησης και των πολιτικών για την απασχόληση στα κράτη μέλη και στην Κοινότητα,
- με την επιφύλαξη του άρθρου 151, η διατύπωση γνώμων προς το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, κατόπιν σχετικής αιτήσεώς τους ή εξ ιδίας πρωτοβουλίας, και η συμβολή στην προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου που αναφέρονται στο άρθρο 109 Π.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η επιτροπή απασχόλησης ζητά τη γνώμη των κοινωνικών εταίρων.

Κάθε κράτος μέλος και η Επιτροπή διορίζουν από δύο μέλη στην Επιτροπή Απασχόλησης.»

20. Στο άρθρο 113 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4 σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και συμφωνίες σχετικά με τις υπηρεσίες και την πνευματική ιδιοκτησία στο βαθμό που δεν εμπίπτουν στις παραγράφους αυτές.»

21. Μετά τον τίτλο VII, παρεμβάλλεται ο ακόλουθος τίτλος:

«Τίτλος VIIα

ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 116

Στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, λαμβάνει μέτρα με σκοπό την ενίσχυση της τελωνειακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών καθώς και μεταξύ των τελευταίων και της Επιτροπής. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.»

22. Τα άρθρα 117 έως 120 αντικαθίστανται από τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 117

Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη, έχοντας υπόψη τα θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα όπως αυτά που ορίζονται στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, που υπογράφηκε στο Τορίνο στις 18 Οκτωβρίου 1961, και στον Κοινοτικό Χάρτη των Θεμελιωδών Κοινωνικών Δικαιωμάτων των Εργαζομένων του 1989, έχουν ως στόχο την προώθηση της απασχόλησης, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, ώστε να καταστήσουν δυνατή την εναρμόνισή τους με παράλληλη διατήρηση της προόδου, την κατάλληλη κοινωνική προστασία, τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων που θα επιτρέψουν ένα υψηλό και διαρκές επίπεδο απασχόλησης και την καταπολέμηση του αποκλεισμού.

Προς τούτο, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη εφαρμόζουν μέτρα στα οποία λαμβάνεται υπόψη η ποικιλομορφία των εθνικών πρακτικών, ιδιαιτέρως στον τομέα των συμβατικών σχέσεων, καθώς και η ανάγκη να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της Κοινότητας.

Φρονούν ότι η εξέλιξη αυτή θα προκύψει όχι μόνον από τη λειτουργία της κοινής αγοράς, η οποία θα διευκολύνει την εναρμόνιση των κοινωνικών συστημάτων, αλλά και από τις διαδικασίες που θεσπίζει η παρούσα συνθήκη, και από την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων.

Άρθρο 118

1. Προκειμένου να υλοποιήσει τους στόχους του άρθρου 117, η Κοινότητα υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών στους ακόλουθους τομείς:

- βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων,
- όροι εργασίας,
- ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους,
- αφομοίωση των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας προσώπων, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 127,
- ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία.

2. Για το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίζει, μέσω οδηγιών, τις ελάχιστες προδιαγραφές οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και των τεχνικών ρυθμίσεων που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος. Στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το Συμβούλιο αποφασίζει κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 189 Β μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Το Συμβούλιο, ακολουθώντας την ίδια διαδικασία, δύναται να θεσπίζει μέτρα ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, μέσω πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στη βελτίωση των γνώσεων, την ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών και των δοκιμασμένων πρακτικών, την προώθηση καινοτόμων λύσεων, και την αξιολόγηση εμπειριών, με σκοπό την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

3. Ωστόσο, το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών στους ακόλουθους τομείς:

- κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική προστασία των εργαζομένων,
- προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας,
- εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων των εργαζομένων και των εργοδωτών, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων, με την επιφύλαξη της παραγράφου 6,
- συνθήκες απασχόλησης των υπηκόων των τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος της Κοινότητας,
- χρηματικές συνεισφορές με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί Κοινωνικού Ταμείου.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το ζητήσουν από κοινού, την εφαρμογή των οδηγιών που θεσπίζονται κατ'εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3.

Σε αυτή την περίπτωση, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει ότι, το αργότερο κατά την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο μια οδηγία σύμφωνα με το άρθρο 189, οι κοινωνικοί εταίροι έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα μέσω συμφωνιών, ενώ παράλληλα το κράτος μέλος έχει την υποχρέωση να θεσπίζει τις αναγκαίες διατάξεις ώστε να είναι ανά πάσα στιγμή σε θέση να εξασφαλίζει τα αποτελέσματα που επιβάλλονται από την εν λόγω οδηγία.

5. Οι διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την εκ μέρους των κρατών μελών διατήρηση ή θέσπιση αυστηρότερων προστατευτικών μέτρων τα οποία συμβιβάζονται με την παρούσα συνθήκη.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις αμοιβές, στο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, στο δικαίωμα για απεργία ή στο δικαίωμα για ανταπεργία (λοκ-άουτ).

Άρθρο 118 Α

1. Η Επιτροπή έχει καθήκον να προωθεί τη διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σε κοινοτικό επίπεδο και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνεται ο διάλογος μεταξύ τους, μεριμνώντας ώστε η υποστήριξή της να παρέχεται ισόρροπα προς τα μέρη.

2. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή, πριν υποβάλει προτάσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με τους ενδεχόμενους προσανατολισμούς μιας κοινοτικής δράσης.

3. Εάν η Επιτροπή, μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, κρίνει ότι η συγκεκριμένη κοινοτική δράση πρέπει να αναληφθεί, διαβουλεύεται με τους κοινωνικούς εταίρους σχετικά με το περιεχόμενο της μελετώμενης πρότασης. Οι κοινωνικοί εταίροι διατυπώνουν γνώμη ή, αναλόγως των περιπτώσεων, σύσταση, την οποία διαβιβάζουν στην Επιτροπή.

4. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές, οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να πληροφορήσουν την Επιτροπή ότι επιθυμούν να κινήσουν τη διαδικασία του άρθρου 118 Β. Η διάρκεια της διαδικασίας αυτής δεν υπερβαίνει τους 9 μήνες, εκτός εάν οι ενδιαφερόμενοι κοινωνικοί εταίροι και η Επιτροπή αποφασίσουν από κοινού την παράτασή της.

Άρθρο 118 Β

1. Ο διάλογος μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο μπορεί να οδηγεί, εφόσον οι κοινωνικοί εταίροι το επιθυμούν, στη σύναψη συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών.

2. Οι συμφωνίες που συνάπτονται σε κοινοτικό επίπεδο εφαρμόζονται, είτε σύμφωνα με τις διαδικασίες και πρακτικές των ενδιαφερομένων κοινωνικών εταίρων και κρατών μελών, είτε σε τομείς που εμπίπτουν στο άρθρο 118, όταν το ζητούν από κοινού τα υπογράφοντα μέρη, με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, εκτός εάν η εν λόγω συμφωνία περιέχει μία ή περισσότερες διατάξεις σχετικές με τομέα από τους αναφερόμενους στο άρθρο 118 παράγραφος 3, οπότε αποφασίζει με ομοφωνία.

Άρθρο 118 Γ

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 117 και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, η Επιτροπή προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και διευκολύνει το συντονισμό της δράσης τους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής που υπάγονται στο παρόν κεφάλαιο, ιδίως επί θεμάτων που έχουν σχέση με:

— την απασχόληση,

- το εργατικό δίκαιο και τους όρους εργασίας,
- την επαγγελματική εκπαίδευση και επιμόρφωση,
- την κοινωνική ασφάλιση,
- την προστασία από τα επαγγελματικά ατυχήματα και ασθένειες,
- την υγιεινή της εργασίας,
- το συνδικαλιστικό δικαίωμα και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων.

Προς το σκοπό αυτό, η Επιτροπή, ενεργώντας σε διαρκή συνεννόηση με τα κράτη μέλη, εκπονεί μελέτες, εκφέρει γνώμες και διοργανώνει διαβουλεύσεις, τόσο για τα προβλήματα που ανακύπτουν σε εθνικό επίπεδο όσο και για τα προβλήματα που ενδιαφέρουν διεθνείς οργανισμούς.

Πριν διατυπώσει τις γνώμες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή συμβουλευείται την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 119

1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως “αμοιβή” νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.

Η ισότητα αμοιβής, χωρίς διακρίσεις φύλου, συνεπάγεται:

- α) ότι η αμοιβή που παρέχεται για όμοια εργασία που αμοιβεται κατ’ αποκοπήν καθορίζεται με βάση την ίδια μονάδα μετρήσεως·
- β) ότι η αμοιβή που παρέχεται για εργασία που αμοιβεται με βάση τη χρονική διάρκεια είναι η ίδια για όμοια θέση εργασίας.

3. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ισότητας αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.

4. Προκειμένου να εξασφαλιστεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία.

Άρθρο 119 Α

Τα κράτη μέλη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διατήρηση της υφισταμένης ισότητας των συστημάτων περί αδειών μετ’ αποδοχών.

Άρθρο 120

Η Επιτροπή καταρτίζει κάθε χρόνο έκθεση για την πρόοδο της υλοποίησης των στόχων του άρθρου 117, συμπεριλαμβανομένης της δημογραφικής κατάστασης στην Κοινότητα. Διαβιβάζει την έκθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να καλέσει την Επιτροπή να εκπονήσει εκθέσεις για ιδιαίτερα προβλήματα που αφορούν την κοινωνική κατάσταση».

23. Το άρθρο 125 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 125

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει τις εκτελεστικές αποφάσεις τις σχετικές με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.»

24. Στο άρθρο 127, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει μέτρα για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, χωρίς να εναρμονίζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών.»

25. Στο άρθρο 128, η παράγραφος 4 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Η Κοινότητα όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.»

26. Το άρθρο 129 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 129

1. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.

Η δράση της Κοινότητας, η οποία συμπληρώνει τις εθνικές πολιτικές, αποβλέπει στη βελτίωση της δημόσιας υγείας καθώς και στην πρόληψη της ανθρώπινης ασθένειας σε όλες τις μορφές της και στην αποτροπή των πηγών κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία. Η δράση αυτή καλύπτει την καταπολέμηση των μεγάλων πληγών της ανθρωπότητας στον τομέα της υγείας, ευνοώντας τη διερεύνηση των αιτιών τους, της μετάδοσης και της πρόληψής τους, καθώς και την ενημέρωση και την διαπαιδewγή στον τομέα της υγείας.

Η Κοινότητα συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη μείωση της βλάβης που προκαλούν στην υγεία τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης και της πρόληψης.

2. Η Κοινότητα ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών στους τομείς που αναφέρει το παρόν άρθρο και, εν ανάγκη, στηρίζει τη δράση τους.

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε συνδυασμό με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματά τους στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, κάθε χρήσιμη πρωτοβουλία για την προώθηση του συντονισμού αυτού.

3. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη ευνοούν τη συνεργασία με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς σε θέματα δημόσιας υγείας.

4. Το Συμβούλιο, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος άρθρου θεσπίζοντας:

α) μέτρα με υψηλές προδιαγραφές όσον αφορά την ποιότητα και την ασφάλεια των οργάνων και ουσιών ανθρώπινης προέλευσης, του αίματος και των παραγώγων του. Αυτά τα μέτρα δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα.

β) κατά παρέκκλιση από το άρθρο 43, μέτρα στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα με άμεσο στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας.

γ) μέτρα ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, εκτός οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, διατυπώνει επίσης συστάσεις για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.

5. Η δράση της Κοινότητας στον τομέα της δημόσιας υγείας αναπτύσσεται χωρίς να θίγονται στο παραμικρό οι αρμοδιότητες των κρατών μελών σε ό,τι αφορά την οργάνωση και την παροχή των υγειονομικών υπηρεσιών και της ιατρικής περίθαλψης. Ειδικότερα, τα μέτρα περί των οποίων η παράγραφος 4, στοιχείο α), δεν θίγουν τις εθνικές διατάξεις περί δωρεάς ή ιατρικής χρήσεως οργάνων και αίματος».

27. Το άρθρο 129 Α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 129 Α

1. Προκειμένου να προωθήσει τα συμφέροντα των καταναλωτών και να διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, η Κοινότητα συμβάλλει στην προστασία της υγείας, της ασφάλειας και των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών, καθώς και στην προώθηση του δικαιώματός τους για ενημέρωση, εκπαίδευση και οργάνωσή τους για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους.

2. Οι απαιτήσεις προστασίας του καταναλωτή λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή άλλων κοινοτικών πολιτικών και δραστηριοτήτων.

3. Η Κοινότητα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με:

α) μέτρα θεσπιζόμενα κατ' εφαρμογή του άρθρου 100 Α στα πλαίσια της υλοποίησης της εσωτερικής αγοράς.

- 6) μέτρα που στηρίζουν, συμπληρώνουν και παρακολουθούν την πολιτική των κρατών μελών.
4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ).
5. Τα μέτρα που θεσπίζονται κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 4, δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν αυστηρότερα προστατευτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συμβιβάζονται με την παρούσα Συνθήκη και κοινοποιούνται στην Επιτροπή»
28. Στο άρθρο 129 Γ παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, η πρώτη περίοδος της τρίτης περίπτωσης αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «— μπορεί να υποστηρίξει σχέδια κοινού ενδιαφέροντος που υποστηρίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία καθορίζονται στα πλαίσια των προσανατολισμών που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση, ιδίως με τη βοήθεια μελετών σκοπιμότητας, εγγυήσεων δανείων ή επιδοτήσεων επιτοκίου.»
29. Το άρθρο 129 Δ τροποποιείται ως εξής:
- α) Η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Οι προσανατολισμοί και τα άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, θεσπίζονται από το Συμβούλιο που αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.,
- β) η τρίτη παράγραφος απαλείφεται.
30. Στο άρθρο 130 Α, η δεύτερη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Η Κοινότητα αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νήσων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.»
31. Στο άρθρο 130 Ε, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Οι εκτελεστικές αποφάσεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης λαμβάνονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.»
32. Στο άρθρο 130 Θ παράγραφος 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των δράσεων της Κοινότητας.»
33. Το άρθρο 130 Ξ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Άρθρο 130 Ξ*
- Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 130 Ν.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 130 Ι, 130 Κ και 130 Λ. Για τη θέσπιση των συμπληρωματικών προγραμμάτων, απαιτείται η συμφωνία των ενδιαφερομένων κρατών μελών».

34. Στο άρθρο 130 Ρ, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των καταστάσεων στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας. Στηρίζεται στις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή ο ρυπαίνων πληρώνει.

Στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα εναρμόνισης που ανταποκρίνονται σε ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος περιλαμβάνουν, όπου ενδείκνυται, ρήτρα διασφάλισης που εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη να λαμβάνουν, για μη οικονομικούς περιβαλλοντικούς λόγους, προσωρινά μέτρα υποκείμενα σε κοινοτική διαδικασία ελέγχου.»

35. Το άρθρο 130 Σ τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, αποφασίζει τις δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα για την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 130 Ρ.»,

β) στην παράγραφο 2, η εισαγωγική φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία λήψεως αποφάσεως της παραγράφου 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 100 Α, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, θεσπίζει:»,

γ) στην παράγραφο 3, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Σε άλλους τομείς, τα προγράμματα γενικών δράσεων που θέτουν τους επιδιωκόμενους πρωταρχικούς στόχους θεσπίζονται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.»

36. Στο άρθρο 130 Χ, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, θεσπίζει τα απαραίτητα μέτρα για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 130 Υ. Αυτά τα μέτρα μπορούν να έχουν την μορφή πολυετών προγραμμάτων»

37. Στο άρθρο 137 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια.»

38. Το άρθρο 138 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 3, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου, θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του.»

39. Το άρθρο 151 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 151

1. Μια επιτροπή, αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο. Η επιτροπή δύναται να λαμβάνει διαδικαστικές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό την ευθύνη ενός γενικού γραμματέα, ύπατου εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρούμενου από αναπληρωτή γενικό γραμματέα υπεύθυνο για τη λειτουργία της γενικής γραμματείας. Ο γενικός γραμματέας και ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας διορίζονται από το Συμβούλιο με ομοφωνία.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.

Για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 191 Α παράγραφος 3, το Συμβούλιο εισάγει στον εν λόγω κανονισμό τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, το Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να θεωρείται ότι ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, με σκοπό να καθίσταται δυνατή μια μεγαλύτερη πρόσβαση στα έγγραφα για τις περιπτώσεις αυτές, παράλληλα δε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, όταν το Συμβούλιο ενεργεί στα πλαίσια της νομοθετικής του εξουσίας, δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και η αιτιολόγηση των ψήφων καθώς επίσης και οι δηλώσεις στα πρακτικά.»

40. Στο άρθρο 158 παράγραφος 2, το πρώτο και δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν με κοινή συμφωνία, την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν ως πρόεδρο της Επιτροπής· ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, με κοινή συμφωνία με τον ορισθέντα πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.»

41. Στο άρθρο 163 παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος ως πρώτη παράγραφος:

«Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του προέδρου της.»

42. Στο άρθρο 173, η τρίτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Υπό τις αυτές προϋποθέσεις, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ελεγκτικού Συνεδρίου και της ΕΚΤ, οι οποίες αποδίδουν στη διατήρηση των προνομίων τους.»

43. Το άρθρο 188 Γ τροποποιείται ως εξής:

- α) Στην παράγραφο 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγχειρίζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση που βεβαιώνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*»,

- β) στην παράγραφο 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποίησης των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει ειδικότερα οποιαδήποτε παρατυπία»,

- γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας, στις εγκαταστάσεις κάθε οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προ-υπολογισμό. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Τα άλλα όργανα της Κοινότητας, κάθε οργανισμός που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει πληρωμές από

τον προϋπολογισμό, και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, αν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά από αίτησή του, κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση των εσόδων και εξόδων της Κοινότητας, τα δικαιώματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα διέπονται από συμφωνία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Τράπεζας και της Επιτροπής. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της Κοινότητας τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα.»

44. Το άρθρο 189 Β αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 189 Β

1. Όταν η παρούσα συνθήκη παραπέμπει στο παρόν άρθρο για την έκδοση μιας πράξης, ακολουθείται η εξής διαδικασία.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, και αφού λάβει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

- εφόσον εγκρίνει όλες τις τροπολογίες που περιέχονται στη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη όπως τροποποιήθηκε,
- εφόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν προτείνει τροπολογίες, το Συμβούλιο δύναται να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη,
- άλλως υιοθετεί κοινή θέση και τη διαβιβάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που το οδήγησαν να υιοθετήσει την κοινή του θέση. Η Επιτροπή ενημερώνει πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη θέση της.

Εάν, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

- α) εγκρίνει την κοινή θέση ή δεν έχει λάβει απόφαση, η εν λόγω πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε σύμφωνα με αυτήν την κοινή θέση.
- β) απορρίπτει, με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν, την κοινή θέση, η προτεινόμενη πράξη θεωρείται ότι δεν εκδόθηκε.
- γ) προτείνει με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν τροπολογίες στην κοινή θέση, το τροποποιημένο κείμενο διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για τις τροπολογίες αυτές.

3. Εάν, εντός τριών μηνών από την παραλαβή των τροπολογιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το Συμβούλιο εγκρίνει, με ειδική πλειοψηφία, όλες αυτές τις τροπολογίες, η σχετική πράξη θεωρείται ότι εκδόθηκε με τη μορφή της κοινής θέσης όπως τροποποιήθηκε· το Συμβούλιο, πάντως, αποφασίζει ομόφωνα για τις τροπολογίες για τις οποίες η Επιτροπή έχει

εκφέρει αρνητική γνώμη. Εάν το Συμβούλιο δεν εγκρίνει όλες τις τροπολογίες, ο πρόεδρος του Συμβουλίου, σε συμφωνία με τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συγκαλεί εντός έξι εβδομάδων σε συνεδρίαση την επιτροπή συνδιαλλαγής.

4. Η επιτροπή συνδιαλλαγής, που αποτελείται από τα μέλη του Συμβουλίου ή τους αντιπροσώπους τους και ισάριθμους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έχει ως αποστολή την επίτευξη συμφωνίας για ένα κοινό σχέδιο, με ειδική πλειοψηφία των μελών του Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων τους και με πλειοψηφία των αντιπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής συνδιαλλαγής και αναλαμβάνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες με σκοπό την προσέγγιση των θέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Για την εκπλήρωση του καθήκοντος αυτού, η επιτροπή συνδιαλλαγής εξετάζει την κοινή θέση με βάση τις τροπολογίες που πρότείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

5. Εάν, εντός έξι εβδομάδων από τη σύγκλησή της, η επιτροπή συνδιαλλαγής εγκρίνει κοινό σχέδιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διαθέτουν προθεσμία έξι εβδομάδων έκαστο από την έγκριση για να εκδώσουν τη σχετική πράξη σύμφωνα με το κοινό σχέδιο, με την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά το Συμβούλιο. Αν δεν υπάρξει η έγκριση ενός από τα δύο όργανα εντός της ως άνω προθεσμίας, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.

6. Αν η επιτροπή συνδιαλλαγής δεν εγκρίνει κοινό σχέδιο, θεωρείται ότι η προτεινόμενη πράξη δεν εκδόθηκε.

7. Οι προθεσμίες των τριών μηνών και των έξι εβδομάδων που αναφέρει το παρόν άρθρο παρατείνονται αντίστοιχα κατά ένα μήνα ή κατά δύο εβδομάδες το πολύ, με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.»

45. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 191 Α

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος, έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

2. Οι γενικές αρχές και τα όρια, εκ λόγων δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν αυτό το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα, καθορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, εντός διετίας από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ.

3. Καθένα από τα ανωτέρω αναφερόμενα όργανα εισάγει, στον εσωτερικό του κανονισμό, ειδικές διατάξεις για την πρόσβαση στα δικά του έγγραφα.»

46. Στο άρθρο 198, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.»

47. Στο άρθρο 198 Α, η τρίτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Κανένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.»

48. Στο άρθρο 198 Β, η δεύτερη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή των Περιφερειών καταρτίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.»

49. Το άρθρο 198 Γ τροποποιείται ως εξής:

α) Η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή ζητούν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρούσα συνθήκη, και σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ιδίως εφόσον πρόκειται για διασυνοριακή συνεργασία, και εφόσον τούτο κρίνεται σκόπιμο από το ένα από τα δύο αυτά όργανα.,

β) μετά την τρίτη παράγραφο, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών.»

50. Στο άρθρο 205, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 209, με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.»

51. Στο άρθρο 206, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται στο άρθρο 205α, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση θεαίωσης που αναφέρεται στο άρθρο 188 Γ παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.»

52. Το άρθρο 209 Α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 209 Α

1. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας, λαμβάνοντας σύμφωνα με το παρόν άρθρο μέτρα τα οποία θα έχουν αποτρεπτικό χαρακτήρα και θα προσφέρουν αποτελεσματική προστασία στα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ίδια μέτρα καταπολέμησης της απάτης κατά των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας με εκείνα που λαμβάνουν για την καταπολέμηση της απάτης κατά των ιδίων οικονομικών συμφερόντων.

3. Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης, τα κράτη μέλη συντονίζουν τη δράση τους σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας κατά της απάτης. Για το σκοπό αυτό, διοργανώνουν μαζί με την Επιτροπή στενή και τακτική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

4. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β και μετά από διαβούλευση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα στους τομείς της πρόληψης και της καταπολέμησης της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας με σκοπό την παροχή αποτελεσματικής και ισοδύναμης προστασίας στα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά δεν αφορούν την εφαρμογή του εθνικού ποινικού δικαίου ούτε την απονομή της δικαιοσύνης στα κράτη μέλη.

5. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, υποβάλλει κατ' έτος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

53. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 213 Α

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, θεσπίζει μέτρα για την εκπόνηση στατιστικών εφόσον τούτο απαιτείται για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων της Κοινότητας.

2. Η εκπόνηση κοινοτικών στατιστικών χαρακτηρίζεται από αμεροληψία, αξιοπιστία, αντικειμενικότητα, επιστημονική ανεξαρτησία, σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας και στατιστικό απόρρητο, ενώ δεν επιβάλλει υπέρογκες επιβαρύνσεις στους οικονομικούς παράγοντες.»

54. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 213 Β

1. Από την 1η Ιανουαρίου 1999, οι κοινοτικές πράξεις για την προστασία του ατόμου όσον αφορά την επεξεργασία και την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται στα όργανα και οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί από την παρούσα συνθήκη ή βάσει αυτής.

2. Πριν από την ημερομηνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, συνιστά ένα ανεξάρτητο εποπτικό όργανο υπεύθυνο για την παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των κοινοτικών πράξεων στα όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας και θεσπίζει όποιες άλλες κατάλληλες σχετικές διατάξεις.»

55. Στο άρθρο 227, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης ισχύουν στα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, στις Αζόρες, στη Μαδέρα και στις Καναρίους Νήσους.

Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τη διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση των υπερπόντιων γαλλικών διαμερισμάτων, των Αζορών, της Μαδέρας και των Καναρίων Νήσων, που επιδεινώνεται από τη μεγάλη απόσταση, το νησιωτικό τους χαρακτήρα, τη μικρή έκταση, τη δύσκολη μορφολογία και κλίμα, την οικονομική εξάρτηση όσον αφορά ένα μικρό αριθμό προϊόντων, προβλήματα μόνιμα και σωρευτικά τα οποία αναχαιτίζουν σημαντικά την ανάπτυξή τους, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ειδικά μέτρα αποσκοπούντα ιδίως στον καθορισμό των προϋποθέσεων εφαρμογής της παρούσας συνθήκης στις περιοχές αυτές, συμπεριλαμβανομένων κοινών πολιτικών.

Το Συμβούλιο, όταν θεσπίζει τα σχετικά μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο, λαμβάνει υπόψη τομείς όπως η τελωνειακή και εμπορική πολιτική, η φορολογική πολιτική, οι ελεύθερες ζώνες, η γεωργική και αλιευτική πολιτική, οι όροι προμήθειας πρώτων υλών και βασικών καταναλωτικών αγαθών, οι κρατικές ενισχύσεις και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία και στα οριζόντια κοινωνικά προγράμματα.

Το Συμβούλιο θεσπίζει τα μέτρα που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους περιορισμούς των εξόχως απόκεντρων περιοχών, χωρίς ωστόσο να υπονομεύεται η ακεραιότητα και η συνοχή της κοινοτικής έννομης τάξης, συμπεριλαμβανομένης της εσωτερικής αγοράς και των κοινών πολιτικών.»

56. Το άρθρο 228 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του αναθέτει η παρούσα παράγραφος, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2, στις οποίες αποφασίζει με ομοφωνία.»

β) Η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η υπογραφή, η οποία ενδέχεται να συνοδεύεται από απόφαση περί προσωρινής εφαρμογής πριν από την έναρξη ισχύος, και η σύναψη των συμφωνιών, αποφασίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα όταν η συμφωνία αφορά τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, καθώς και προκειμένου περί συμφωνιών του άρθρου 238.

Κατά παρέκκλιση από τους κανόνες της παραγράφου 3, η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και για απόφαση περί αναστολής της εφαρμογής συμφωνίας, καθώς και για τον καθορισμό των θέσεων που θα υιοθετηθούν εξ ονόματος της Κοινότητας σε όργανο που συνιστάται από συμφωνία βασιζόμενη στο άρθρο 238, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να λάβει αποφάσεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις αποφάσεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνεται αμέσως και εμπεριστατωμένα για οποιαδήποτε απόφαση η οποία λαμβάνεται δυνάμει της παρούσας παραγράφου και η οποία αφορά την προσωρινή εφαρμογή ή την αναστολή συμφωνιών, ή τον καθορισμό της θέσης της Κοινότητας σε όργανο που συνιστάται από συμφωνία βασιζόμενη στο άρθρο 238.»

57. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 236

1. Εφόσον αποφασισθεί η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου ΣΤ.1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτά τα δικαιώματα ψήφου αναστέλλονται επίσης και όσον αφορά την παρούσα συνθήκη.

2. Επιπλέον, εφόσον έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο ΣΤ.1 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 1 της συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της κατάστασης, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

4. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 148, παράγραφος 2, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου όπως καθορίζεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, απόφαση η οποία απαιτεί ομοφωνία λαμβάνεται χωρίς την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους.»

58. Το πρωτόκολλο σχετικά με την κοινωνική πολιτική και η επισυναπτομένη σ' αυτό συμφωνία για την κοινωνική πολιτική καταργούνται.

59. Το πρωτόκολλο σχετικά με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, καταργείται.

Άρθρο 3

Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυδα τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1. Στο άρθρο 10 παράγραφος 2, το πρώτο και δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν, με κοινή συμφωνία την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν ως πρόεδρο της Επιτροπής· ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, με κοινή συμφωνία με τον ορισθέντα πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.»

2. Στο άρθρο 13 παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος ως πρώτη παράγραφος:

«Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του προέδρου της.»

3. Στο άρθρο 20 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια.»

4. Το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής:

- α) Στην παράγραφο 3, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών».

- β) Προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου, θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του».

5. Το άρθρο 30 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 30

1. Μια επιτροπή, αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο. Η επιτροπή δύναται να λαμβάνει διαδικαστικές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό την ευθύνη ενός γενικού γραμματέα, ύπατου εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρούμενου από αναπληρωτή γενικό γραμματέα υπεύθυνο για τη λειτουργία της γενικής γραμματείας. Ο γενικός γραμματέας και ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας διορίζονται από το Συμβούλιο με ομοφωνία.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.»

6. Στο άρθρο 33, η τέταρτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Υπό τις αυτές προϋποθέσεις, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες αποβλέπουν στη διατήρηση των προνομίων τους.»

7. Το άρθρο 45 Γ τροποποιείται ως εξής:

- α) Στην παράγραφο 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγχειρίζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση που θεβαιώνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*»,

- β) στην παράγραφο 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποίησης των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει ειδικότερα οποιαδήποτε παρατυπία»,

- γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας, στις εγκαταστάσεις κάθε οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Τα άλλα όργανα της Κοινότητας, κάθε οργανισμός που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό, και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, αν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά από αίτησή του, κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση των εσόδων και εξόδων της Κοινότητας, τα δικαιώματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα διέπονται από συμφωνία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Τράπεζας και της Επιτροπής. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της Κοινότητας τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα»

8. Στο άρθρο 78γ, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 78η με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.»

9. Στο άρθρο 78ζ, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό που αναφέρονται στο άρθρο 78δ, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση θεαίωσης που αναφέρεται στο άρθρο 45 Γ παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, καθώς και τις συναφείς ειδικές μετρήσεις του.»

10. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 96

1. Εφόσον αποφασισθεί η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης κράτους μέλους, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου ΣΤ.1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτά τα δικαιώματα ψήφου αναστέλλονται επίσης και όσον αφορά την παρούσα συνθήκη.

2. Επιπλέον, εφόσον έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο ΣΤ.1 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 1 της συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας Συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της κατάστασης, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

4. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 28 τέταρτη παράγραφος, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 28 τέταρτη παράγραφος.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, απόφαση η οποία απαιτεί ομοφωνία λαμβάνεται χωρίς την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους.»

Άρθρο 4

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1. Στο άρθρο 107 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια.»

2. Το άρθρο 108 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 3, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταρτίζει σχέδιο για τη διεξαγωγή εκλογών με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη ή σύμφωνα με κοινές αρχές όλων των κρατών μελών.»

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«4. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και με την ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου, θεσπίζει τους κανόνες και τους γενικούς όρους που θα διέπουν την εκπλήρωση των καθηκόντων των μελών του.»

3. Το άρθρο 121 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 121

1. Μια επιτροπή, αποτελούμενη από τους μόνιμους αντιπροσώπους των κρατών μελών, έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου και την εκτέλεση των εντολών που της ανατίθενται από το Συμβούλιο. Η επιτροπή δύναται να λαμβάνει διαδικαστικές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του Συμβουλίου.

2. Το Συμβούλιο επικουρείται από γενική γραμματεία, υπό την ευθύνη ενός γενικού γραμματέα, ύπατου εκπροσώπου για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, επικουρούμενου από αναπληρωτή γενικό γραμματέα υπεύθυνο για τη λειτουργία της γενικής γραμματείας. Ο γενικός γραμματέας και ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας διορίζονται από το Συμβούλιο με ομοφωνία.

Το Συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με την οργάνωση της γενικής γραμματείας.

3. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον εσωτερικό του κανονισμό.»

4. Στο άρθρο 127 παράγραφος 2, το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών ορίζουν, με κοινή συμφωνία, την προσωπικότητα που προτίθενται να διορίσουν ως πρόεδρο της Επιτροπής· ο διορισμός εγκρίνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, με κοινή συμφωνία με τον ορισθέντα πρόεδρο, ορίζουν τις άλλες προσωπικότητες που προτίθενται να διορίσουν μέλη της Επιτροπής.»

5. Στο άρθρο 132, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος ως πρώτη παράγραφος:

«Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του προέδρου της.»

6. Στο άρθρο 146, η τρίτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Υπό τις αυτές προϋποθέσεις, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί προσφυγών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες αποβλέπουν στη διατήρηση των προνομίων τους.»

7. Το άρθρο 160 Γ τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 1, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Το Ελεγκτικό Συνέδριο εγχειρίζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σε δήλωση που θεθαίνει την ακρίβεια των λογαριασμών και τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων η οποία δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.»,

β) στην παράγραφο 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποίησης των εσόδων και εξόδων και εξακριβώνει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο αναφέρει ειδικότερα οποιαδήποτε παρατυπία.»,

γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο: --

«3. Ο έλεγχος πραγματοποιείται βάσει εγγράφων και, εν ανάγκη, επιτόπου στα άλλα όργανα της Κοινότητας, στις εγκαταστάσεις κάθε οργανισμού που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας και στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων κάθε φυσικού ή νομικού προσώπου που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Τα άλλα όργανα της Κοινότητας, κάθε οργανισμός που διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Κοινότητας, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που λαμβάνει πληρωμές από τον προϋπολογισμό, και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, αν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, οι αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, διαβιβάζουν στο Ελεγκτικό Συνέδριο, μετά από αίτησή του, κάθε αναγκαίο έγγραφο ή πληροφορία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Όσον αφορά τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για τη διαχείριση των εσόδων και εξόδων της Κοινότητας, τα δικαιώματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει η Τράπεζα διέπονται από συμφωνία μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Τράπεζας και της Επιτροπής. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας, το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της Κοινότητας τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα.»

8. Στο άρθρο 170 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.»

9. Στο άρθρο 179, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η Επιτροπή εκτελεί τον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού που εκδίδεται σε εκτέλεση του άρθρου 183 με δική της ευθύνη και εντός των ορίων των πιστώσεων που εγκρίθηκαν, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Επιτροπή προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πιστώσεις χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.»

10. Στο άρθρο 180β, η πρώτη παράγραφος αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μετά από σύσταση του Συμβουλίου που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, απαιλλάσσει την Επιτροπή ως προς την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Για το σκοπό αυτό, εξετάζει, ύστερα από το Συμβούλιο, τους λογαριασμούς και το δημοσιονομικό ισολογισμό, που αναφέρονται στο άρθρο 179α, την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μαζί με τις απαντήσεις των ελεγχόμενων οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τη δήλωση θεθαίωσης που αναφέρεται στο άρθρο 160 Γ παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, καθώς και τις συναφείς ειδικές εκθέσεις του.»

11. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 204

1. Εφόσον αποφασισθεί η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου ΣΤ.1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αυτά τα δικαιώματα ψήφου αναστέλλονται επίσης και όσον αφορά την παρούσα Συνθήκη.

2. Επιπλέον, εφόσον έχει διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο ΣΤ.1 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος αρχών που μνημονεύονται στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 1 της συνθήκης αυτής, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, με ειδική πλειοψηφία, την αναστολή ορισμένων δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης ως προς το εν λόγω κράτος μέλος. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Οι υποχρεώσεις του εν λόγω κράτους μέλους, δυνάμει της παρούσας συνθήκης, εξακολουθούν εν τούτοις να δεσμεύουν αυτό το κράτος μέλος.

3. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, να μεταβάλει ή να ανακαλέσει μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με τις μεταβολές της καταστάσεως, η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

4. Όταν λαμβάνει αποφάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ψήφους του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 118 παράγραφος 2, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο άρθρο 118 παράγραφος 2.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 1. Στις περιπτώσεις αυτές, απόφαση η οποία απαιτεί ομοφωνία λαμβάνεται χωρίς την ψήφο του αντιπροσώπου της κυβέρνησης του εν λόγω κράτους μέλους.»

Άρθρο 5

Η πράξη περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία, η προσαρτημένη στην απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1976, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

1. Στο άρθρο 2 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«Σε περίπτωση τροποποίησης του παρόντος άρθρου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.»

2. Στο άρθρο 6 παράγραφος 1, μετά την τέταρτη περίπτωση παρεμβάλλεται η ακόλουθη περίπτωση:

«— μέλους της Επιτροπής των Περιφερειών,».

3. Στο άρθρο 7, η παράγραφος 2 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Μέχρις την έναρξη της ισχύος ομοιόμορφης εκλογικής διαδικασίας ή διαδικασίας βάσει κοινών αρχών και με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας πράξεως, η εκλογική διαδικασία διέπεται σε κάθε κράτος μέλος από τις εθνικές του διατάξεις.»

4. Το άρθρο 11 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 11

Μέχρι της έναρξης της ισχύος της ομοιόμορφης εκλογικής διαδικασίας, ή της διαδικασίας βάσει κοινών αρχών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προβαίνει στην εξέλεξη των εγγράφων νομιμοποιήσεως των αντιπροσώπων. Για το σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα που δηλώνονται επισήμως από τα κράτη μέλη και αποφασίζει επί των διαφορών οι οποίες θα ήταν ενδεχομένως δυνατόν να ανακύψουν από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας πράξεως, εξαιρουμένων των εθνικών διατάξεων στις οποίες παραπέμπει η πράξη αυτή.»

5. Στο άρθρο 12, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Μέχρι την έναρξη της ισχύος της ομοιόμορφης εκλογικής διαδικασίας, ή της διαδικασίας βάσει κοινών αρχών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 7, και με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας πράξεως, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει τις κατάλληλες διαδικασίες ώστε να πληροῦται για το υπόλοιπο της πενταετούς περιόδου, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 3, η έδρα η οποία τυχόν θα μείνει κενή κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής.»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ

Άρθρο 6

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων και των πρωτοκόλλων της, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ώστε να απαλειφθούν διατάξεις άνευ αντικειμένου της συνθήκης αυτής και να προσαρμοστεί αναλόγως το κείμενο ορισμένων εκ των διατάξεών της.

I. ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. Στο άρθρο 3 στοιχείο α), η λέξη «την κατάργηση, ...» αντικαθίσταται από τη λέξη «την απαγόρευση, ...».
2. Το άρθρο 7 καταργείται.
3. Το άρθρο 7 Α τροποποιείται ως εξής:
  - α) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο αριθμούνται και γίνονται παράγραφοι 1 και 2.
  - β) στη νέα παράγραφο 1, απαλείφονται οι ακόλουθες παραπομπές: «7 Β», «του άρθρου 70 παράγραφος 1» καθώς και «και 100 Β». πριν από τη μνεία του άρθρου 100 Α, το κόμμα αντικαθίσταται από τη λέξη «και».
  - γ) προστίθεται μια παράγραφος 3, με το κείμενο του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 7 Β, η οποία έχει ως εξής:

«3. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσδιορίζει τους προσανατολισμούς και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εξασφάλιση ισορροπίας προόδου σε όλους τους σχετικούς τομείς».
4. Το άρθρο 7 Β καταργείται.
5. Το άρθρο 8 Β τροποποιείται ως εξής:
  - α) στην παράγραφο 1, οι λέξεις «... θα θεσπίσει, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1994, το Συμβούλιο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «θεσπίζει το Συμβούλιο».
  - β) στην παράγραφο 2, πρώτη πρόταση, η παραπομπή στο «άρθρο 138, παράγραφος 3» γίνεται παραπομπή στο «άρθρο 138, παράγραφος 4»,
  - γ) στην παράγραφο 2, δεύτερη πρόταση, οι λέξεις «θα θεσπίσει, πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, το Συμβούλιο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «θεσπίζει το Συμβούλιο».
6. Στο άρθρο 8 Γ δεύτερη πρόταση, οι λέξεις «Πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, τα κράτη μέλη θα καθορίσουν μεταξύ τους τους αναγκαίους κανόνες και θα αρχίσουν ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις: «Τα κράτη μέλη καθορίζουν μεταξύ τους τους αναγκαίους κανόνες και αρχίζουν ...».
7. Στο άρθρο 8 Ε πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993, και κατόπιν ...», καθώς και το κόμμα μετά τις λέξεις «κάθε τρία έτη», απαλείφονται.

8. Στο άρθρο 9 παράγραφος 2, οι λέξεις «Οι διατάξεις του κεφαλαίου 1 τμήμα 1 και του κεφαλαίου 2 ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι διατάξεις του άρθρου 12 και του κεφαλαίου 2 ...».
9. Στο άρθρο 10, η παράγραφος 2 απαλείφεται και η παράγραφος 1 παραμένει χωρίς αρίθμηση.
10. Το άρθρο 11 καταργείται.
11. Στο κεφάλαιο 1, η Τελωνειακή Ένωση, η επικεφαλίδα «Τμήμα 1 — Η κατάργηση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών» απαλείφεται.
12. Το άρθρο 12 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 12

Οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τους δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα.»

13. Τα άρθρα 13 έως 17 καταργούνται.
  14. Η επικεφαλίδα «Τμήμα 2 — Η θέσπιση του κοινού δασμολογίου» απαλείφεται.
  15. Τα άρθρα 18 έως 27 καταργούνται.
  16. Το άρθρο 28 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
- «Άρθρο 28*
- Οι δασμοί του κοινού δασμολογίου καθορίζονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής.»
17. Στο εισαγωγικό μέρος του άρθρου 29, οι λέξεις «... στο παρόν τμήμα, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... στο παρόν κεφάλαιο, ...».
  18. Στον τίτλο του κεφαλαίου 2, η λέξη «Κατάργηση» αντικαθίσταται από τη λέξη «Απαγόρευση».
  19. Στο άρθρο 30, οι λέξεις «..., με την επιφύλαξη των ακόλουθων διατάξεων ...» απαλείφονται και μετά τη λέξη «κρατών μελών» το κόμμα αντικαθίσταται από τελεία.
  20. Τα άρθρα 31, 32 και 33 καταργούνται.
  21. Στο άρθρο 34, η παράγραφος 2 απαλείφεται και η παράγραφος 1 παραμένει χωρίς αρίθμηση.
  22. Το άρθρο 35 καταργείται.
  23. Στο άρθρο 36, οι λέξεις «Οι διατάξεις των άρθρων 30 έως και 34 ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι διατάξεις των άρθρων 30 και 34 ...».

24. Το άρθρο 37 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, η λέξη «... προοδευτικώς ...» απαλείφεται και οι λέξεις «... , ώστε με τη λήξη της μεταβατικής περιόδου να ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... , ώστε να ...».
- β) στην παράγραφο 2, η λέξη «... κατάργηση ...» αντικαθίσταται από τη λέξη «... απαγόρευση ...».
- γ) οι παράγραφοι 3, 5 και 6 απαλείφονται και η παράγραφος 4 γίνεται παράγραφος 3.
- δ) στη νέα παράγραφο 3, οι λέξεις «... λαμβάνοντας υπόψη το ρυθμό των δυνατών προσαρμογών και των αναγκαίων εξειδικεύσεων» απαλείφονται και το κόμμα πριν από τη φράση αυτή αντικαθίσταται από τελεία.

25. Το άρθρο 38 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 3 πρώτη πρόταση, η παραπομπή στο παράρτημα II αντικαθίσταται από παραπομπή στο παράρτημα Ι και η δεύτερη πρόταση που αρχίζει με τις λέξεις «Εντός δύο ετών ...» απαλείφεται.
- β) στην παράγραφο 4, οι λέξεις «... των κρατών μελών» απαλείφονται.

26. Το άρθρο 40 τροποποιείται ως εξής:

- α) η παράγραφος 1 απαλείφεται και οι παράγραφοι 2, 3 και 4 γίνονται παράγραφοι 1, 2 και 3, αντιστοίχως.
- β) (δεν αφορά το ελληνικό κείμενο).
- γ) στη νέα παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο, η παραπομπή στην «... παράγραφο 2 ...» γίνεται παραπομπή στην «... παράγραφο 1 ...».
- δ) στη νέα παράγραφο 3, η παραπομπή στην «... παράγραφο 2 ...» γίνεται παραπομπή στην «... παράγραφο 1 ...».

27. Το άρθρο 43 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «... , ομοφώνως μεν κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων σταδίων, με ειδική δε πλειοψηφία ακολούθως» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... , με ειδική πλειοψηφία»,
- β) στις παραγράφους 2 και 3, η παραπομπή στην παράγραφο 2 του άρθρου 40 γίνεται παραπομπή στην παράγραφο 1 του άρθρου 40.

28. Τα άρθρα 44 και 45 καθώς και το άρθρο 47 καταργούνται.

29. Στο άρθρο 48, παράγραφος 1, οι λέξεις «... το αργότερο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου», απαλείφονται και η διάταξη αναδιατυπώνεται ως εξής: «Εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας».

30. Το άρθρο 49 τροποποιείται ως εξής:

- α) στο εισαγωγικό μέρος, οι λέξεις «Αμέσως μόλις αρχίσει να ισχύει η παρούσα συνθήκη, το Συμβούλιο ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Το Συμβούλιο ...» και η λέξη «... , προοδευτικά, ...» απαλείφεται,
- β) στα στοιχεία δ) και γ) αντιστοίχως, οι λέξεις «... βάσει σχεδίου προοδευτική ...» απαλείφονται.

31. Στο άρθρο 52, το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως εξής:
- α) στην πρώτη πρόταση, οι λέξεις «... καταργούνται προοδευτικώς κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.» αντικαθίστανται από τη λέξη «... απαγορεύονται.»
  - β) στη δεύτερη πρόταση, οι λέξεις «Η προοδευτική αυτή κατάργηση ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η απαγόρευση αυτή ...».
32. Το άρθρο 53 καταργείται.
33. Το άρθρο 54 τροποποιείται ως εξής:
- α) η παράγραφος 1 απαλείφεται και οι παράγραφοι 2 και 3 γίνονται αντιστοίχως παράγραφοι 1 και 2.
  - β) στη νέα παράγραφο 1, οι λέξεις «Για την εφαρμογή του παρόντος γενικού προγράμματος ή, αν δεν υπάρχει το πρόγραμμα αυτό, για την πραγματοποίηση ενός σταδίου της ελευθερίας ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για την πραγματοποίηση της ελευθερίας».
34. Στο άρθρο 59 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... καταργούνται προοδευτικώς κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, ...» αντικαθίστανται από τη λέξη «... απαγορεύονται, ...».
35. Στο άρθρο 61 παράγραφος 2, η λέξη «προοδευτική» απαλείφεται.
36. Το άρθρο 62 καταργείται.
37. Το άρθρο 63 τροποποιείται ως εξής:
- α) η παράγραφος 1 απαλείφεται και οι παράγραφοι 2 και 3 γίνονται αντιστοίχως παράγραφοι 1 και 2.
  - β) στη νέα παράγραφο 1, οι λέξεις «Για την εφαρμογή του γενικού προγράμματος, ή, αν δεν υπάρχει το πρόγραμμα αυτό, για την πραγματοποίηση ενός σταδίου ελευθερώσεως ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Για την πραγματοποίηση της ελευθερώσεως ...» και οι λέξεις «..., ομοφώνως μεν προ της λήξεως του πρώτου σταδίου, με ειδική δε πλειοψηφία ακολούθως» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, με ειδική πλειοψηφία.»
  - γ) στη νέα παράγραφο 2, οι λέξεις «Οι προτάσεις και αποφάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι οδηγίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1».
38. Στο άρθρο 64 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... άρθρου 63, παράγραφος 2, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... άρθρου 63, παράγραφος 1, ...».
39. Τα άρθρα 67 έως 73 Α, το άρθρο 73 Ε καθώς και το άρθρο 73 Η καταργούνται.
40. Στο άρθρο 75, η παράγραφος 2 απαλείφεται και η παράγραφος 3 γίνεται παράγραφος 2.
41. Στο άρθρο 76, οι λέξεις «... κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης; ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... την 1η Ιανουαρίου 1958, ή για τα κράτη που προσχωρούν, την ημερομηνία της προσχώρησής τους, ...».

42. Το άρθρο 79 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 1 οι λέξεις «... το αργότερο προ της λήξεως του δεύτερου σταδίου, ...» απαλείφονται,
- β) στην παράγραφο 3 οι λέξεις «..., εντός δύο ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας συνθήκης, ...» απαλείφονται.

43. Στο άρθρο 80 παράγραφος 1, οι λέξεις «Από της έναρξεως του δεύτερου σταδίου ...» απαλείφονται και η λέξη «Απαγορεύεται» αρχίζει με κεφαλαίο.

44. Στο άρθρο 83, οι λέξεις «..., με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του τμήματος μεταφορών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής» αντικαθίστανται από τις λέξεις «..., με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής».

45. Στο άρθρο 84 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «... του άρθρου 75 παράγραφοι 1 και 3» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... του άρθρου 75».

46. Στο άρθρο 87, τα δύο εδάφια της παραγράφου 1 συγχωνεύονται σε μία μόνο παράγραφο. Αυτή η νέα παράγραφος διατυπώνεται ως εξής:

«1. Οι αναγκαίοι κανονισμοί ή οδηγίες για την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στα άρθρα 85 και 86 θεσπίζονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

47. Στο άρθρο 89 παράγραφος 1, οι λέξεις «..., μόλις αναλάβει τα καθήκοντά της, ...» απαλείφονται.

48. Μετά το άρθρο 90, η επικεφαλίδα «Τμήμα 2 — Πρακτική ντάμπινγκ» απαλείφεται.

49. Το άρθρο 91 καταργείται.

50. Πριν από το άρθρο 92, η επικεφαλίδα «Τμήμα 3» αντικαθίσταται από την επικεφαλίδα «Τμήμα 2».

51. Στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η δεύτερη πρόταση που αρχίζει με τις λέξεις «Οι ενισχύσεις για τις ναυπηγικές ...» και τελειώνει «... έναντι τρίτων χωρών» απαλείφεται και το στοιχείο γ) τελειώνει με άνω τελεία.

52. Στο άρθρο 95, το τρίτο εδάφιο απαλείφεται.

53. Τα άρθρα 97 και 100 Β καταργούνται.

54. Στο άρθρο 101 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «..., ομοφώνως μεν κατά το πρώτο στάδιο, με ειδική δε πλειοψηφία ακολούθως» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, με ειδική πλειοψηφία».

55. Στο άρθρο 109 Ε παράγραφος 2 πρώτη περίπτωση, οι λέξεις «..., με την επιφύλαξη του άρθρου 73 Ε, ...» απαλείφονται.

56. Το άρθρο 109 ΣΤ τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «ύστερα από σύσταση, κατά περίπτωση, της επιτροπής των διοικητών των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών, καλουμένης εφεξής "επιτροπή των διοικητών ή του Συμβουλίου του ΕΝΙ, ...", αντικαθίστανται από τις λέξεις "... ύστερα από σύσταση του Συμβουλίου του ΕΝΙ, ...".».
- β) στην παράγραφο 1, το τέταρτο εδάφιο, «Η επιτροπή των διοικητών διαλύεται κατά την έναρξη του δεύτερου σταδίου», απαλείφεται.
- γ) στην παράγραφο 8, το δεύτερο εδάφιο, «Όπου η παρούσα συνθήκη αναγνωρίζει συμβουλευτικό ρόλο στο ΕΝΙ, οι αναφορές στο ΕΝΙ εννοείται ότι αφορούν την επιτροπή των διοικητών, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1994.», απαλείφεται.

57. Το άρθρο 112 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... προ της λήξεως της μεταβατικής περιόδου, ...» απαλείφονται.
- β) στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «..., ομοφώνως μεν μέχρι του τέλους του δεύτερου σταδίου, με ειδική δε πλειοψηφία ακολουθώς.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «..., με ειδική πλειοψηφία.».

58. Στο άρθρο 129 Γ παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο τρίτη περίπτωση, οι λέξεις «..., μέσω του Ταμείου Συνοχής, το οποίο θα ιδρυθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 1993 το αργότερο, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «..., μέσω του Ταμείου Συνοχής, το οποίο ιδρύθηκε ...».

59. Στο άρθρο 130 Δ δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, ιδρύει, πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1993, ένα Ταμείο Συνοχής που θα συμμετέχει ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ένα Ταμείο Συνοχής, ιδρυθέν από το Συμβούλιο με την ίδια διαδικασία, συμμετέχει ...».

60. Στο άρθρο 130 Σ παράγραφος 5 δεύτερη περίπτωση, οι λέξεις «... το Ταμείο Συνοχής που θα ιδρυθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993 το αργότερο, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... το Ταμείο Συνοχής που ιδρύθηκε ...».

61. Στο άρθρο 130 Χ παράγραφος 3, οι λέξεις «... της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΟΚ.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΚ.».

62. Στο άρθρο 131 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... το Βέλγιο ...» και «... την Ιταλία ...» απαλείφονται και η παραπομπή στο παράρτημα IV αντικαθίσταται από παραπομπή στο παράρτημα II.

63. Το άρθρο 133 τροποποιείται ως εξής:

- α) στην παράγραφο 1, οι λέξεις «Καταργούνται πλήρως ...» αντικαθίστανται από τη λέξη «Απαγορεύονται ...», η λέξη «προοδευτική» απαλείφεται και η λέξη «κατάργηση» αντικαθίσταται από τη λέξη «απαγόρευση».

- δ) στην παράγραφο 2, οι λέξεις «... καταργούνται προοδευτικώς ...» αντικαθίστανται από τη λέξη «... απαγορεύονται ...» και η παραπομπή στα άρθρα 13, 14, 15 και 17 απαλείφεται έτσι ώστε η παράγραφος τελειώνει με τις λέξεις «... κατά το άρθρο 12».
- γ) στην παράγραφο 3 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Οι δασμοί που αναφέρονται στο ανωτέρω εδάφιο μειώνονται προοδευτικώς μέχρι του επιπέδου των δασμών ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι δασμοί που αναφέρονται στο ανωτέρω εδάφιο δεν μπορούν να υπερβαίνουν εκείνους ...», και η δεύτερη πρόταση που αρχίζει με τις λέξεις «Τα ποσοστά και ο ρυθμός ...» και τελειώνει ως εξής «... στη χώρα ή στο έδαφος εισαγωγής» απαλείφεται.
- δ) στην παράγραφο 4, οι λέξεις «... κατά την έναρξη της ισχύος της παρούσας συνθήκης ...» απαλείφονται.

64. Το άρθρο 136 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 136

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια της συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την Κοινότητα και τις αρχές της παρούσας Συνθήκης, καθορίζει τις λεπτομερείς διατάξεις και τη διαδικασία για τη σύνδεση των χωρών και εδαφών με την Κοινότητα.».

65. Το άρθρο 138 τροποποιείται ως εξής, για να συμπεριλάβει το άρθρο 1, το άρθρο 2, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 της παρούσας συνθήκης, και το άρθρο 3 παράγραφος 1 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία, τη προσαρτημένη στην απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976· το παράρτημα II της πράξης αυτής συνεχίζει να ισχύει:

- α) στη θέση των παραγράφων 1 και 2, οι οποίες δεν έχουν πλέον αντικείμενο δυνάμει του άρθρου 14 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με άμεση και καθολική ψηφοφορία, παρεμβάλλονται τα κείμενα των άρθρων 1 και 2 αυτής της ιδίας πράξης ως παράγραφοι 1 και 2· αυτές οι νέες παράγραφοι 1 και 2 έχουν ως εξής:

«1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγομένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα».

- β) μετά τις νέες παραγράφους 1 και 2, παρεμβάλλεται το κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 της ανωτέρω Πράξης ως παράγραφος 3· αυτή η νέα παράγραφος 3 έχει ως εξής:

«3. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών».

- γ) η υπάρχουσα παράγραφος 3, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 2 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 4·

- δ) η παράγραφος 4, όπως προστίθεται με το άρθρο 2 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 5.

66. Στο άρθρο 158, η παράγραφος 3 απαλείφεται.

67. Στο άρθρο 166 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... ημερομηνία προσχωρήσεως ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... 1η Ιανουαρίου 1995 ...».

68. Στο άρθρο 188 Β παράγραφος 3, το δεύτερο εδάφιο που αρχίζει με τις λέξεις «Πάντως, κατά τους πρώτους διορισμούς, ...» απαλείφεται.

69. Στο άρθρο 197, το δεύτερο εδάφιο που αρχίζει με τις λέξεις «Η επιτροπή αυτή ...» απαλείφεται.

70. Στο άρθρο 207, το δεύτερο, τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο απαλείφονται.

71. Στη θέση του άρθρου 212, παρεμβάλλεται το κείμενο του άρθρου 24 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, της συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο άρθρο 212 έχει ως εξής:

«Άρθρο 212

Το Συμβούλιο εκδίδει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με τα άλλα ενδιαφερόμενα όργανα, τον κανονισμό περί της υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το καθεστώς που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των Κοινοτήτων αυτών».

72. Στη θέση του άρθρου 218, παρεμβάλλεται το προσαρμοσμένο κείμενο του άρθρου 28 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο άρθρο 218 έχει ως εξής:

«Άρθρο 218

Η Κοινότητα απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Το αυτό ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων».

73. Στο άρθρο 221, οι λέξεις «... και εντός τριών ετών από την έναρξη της ισχύος της, τα κράτη μέλη παρέχουν ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα κράτη μέλη παρέχουν».

74. Στο άρθρο 223, οι παράγραφοι 2 και 3 συγχωνεύονται και αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:
- «2. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να επιφέρει τροποποιήσεις στον πίνακα τον οποίο κατάρτισε στις 15 Απριλίου 1958, και ο οποίος αφορά τα προϊόντα για τα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχείο β).».
75. Το άρθρο 226 καταργείται.
76. Το άρθρο 227 τροποποιείται ως εξής:
- α) στην παράγραφο 3, η παραπομπή στο παράρτημα IV αντικαθίσταται από παραπομπή στο παράρτημα II.
- β) μετά την παράγραφο 4, παρεμβάλλεται η ακόλουθη νέα παράγραφος:
- «5. Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης εφαρμόζονται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρωτόκολλο αριθ. 2 της πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.».
- γ) η πρώην παράγραφος 5 γίνεται παράγραφος 6 και το στοιχείο δ) σχετικά με τα νησιά Åland απαλείφεται.
77. Στο άρθρο 229 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών, των ειδικευμένων οργανισμών τους και της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών και των ειδικευμένων οργανισμών τους.».
78. Στο άρθρο 234 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... προ της ενάρξεως της ισχύος της παρούσας συνθήκης, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, ...».
79. Πριν από το άρθρο 241, η επικεφαλίδα «Εγκατάσταση των οργάνων» απαλείφεται.
80. Τα άρθρα 241 έως 246 καταργούνται.
81. Στο άρθρο 248, προστίθεται το ακόλουθο νέο εδάφιο:
- «Δυνάμει των συνθηκών προσχωρήσεως, τα κείμενα της παρούσας συνθήκης στην αγγλική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.».

II. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Το παράρτημα I, «Πίνακες Α έως Ζ προβλεπόμενοι στα άρθρα 19 και 20 της συνθήκης», απαλείφεται.
2. Το παράρτημα II, «Πίνακας προβλεπόμενος στο άρθρο 38 της συνθήκης», γίνεται Παράρτημα I και η παραπομπή στο «παράρτημα II της Συνθήκης» στις κλάσεις ex 22.08 και ex 22.09 γίνεται παραπομπή στο «παράρτημα I της Συνθήκης».
3. Το παράρτημα III, «Πίνακας άδηλων συναλλαγών προβλεπόμενος στο άρθρο 73 Η της συνθήκης», απαλείφεται.

4. Το παράρτημα IV, «Υπερπόντιες χώρες και εδάφη στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του τέταρτου μέρους της συνθήκης», γίνεται παράρτημα II. Ενημερώνεται και διατυπώνεται ως εξής:

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΗ

στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του τέταρτου μέρους της συνθήκης

— Γροιλανδία,	— Ανγκουίλα,
— Νέα Καληδονία και τα εξαρτημένα εδάφη,	— Νήσοι Κέιμαν,
— Γαλλική Πολυνησία,	— Νήσοι Φάλκλαντ,
— γαλλικές περιοχές του νοτίου ημισφαιρίου και της Ανταρκτικής,	— Νότια Γεωργία και νότιοι Νήσοι Σάντουιτς,
— Νήσοι Βάλλις και Φουτούνα,	— Μοντσερράτ,
— Μαγιότ,	— Πίτκερν,
— Σαιν Πιερ και Μικελόν,	— Αγία Ελένη και εξαρτώμενα εδάφη,
— Αρούμπα,	— Βρετανικό έδαφος της Ανταρκτικής,
— Ολλανδικές Αντίλλες:	— Βρετανικά εδάφη του Ινδικού Ωκεανού,
— Μπονέρ,	— Νήσοι Τερκς και Κάικος,
— Κουρασάο,	— Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι,
— Σάμπα,	— Βερμούδες.
— Άγιος Ευστάθιος,	
— Άγιος Μαρτίνος,	

III. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

I. Τα ακόλουθα πρωτόκολλα και πράξεις καταργούνται:

- α) το πρωτόκολλο για την τροποποίηση του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- β) το πρωτόκολλο περί του εσωτερικού γερμανικού εμπορίου και των συναφών προβλημάτων.
- γ) το πρωτόκολλο περί ορισμένων διατάξεων που αφορούν τη Γαλλία.
- δ) το πρωτόκολλο περί του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.
- ε) το πρωτόκολλο περί του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί των προϊόντων των υπαγομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα έναντι της Αλγερίας και των υπερπόντιων διαμερισμάτων της Γαλλικής Δημοκρατίας.
- στ) το πρωτόκολλο περί των ορυκτελαίων και ορισμένων παραγωγών τους.

- ζ) το πρωτόκολλο περί της εφαρμογής της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στα μη ευρωπαϊκά τμήματα του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.
- η) η σύμβαση εφαρμογής περί της συνδέσεως των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Κοινότητα:
- το πρωτόκολλο περί της δασμολογικής ποσοστώσεως για τις εισαγωγές μπανανών (κλάση ex 08.01 της ονοματολογίας των Βρυξελλών),
  - το πρωτόκολλο περί της δασμολογικής ποσοστώσεως για τις εισαγωγές άφρουκτου καφέ (κλάση ex 09.01 της ονοματολογίας των Βρυξελλών).
2. Στο τέλος του Πρωτοκόλλου περί του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
3. Το Πρωτόκολλο περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τροποποιείται ως εξής:
- α) οι λέξεις «ΟΡΙΣΑΝ προς το σκοπό αυτό ως πληρεξουσίους», καθώς και ο κατάλογος των αρχηγών κρατών και των πληρεξουσίων τους, απαλείφονται.
  - β) οι λέξεις «ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που ευρέθηκαν εν ταξει», απαλείφονται,
  - γ) στο άρθρο 3, προστίθεται ως τέταρτο εδάφιο το προσαρμοσμένο κείμενο του άρθρου 21 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο τέταρτο εδάφιο έχει ως εξής:
 «Τα άρθρα 12 έως 15 και 18 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζονται επί των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων, του γραμματέως και των βοηθών εισηγητών του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν την ετεροδικία των δικαστών οι οποίες αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια.»
  - δ) το άρθρο 57 καταργείται.
  - ε) η τελική φράση «ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ των ανωτέρω, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν το παρόν πρωτόκολλο.» απαλείφεται.
  - στ) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
4. Στο άρθρο 40 του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, οι λέξεις «... που προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση Ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.» απαλείφονται.
5. Στο άρθρο 21 του πρωτοκόλλου σχετικά με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, οι λέξεις «... που προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.» απαλείφονται.
6. Το πρωτόκολλο περί της Ιταλίας τροποποιείται ως εξής:
- α) στην τελευταία παράγραφο, που αρχίζει με τις λέξεις «ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ιδιαίτερος ότι, ...», η παραπομπή στα άρθρα 108 και 109 αντικαθίσταται από παραπομπή στα άρθρα 109 Η και 109 Θ.

- β) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
7. Το πρωτόκολλο περί των εμπορευμάτων καταγωγής και προελεύσεως ορισμένων χωρών τα οποία απολαύουν ειδικού καθεστώτος κατά την εισαγωγή σε ένα κράτος μέλος, τροποποιείται ως εξής:
- α) στα εισαγωγικό μέρος του σημείου 1:
- οι λέξεις «... κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... την 1η Ιανουαρίου 1958 ...»,
  - μετά τις λέξεις «... επί των εισαγωγών» προστίθεται το κείμενο του στοιχείου α). συνεπώς, το κείμενο που προκύπτει από την προσθήκη αυτή, έχει ως εξής:
- «... επί των εισαγωγών στις χώρες της Μπενελούξ εμπορευμάτων καταγωγής και προελεύσεως του Σουρινάμ και των Ολλανδικών Αντιλλών».
- β) στο σημείο 1, τα στοιχεία α), β) και γ) απαλείφονται.
- γ) στο σημείο 3, οι λέξεις «Προ της λήξεως του πρώτου έτους από την έναρξη της ισχύος της συνθήκης, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν ...».
- δ) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
8. Το πρωτόκολλο περί των εισαγωγών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα προϊόντων εκ διυλίσεως πετρελαίου στις Ολλανδικές Αντίλλες τροποποιείται ως εξής:
- α) η φράση στο τέλος «ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν το παρόν πρωτόκολλο.» απαλείφεται.
- β) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
9. Στο πρωτόκολλο σχετικά με το ιδιαίτερο καθεστώς που εφαρμόζεται στη Γροιλανδία, το άρθρο 3 καταργείται.

Άρθρο 7

Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων, πρωτοκόλλων, και λοιπών προσαρτημένων πράξεων, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ώστε να απαλειφθούν άνευ αντικειμένου διατάξεις της Συνθήκης αυτής και να προσαρμοστεί αναλόγως το κείμενο ορισμένων εκ των διατάξεών της.

Ι. ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. Στο άρθρο 2 δεύτερο εδάφιο, η λέξη «... προοδευτικώς ...» απαλείφεται.
2. Στο άρθρο 4 εισαγωγικό μέρος, οι λέξεις «... καταργούνται και ...» απαλείφονται.
3. Το άρθρο 7 τροποποιείται ως εξής:
  - α) στην πρώτη περίπτωση, οι λέξεις «μια ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ (η οποία καλείται στο εξής "η Επιτροπή"),» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μία ΕΠΙΤΡΟΠΗ.»

δ) στη δεύτερη περίπτωση, οι λέξεις «μια ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ (η οποία καλείται στο εξής "το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο"),» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ένα ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,».

γ) στην τρίτη περίπτωση, οι λέξεις «ένα ειδικό ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΠΟΥΡΓΩΝ (το οποίο καλείται στο εξής "το Συμβούλιο"),» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ένα ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ».

4. Στο άρθρο 10, η παράγραφος 3 απαλείφεται.

5. Στο άρθρο 16, το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο απαλείφονται.

6. Το άρθρο 21 τροποποιείται ως εξής, για να συμπεριλάβει το άρθρο 1, το άρθρο 2, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 της παρούσας συνθήκης, και το άρθρο 3 παράγραφος 1 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία, τη προσαρτημένη στην απόφαση του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 1976· το παράρτημα II της πράξης αυτής συνεχίζει να ισχύει:

α) στη θέση των παραγράφων 1 και 2, οι οποίες δεν έχουν πλέον αντικείμενο δυνάμει του άρθρου 14 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με άμεση και καθολική ψηφοφορία, παρεμβάλλονται τα κείμενα των άρθρων 1 και 2 αυτής της ίδιας πράξης ως παράγραφοι 1 και 2· αυτές οι νέες παράγραφοι 1 και 2 έχουν ως εξής:

«1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθηκαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγομένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.»

β) μετά τις νέες παραγράφους 1 και 2, παρεμβάλλεται το κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 της ανωτέρω Πράξης ως παράγραφος 3· αυτή η νέα παράγραφος 3 έχει ως εξής:

«3. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών.»

γ) η υπάρχουσα παράγραφος 3, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 3 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 4·

δ) η παράγραφος 4, όπως προστίθεται με το άρθρο 3 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 5.

7. Στο άρθρο 32α, πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... ημερομηνία προσχωρήσεως ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... 1η Ιανουαρίου 1995 ...».

8. Στο άρθρο 45β παράγραφος 3, το δεύτερο εδάφιο που αρχίζει με τις λέξεις «Πάντως κατά τους πρώτους διορισμούς, ...» απαλείφεται.

9. Στο άρθρο 50, τα προσαρμοσμένα κείμενα των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 20 της συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής, παρεμβάλλονται ως νέες παράγραφοι 4 και 5· αυτές οι νέες παράγραφοι 4 και 5 έχουν ως εξής:

«4. Το μέρος των εξόδων του προϋπολογισμού των Κοινοτήτων, το οποίο καλύπτεται από τις εισφορές που προβλέπονται στο άρθρο 49, καθορίζεται στο ποσό των 18 εκατομμυρίων λογιστικών μονάδων.

Η Επιτροπή υποβάλλει κατ' έτος στο Συμβούλιο έκθεση, βάσει της οποίας το Συμβούλιο εξετάζει εάν είναι αναγκαίο να προσαρμοσθεί το ποσό αυτό στην εξέλιξη του προϋπολογισμού των Κοινοτήτων. Το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 28 τετάρτη παράγραφος περίοδος πρώτη. Η προσαρμογή αυτή γίνεται βάσει εκτιμήσεως της εξελίξεως των εξόδων που προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας Συνθήκης.

5. Το μέρος των εισφορών που προορίζεται για την κάλυψη των εξόδων του προϋπολογισμού των Κοινοτήτων διατίθεται από την Επιτροπή προς εκτέλεση του προϋπολογισμού αυτού, σύμφωνα με το ρυθμό που ορίζεται από τους δημοσιονομικούς κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 209 στοιχείο β) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του άρθρου 183 στοιχείο β) της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας».

10. Το άρθρο 52 καταργείται.

11. Στη θέση του άρθρου 76, παρεμβάλλεται το προσαρμοσμένο κείμενο του άρθρου 28 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο άρθρο 76 έχει ως εξής:

«Άρθρο 76

Η Κοινότητα απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

12. Το άρθρο 79 τροποποιείται ως εξής:

α) η δεύτερη περίοδος του πρώτου εδαφίου, που αρχίζει με τις λέξεις «όσον αφορά το Σάαρ, ...» απαλείφεται και η άνω τελεία αντικαθίσταται από τελεία·

- 6) μετά το πρώτο εδάφιο, παρεμβάλλεται ένα δεύτερο εδάφιο το οποίο έχει ως εξής:
- «Οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης εφαρμόζονται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρωτόκολλο αριθ. 2 της πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.»
- γ) στο εισαγωγικό μέρος του υπάρχοντος δευτέρου εδαφίου, οι λέξεις «Κατά παρέκκλιση από την προηγούμενη παράγραφο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Κατά παρέκκλιση από τα προηγούμενα εδάφια».
- δ) στο υπάρχον δεύτερο εδάφιο, το στοιχείο δ) σχετικά με τα νησιά Åland απαλείφεται.
13. Στο άρθρο 84, οι λέξεις «... και των παραρτημάτων της, των προσαρτημένων πρωτοκόλλων και της συμβάσεως περί των μεταβατικών διατάξεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... και των παραρτημάτων της καθώς και των προσαρτημένων πρωτοκόλλων».
14. Το άρθρο 85 καταργείται.
15. Στο άρθρο 93, οι λέξεις «... Οργανισμό Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ...».
16. Στο άρθρο 95 τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «Αν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται από τη σύμβαση περί των μεταβατικών διατάξεων, προκύπτουν ...», αντικαθίστανται από τις λέξεις «Αν προκύπτουσες ...».
17. Στο άρθρο 97, οι λέξεις «Η παρούσα συνθήκη συνάπτεται για πενήντα έτη από την έναρξη της ισχύος της» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Η παρούσα συνθήκη λήγει στις 23 Ιουλίου 2002».

II. ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ III «Ειδικοί χάλυβες»

Στο τέλος του παραρτήματος III, τα αρχικά των πληρεξουσίων των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, απαλείφονται.

III. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΚΑΙ ΛΟΠΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

1. Καταργούνται οι ακόλουθες πράξεις:
- α) η ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας περί του Σάαρ.
- β) η σύμβαση περί των μεταβατικών διατάξεων.
2. Το πρωτόκολλο περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, τροποποιείται ως εξής:
- α) οι τίτλοι I και II του πρωτοκόλλου αντικαθίστανται από το κείμενο των τίτλων I και II του πρωτοκόλλου περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

- β) το άρθρο 56 καταργείται και η προηγούμενη επικεφαλίδα «Μεταβατική διάταξη» απαλείφεται.
  - γ) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.
3. Το πρωτόκολλο περί των σχέσεων με το Συμβούλιο της Ευρώπης τροποποιείται ως εξής:
- α) το άρθρο 1 καταργείται.
  - β) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.

Άρθρο 8

Η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων και των πρωτοκόλλων της, τροποποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ώστε να απαλειφθούν άνευ αντικειμένου διατάξεις της συνθήκης αυτής και να προσαρμοστεί αναλόγως το κείμενο ορισμένων εκ των διατάξεών της.

Ι. ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

1. Στο άρθρο 76 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «... της ενάρξεως ισχύος της παρούσας συνθήκης, ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... την 1η Ιανουαρίου 1958, ...».
2. Στο εισαγωγικό μέρος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 93, οι λέξεις «Τα κράτη μέλη καταργούν μεταξύ τους, ένα έτος μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας συνθήκης, όλους τους ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Τα κράτη μέλη απαγορεύουν μεταξύ τους όλους τους ...».
3. Τα άρθρα 94 και 95 καταργούνται.
4. Στο άρθρο 98 δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «Εντός προθεσμίας δύο ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Το Συμβούλιο ...».
5. Το άρθρο 100 καταργείται.
6. Το άρθρο 104 τροποποιείται ως εξής:
  - α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης, ...», αντικαθίστανται από τις λέξεις «... μετά την 1η Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, μετά την ημερομηνία της προσχώρησής τους, ...».
  - β) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «... μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συνθήκης εντός του πεδίου εφαρμογής της, ...», αντικαθίστανται από τις λέξεις «... μετά τις ημερομηνίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συνθήκης, ...».

7. Το άρθρο 105 τροποποιείται ως εξής:

α) Στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... που έχουν συναφθεί προ της ενάρξεως της ισχύος της ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... που έχουν συναφθεί προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, πριν από την ημερομηνία της προσχώρησής τους, ...». Στο τέλος αυτού του ιδίου εδαφίου, οι λέξεις «... μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας συνθήκης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... μετά τις εν λόγω ημερομηνίες».

β) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «... που συνήφθησαν κατά το χρονικό διάστημα από της υπογραφής μέχρι της ενάρξεως της ισχύος της παρούσας συνθήκης ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... που συνήφθησαν κατά το χρονικό διάστημα από της 25ης Μαρτίου 1957 μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1958, ή, για τα κράτη που προσχωρούν, από της υπογραφής της Πράξης προσχώρησης μέχρι της ημερομηνίας προσχώρησής τους, ...».

8. Στο άρθρο 106 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... προ της ενάρξεως της ισχύος της παρούσας συνθήκης ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, ...».

9. Το άρθρο 108 τροποποιείται ως εξής, για να συμπεριλάβει το άρθρο 1, το άρθρο 2, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 της παρούσας συνθήκης, και το άρθρο 3, παράγραφος 1 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία, τη προσαρτημένη στην απόφαση του Συμβουλίου της 20ής Σεπτεμβρίου 1976· το παράρτημα II της πράξης αυτής συνεχίζει να ισχύει:

α) στη θέση των παραγράφων 1 και 2, οι οποίες δεν έχουν πλέον αντικείμενο δυνάμει του άρθρου 14 της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με άμεση και καθολική ψηφοφορία, παρεμβάλλονται τα κείμενα των άρθρων 1 και 2 αυτής της ίδιας Πράξης ως παράγραφοι 1 και 2· αυτές οι νέες παράγραφοι 1 και 2 έχουν ως εξής:

«1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγόμενων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.»

- β) μετά τις νέες παραγράφους 1 και 2, παρεμβάλλεται το κείμενο του άρθρου 3 παράγραφος 1 της ανωτέρω Πράξης ως παράγραφος 3· αυτή η νέα παράγραφος 3 έχει ως εξής:

«3. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών.»

- γ) η υπάρχουσα παράγραφος 3, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 4 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 4·

- δ) η παράγραφος 4, όπως προστίθεται με το άρθρο 4 της παρούσας συνθήκης, γίνεται παράγραφος 5.

10. Στο άρθρο 127, η παράγραφος 3 απαλείφεται.

11. Στο άρθρο 138 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «της ημερομηνίας προσχωρήσεως ...» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την 1η Ιανουαρίου 1995 ...».

12. Στο άρθρο 160 Β, το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3, το οποίο αρχίζει ως εξής: «Πάντως, κατά τους πρώτους διορισμούς, ...», απαλείφεται.

13. Στο άρθρο 181, το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο απαλείφονται.

14. Στη θέση του άρθρου 191, παρεμβάλλεται το προσαρμοσμένο κείμενο του άρθρου 28 πρώτο εδάφιο της συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο άρθρο 191 έχει ως εξής:

«Άρθρο 191

Η Κοινότητα απολαύει, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής της, υπό τους όρους που καθορίζονται στο Πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.»

15. Το άρθρο 198 τροποποιείται ως εξής:

- α) μετά το δεύτερο εδάφιο, παρεμβάλλεται το ακόλουθο τρίτο εδάφιο:

«Οι διατάξεις της παρούσας Συνθήκης εφαρμόζονται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο πρωτοκόλλο αριθ. 2 της πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.»

- β) στο τέταρτο εδάφιο, το στοιχείο ε) σχετικά με τα νησιά Åland απαλείφεται.

16. Στο άρθρο 199 πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «... και της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «... και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.»

17. Ο Τίτλος VI «Διατάξεις περί της αρχικής περιόδου», που περιλαμβάνει το τμήμα 1 «Εγκατάσταση των οργάνων», το τμήμα 2 «Πρώτες διατάξεις εφαρμογής της συνθήκης» και το τμήμα 3 «Μεταβατικές διατάξεις», καθώς και τα άρθρα 209 έως 223, καταργείται.

18. Στο άρθρο 225, προστίθεται το ακόλουθο νέο εδάφιο:

«Δυνάμει των συνθηκών προσχωρήσεως, τα κείμενα της παρούσας συνθήκης στην αγγλική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.».

II. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Το παράρτημα V «Αρχικό πρόγραμμα ερευνών και εκπαίδευσης προβλεπόμενο στο άρθρο 215 της Συνθήκης», συμπεριλαμβανομένου του πίνακα «διάρθρωση των ανάγκαιων εξόδων για τη διεξαγωγή του προγράμματος ερευνών και εκπαίδευσης», απαλείφεται.

III. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

1. Το πρωτόκολλο περί της εφαρμογής της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας επί των μη ευρωπαϊκών τμημάτων του Βασιλείου των Κάτω Χωρών καταργείται.

2. Το πρωτόκολλο περί του οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας τροποποιείται ως εξής:

α) Οι λέξεις «ΟΡΙΣΑΝ, προς το σκοπό αυτό ως πληρεξουσίου:» καθώς και ο κατάλογος των αρχηγών κρατών και των Πληρεξουσίων τους, απαλείφονται,

β) οι λέξεις «ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που ευρέθησαν εν τάξει» απαλείφονται,

γ) στο άρθρο 3, προστίθεται ως τέταρτο εδάφιο το προσαρμοσμένο κείμενο του άρθρου 21 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· αυτό το νέο τέταρτο εδάφιο έχει ως εξής:

«Τα άρθρα 12 έως 15 και 18 του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζονται επί των δικαστών, των γενικών εισαγγελέων, του γραμματέως και των βοηθών εισηγητών του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν την ετεροδικία των δικαστών οι οποίες αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια.».

δ) το άρθρο 58 καταργείται,

ε) η τελική φράση «ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν το παρόν πρωτόκολλο.» απαλείφεται,

στ) ο κατάλογος των υπογραφόντων απαλείφεται.

Άρθρο 9

1. Υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω παραγράφων, οι οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση των ουσιαστών στοιχείων των διατάξεών τους, η σύμβαση της 25ης Μαρτίου 1957 περί ορισμένων κοινών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η συνθήκη της 8ης Απριλίου 1965 περί ιδρύσεως

ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εξαιρέσει του πρωτοκόλλου που αναφέρεται στην παράγραφο 5, καταργούνται.

2. Οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες οι οποίες απονέμονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στο Δικαστήριο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, από τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, ασκούνται από τα ενιαία όργανα υπό τους όρους οι οποίοι προβλέπονται αντιστοίχως από τις εν λόγω συνθήκες και το παρόν άρθρο.

Τα καθήκοντα τα οποία απονέμονται στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή από τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας ασκούνται από μια ενιαία επιτροπή υπό τους όρους που προβλέπουν οι εν λόγω συνθήκες αντιστοίχως. Οι διατάξεις των άρθρων 193 και 197 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ισχύουν για την επιτροπή αυτή.

3. Οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποτελούν μέρος της ενιαίας διοίκησης των Κοινοτήτων αυτών και διέπονται από τις διατάξεις οι οποίες εκδίδονται κατ'εφαρμογή του άρθρου 212 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

4. Οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες απολαύουν, στην επικράτεια των κρατών μελών, των αναγκών προνομίων και ασυλιών για την εκπλήρωση της αποστολής τους, υπό τους όρους που καθορίζονται στο πρωτόκολλο που αναφέρεται στην παράγραφο 5. Το αυτό ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

5. Στο πρωτόκολλο της 8ης Απριλίου 1965 περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων παρεμβάλλεται ένα άρθρο 23, όπως προβλέπεται από το Πρωτόκολλο για την τροποποίηση του εν λόγω Πρωτοκόλλου.

«Άρθρο 23

Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται επίσης στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, στα μέλη των οργάνων της και στο προσωπικό της, με την επιφύλαξη των διατάξεων του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απαλλάσσεται επιπλέον από κάθε φόρο ή παρόμοια επιβάρυνση λόγω αύξησεως του κεφαλαίου της, καθώς και από τις διάφορες διατυπώσεις που συνεπάγονται οι ενέργειες αυτές στο κράτος στο οποίο έχει την έδρα της. Οι δραστηριότητες της Τράπεζας και των οργάνων της, που ασκούνται σύμφωνα με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, δεν υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών.

Οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται και στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα. Σε περίπτωση διάλυσης ή εκκαθάρισης του δεν επιβάλλεται καμία φορολογική επιβάρυνση.»

6. Τα έσοδα και οι δαπάνες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οι διοικητικές δαπάνες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και τα σχετικά έσοδα, και τα έσοδα και οι δαπάνες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, εκτός εκείνων του οργανισμού εφοδιασμού και των κοινών επιχειρήσεων, εγγράφονται στον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπό τους όρους που προβλέπονται αντίστοιχα από τις συνθήκες περί ιδρύσεως αυτών των τριών Κοινοτήτων.

7. Υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 216 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, του άρθρου 77 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, του άρθρου 189 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας και του άρθρου 1 δεύτερο εδάφιο του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών εκδίδουν, με κοινή συμφωνία, τις αναγκαίες διατάξεις για τη ρύθμιση ορισμένων ιδιαίτερων προβλημάτων στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, τα οποία απορρέουν από τη δημιουργία ενός ενιαίου Συμβουλίου και μιας ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 10

1. Η κατάργηση, και η απόλειψη, στο παρόν μέρος, διατάξεων άνευ αντικειμένου της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, όπως ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ και η προσαρμογή ορισμένων εκ των διατάξεών τους, δεν επηρεάζουν τα νομικά αποτελέσματα ούτε των διατάξεων των εν λόγω συνθηκών, και ιδιαίτερα όσα απορρέουν από τις προθεσμίες που τάσσουν, ούτε των διατάξεων των συνθηκών προσχωρήσεως.

2. Τα νομικά αποτελέσματα των εν ισχύ πράξεων οι οποίες έχουν εκδοθεί βάσει των εν λόγω συνθηκών δεν επηρεάζονται.

3. Το αυτό ισχύει και όσον αφορά την κατάργηση της Σύμβασης, της 25ης Μαρτίου 1957, περί ορισμένων κοινών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και την κατάργηση της Συνθήκης, της 8ης Απριλίου 1965, περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 11

Οι διατάξεις της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας περί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της άσκησης της αρμοδιότητας αυτής ισχύουν για τις διατάξεις του παρόντος μέρους καθώς και για τις διατάξεις του πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 5.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

1. Τα άρθρα, οι τίτλοι και τα τμήματα της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως τροποποιούνται από τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, επαναριθμούνται σύμφωνα με τους πίνακες αντιστοιχιών του παραρτήματος της παρούσας συνθήκης, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της.

2. Οι αναπαραπομπές σε άρθρα, τίτλους και τμήματα, στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και μεταξύ τους, προσαρμόζονται αναλόγως. Το αυτό ισχύει και όσον αφορά τις παραπομπές σε άρθρα, τίτλους και τμήματα των συνθηκών αυτών που περιλαμβάνονται στις σε άλλες κοινοτικές συνθήκες.

3. Οι παραπομπές στα άρθρα, στους τίτλους και στα τμήματα των συνθηκών που αναφέρονται στην παράγραφο 2, που περιλαμβάνονται σε άλλες πράξεις και έγγραφα, νοούνται ως παραπομπές στα άρθρα, τίτλους και τμήματα των συνθηκών, όπως επαναριθμούνται θάσει της παραγράφου 1, και, αντιστοίχως, στις παραγράφους των εν λόγω άρθρων, όπως επαναριθμούνται από ορισμένες διατάξεις του άρθρου 6.

4. Οι παραπομπές, οι οποίες περιέχονται σε άλλες πράξεις και έγγραφα, στις παραγράφους των άρθρων των συνθηκών που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8, νοούνται ως παραπομπές στις παραγράφους αυτές, όπως επαναριθμούνται από ορισμένες διατάξεις των εν λόγω άρθρων 7 και 8.

Άρθρο 13

Η παρούσα συνθήκη συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 14

1. Η παρούσα συνθήκη επικυρώνεται από τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

2. Η παρούσα συνθήκη αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στη διατύπωση αυτή.

Άρθρο 15

Η παρούσα συνθήκη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα άλλα υπογράφοντα κράτη.

En fe de lo cual, los plenipotenciarios abajo firmantes suscriben el presente Tratado.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne traktat.

Zu Urkund dessen haben die unterzeichneten Bevollmächtigten ihre Unterschriften unter diesen Vertrag gesetzt.

Εἰς πίστωση των ανωτέρω, οἱ υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα Συνθήκη.

In witness whereof the undersigned Plenipotentiaries have signed this Treaty.

En foi de quoi, les plénipotentiaires soussignés ont apposé leurs signatures au bas du présent traité.

Dá fhianú sin, chuir na Lánchumhachtaigh thíos-sínithe a lámh leis an gConradh seo.

In fede di che, i plenipotenziari sottoscritti hanno apposto le loro firme in calce al presente trattato.

Ten blijke waarvan de ondergetekende gevolmachtigden hun handtekening onder dit Verdrag hebben gesteld.

Em fé do que, os plenipotenciários abaixo assinados apuseram as suas assinaturas no presente Tratado.

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Til bevis härpå har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Hecho en Amsterdam, el dos de octubre de mil novecientos noventa y siete.

Udfærdiget i Amsterdam, den anden oktober nittenhundrede og syvoghalvfems.

Geschehen zu Amsterdam am zweiten Oktober neunzehnhundertsiebenundneunzig.

Έγινε στο Άμστερνταμ, στις δύο Οκτωβρίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα επτά.

Done at Amsterdam this second day of October in the year one thousand nine hundred and ninety-seven.

Fait à Amsterdam, le deux octobre de l'an mil neuf cent quatre-vingt-dix-sept.

Arna dhéanamh in Amstardam ar an dara lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain míle naoi gcéad nócha a seacht.

Fatto ad Amsterdam, addì due ottobre millenovecentonovantasette.

Gedaan te Amsterdam, de tweede oktober negentienhonderd zevenennegentig.

Feito em Amesterdão, em dois de Outubro de mil novecentos e noventa e sete.

Tehdy Amsterdmissa 2 päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäseitsemän.

Utfärdat i Amsterdam den andra oktober år nittonhundranittiosju.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

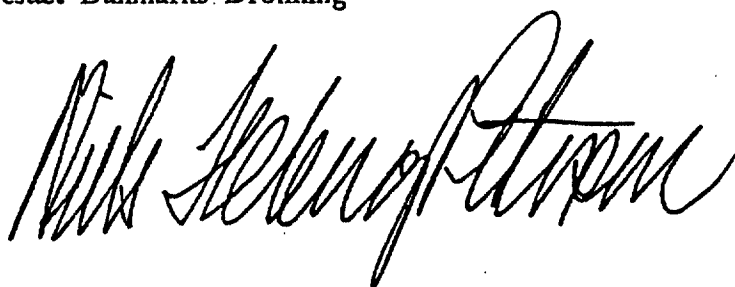

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

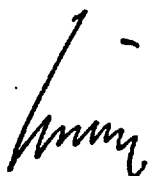
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

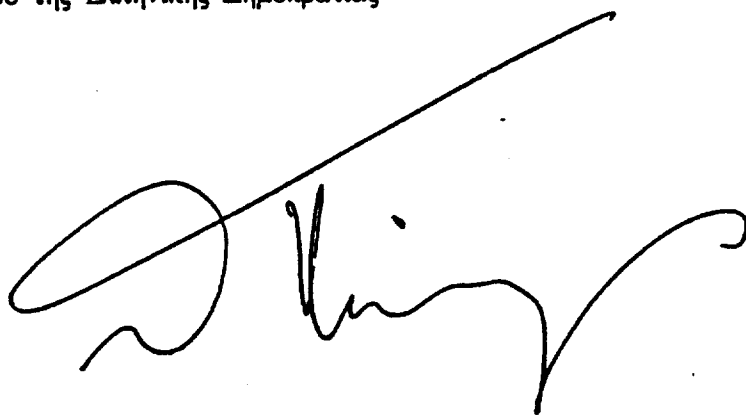
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

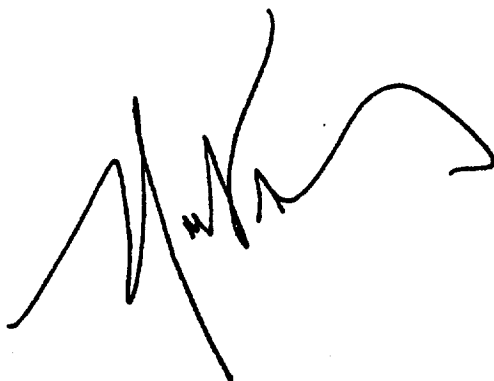
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

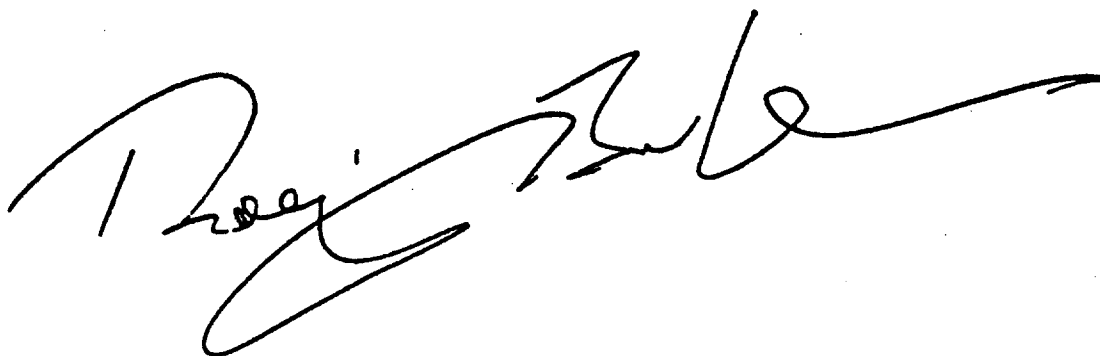
Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann an Choimisiúin arna údarú le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh
For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

João Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallin

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Laurence T. Anderson.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 12 ΤΗΣ
ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Α. Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΤΙΤΛΟΣ Ι	ΤΙΤΛΟΣ Ι	ΤΙΤΛΟΣ VI (**)	ΤΙΤΛΟΣ VI
Άρθρο Α	Άρθρο 1	Άρθρο Κ.1	Άρθρο 29
Άρθρο Β	Άρθρο 2	Άρθρο Κ.2	Άρθρο 30
Άρθρο Γ	Άρθρο 3	Άρθρο Κ.3	Άρθρο 31
Άρθρο Δ	Άρθρο 4	Άρθρο Κ.4	Άρθρο 32
Άρθρο Ε	Άρθρο 5	Άρθρο Κ.5	Άρθρο 33
Άρθρο ΣΤ	Άρθρο 6	Άρθρο Κ.6	Άρθρο 34
Άρθρο ΣΤ.1 (*)	Άρθρο 7	Άρθρο Κ.7	Άρθρο 35
ΤΙΤΛΟΣ II	ΤΙΤΛΟΣ II	Άρθρο Κ.8	Άρθρο 36
Άρθρο Ζ	Άρθρο 8	Άρθρο Κ.9	Άρθρο 37
ΤΙΤΛΟΣ III	ΤΙΤΛΟΣ III	Άρθρο Κ.10	Άρθρο 38
Άρθρο Η	Άρθρο 9	Άρθρο Κ.11	Άρθρο 39
ΤΙΤΛΟΣ IV	ΤΙΤΛΟΣ IV	Άρθρο Κ.12	Άρθρο 40
Άρθρο Θ	Άρθρο 10	Άρθρο Κ.13	Άρθρο 41
ΤΙΤΛΟΣ V (***)	ΤΙΤΛΟΣ V	Άρθρο Κ.14	Άρθρο 42
Άρθρο L1	Άρθρο 11	ΤΙΤΛΟΣ VIa (**)	ΤΙΤΛΟΣ VII
Άρθρο L2	Άρθρο 12	Άρθρο Κ.15 (*)	Άρθρο 43
Άρθρο L3	Άρθρο 13	Άρθρο Κ.16 (*)	Άρθρο 44
Άρθρο L4	Άρθρο 14	Άρθρο Κ.17 (*)	Άρθρο 45
Άρθρο L5	Άρθρο 15	ΤΙΤΛΟΣ VII	ΤΙΤΛΟΣ VIII
Άρθρο L6	Άρθρο 16	Άρθρο Λ	Άρθρο 46
Άρθρο L7	Άρθρο 17	Άρθρο Μ	Άρθρο 47
Άρθρο L8	Άρθρο 18	Άρθρο Ν	Άρθρο 48
Άρθρο L9	Άρθρο 19	Άρθρο Ξ	Άρθρο 49
Άρθρο L10	Άρθρο 20	Άρθρο Ο	Άρθρο 50
Άρθρο L11	Άρθρο 21	Άρθρο Π	Άρθρο 51
Άρθρο L12	Άρθρο 22	Άρθρο Ρ	Άρθρο 52
Άρθρο L13	Άρθρο 23	Άρθρο Σ	Άρθρο 53
Άρθρο L14	Άρθρο 24		
Άρθρο L15	Άρθρο 25		
Άρθρο L16	Άρθρο 26		
Άρθρο L17	Άρθρο 27		
Άρθρο L18	Άρθρο 28		

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(**) Νέος τίτλος που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(***) Τίτλος που αναδιαρθρώθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Β. Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
Άρθρο 1	Άρθρο 1	Τμήμα 1 (απαλειφθέν)	—
Άρθρο 2	Άρθρο 2	Άρθρο 12	Άρθρο 25
Άρθρο 3	Άρθρο 3	Άρθρο 13 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 3 Α	Άρθρο 4	Άρθρο 14 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 3 Β	Άρθρο 5	Άρθρο 15 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 3 Γ (*)	Άρθρο 6	Άρθρο 16 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 4	Άρθρο 7	Άρθρο 17 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 4 Α	Άρθρο 8	Τμήμα 2 (απαλειφθέν)	—
Άρθρο 4 Β	Άρθρο 9	Άρθρο 18 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 5	Άρθρο 10	Άρθρο 19 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 5 Α (*)	Άρθρο 11	Άρθρο 20 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 6	Άρθρο 12	Άρθρο 21 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 6 Α (*)	Άρθρο 13	Άρθρο 22 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 7 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 23 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 7 Α	Άρθρο 14	Άρθρο 24 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 7 Β (καταργηθέν)	—	Άρθρο 25 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 7 Γ	Άρθρο 15	Άρθρο 26 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 7 Δ (*)	Άρθρο 16	Άρθρο 27 (καταργηθέν)	—
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	Άρθρο 28	Άρθρο 26
Άρθρο 8	Άρθρο 17	Άρθρο 29	Άρθρο 27
Άρθρο 8 Α	Άρθρο 18	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
Άρθρο 8 Β	Άρθρο 19	Άρθρο 30	Άρθρο 28
Άρθρο 8 Γ	Άρθρο 20	Άρθρο 31 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 8 Δ	Άρθρο 21	Άρθρο 32 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 8 Ε	Άρθρο 22	Άρθρο 33 (καταργηθέν)	—
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	Άρθρο 34	Άρθρο 29
ΤΙΤΛΟΣ Ι	ΤΙΤΛΟΣ Ι	Άρθρο 35 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 9	Άρθρο 23	Άρθρο 36	Άρθρο 30
Άρθρο 10	Άρθρο 24	Άρθρο 37	Άρθρο 31
Άρθρο 11 (καταργηθέν)	—		

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΤΙΤΛΟΣ II	ΤΙΤΛΟΣ II	Άρθρο 69 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 38	Άρθρο 32	Άρθρο 70 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 39	Άρθρο 33	Άρθρο 71 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 40	Άρθρο 34	Άρθρο 72 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 41	Άρθρο 35	Άρθρο 73 (καταργηθέν)	—
Άρθρο 42	Άρθρο 36	Άρθρο 73 Α	—
Άρθρο 43	Άρθρο 37	(καταργηθέν)	—
Άρθρο 44 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 73 Β	Άρθρο 56
Άρθρο 45 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 73 Γ	Άρθρο 57
Άρθρο 46	Άρθρο 38	Άρθρο 73 Δ	Άρθρο 58
Άρθρο 47 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 73 Ε	—
		(καταργηθέν)	—
ΤΙΤΛΟΣ III	ΤΙΤΛΟΣ III	Άρθρο 73 ΣΤ	Άρθρο 59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I	ΚΕΦΑΛΑΙΟ I	Άρθρο 73 Ζ	Άρθρο 60
Άρθρο 48	Άρθρο 39	Άρθρο 73 Η	—
Άρθρο 49	Άρθρο 40	(καταργηθέν)	—
Άρθρο 50	Άρθρο 41		
Άρθρο 51	Άρθρο 42	ΤΙΤΛΟΣ IIIα (**)	ΤΙΤΛΟΣ IV
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	Άρθρο 73 Θ (*)	Άρθρο 61
Άρθρο 52	Άρθρο 43	Άρθρο 73 Ι (*)	Άρθρο 62
Άρθρο 53 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 73 Κ (*)	Άρθρο 63
Άρθρο 54	Άρθρο 44	Άρθρο 73 Λ (*)	Άρθρο 64
Άρθρο 55	Άρθρο 45	Άρθρο 73 Μ (*)	Άρθρο 65
Άρθρο 56	Άρθρο 46	Άρθρο 73 Ν (*)	Άρθρο 66
Άρθρο 57	Άρθρο 47	Άρθρο 73 Ξ (*)	Άρθρο 67
Άρθρο 58	Άρθρο 48	Άρθρο 73 Ο (*)	Άρθρο 68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	Άρθρο 73 Π (*)	Άρθρο 69
Άρθρο 59	Άρθρο 49	ΤΙΤΛΟΣ IV	ΤΙΤΛΟΣ V
Άρθρο 60	Άρθρο 50	Άρθρο 74	Άρθρο 70
Άρθρο 61	Άρθρο 51	Άρθρο 75	Άρθρο 71
Άρθρο 62 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 76	Άρθρο 72
Άρθρο 63	Άρθρο 52	Άρθρο 77	Άρθρο 73
Άρθρο 64	Άρθρο 53	Άρθρο 78	Άρθρο 74
Άρθρο 65	Άρθρο 54	Άρθρο 79	Άρθρο 75
Άρθρο 66	Άρθρο 55	Άρθρο 80	Άρθρο 76
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Άρθρο 81	Άρθρο 77
Άρθρο 67 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 82	Άρθρο 78
Άρθρο 68 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 83	Άρθρο 79
		Άρθρο 84	Άρθρο 80

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(**) Νέος τίτλος που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΤΙΤΛΟΣ V ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΜΗΜΑ 1	ΤΙΤΛΟΣ VI ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΜΗΜΑ 1	Άρθρο 104 Άρθρο 104 Α Άρθρο 104 Β Άρθρο 104 Γ	Άρθρο 101 Άρθρο 102 Άρθρο 103 Άρθρο 104
Άρθρο 85 Άρθρο 86 Άρθρο 87 Άρθρο 88 Άρθρο 89 Άρθρο 90	Άρθρο 81 Άρθρο 82 Άρθρο 83 Άρθρο 84 Άρθρο 85 Άρθρο 86	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
Τμήμα 2 (απαλειφθέν) Άρθρο 91 (καταργηθέν)	—	Άρθρο 105 Άρθρο 105 Α Άρθρο 106 Άρθρο 107 Άρθρο 108 Άρθρο 108 Α Άρθρο 109	Άρθρο 105 Άρθρο 106 Άρθρο 107 Άρθρο 108 Άρθρο 109 Άρθρο 110 Άρθρο 111
ΤΜΗΜΑ 3	ΤΜΗΜΑ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
Άρθρο 92 Άρθρο 93 Άρθρο 94	Άρθρο 87 Άρθρο 88 Άρθρο 89	Άρθρο 109 Α Άρθρο 109 Β Άρθρο 109 Γ Άρθρο 109 Δ	Άρθρο 112 Άρθρο 113 Άρθρο 114 Άρθρο 115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4
Άρθρο 95 Άρθρο 96 Άρθρο 97 (καταργηθέν) Άρθρο 98 Άρθρο 99	Άρθρο 90 Άρθρο 91 — Άρθρο 92 Άρθρο 93	Άρθρο 109 Ε Άρθρο 109 ΣΤ Άρθρο 109 Ζ Άρθρο 109 Η Άρθρο 109 Θ Άρθρο 109 Ι Άρθρο 109 Κ Άρθρο 109 Λ Άρθρο 109 Μ	Άρθρο 116 Άρθρο 117 Άρθρο 118 Άρθρο 119 Άρθρο 120 Άρθρο 121 Άρθρο 122 Άρθρο 123 Άρθρο 124
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΤΙΤΛΟΣ VIα (**)	ΤΙΤΛΟΣ VIII
Άρθρο 100 Άρθρο 100 Α Άρθρο 100 Β (καταργηθέν) Άρθρο 100 Γ (καταργηθέν) Άρθρο 100 Δ (καταργηθέν) Άρθρο 101 Άρθρο 102	Άρθρο 94 Άρθρο 95 — — — Άρθρο 96 Άρθρο 97	Άρθρο 109 Ν (*) Άρθρο 109 Ξ (*) Άρθρο 109 Ο (*) Άρθρο 109 Π (*) Άρθρο 109 Ρ (*) Άρθρο 109 Σ (*)	Άρθρο 125 Άρθρο 126 Άρθρο 127 Άρθρο 128 Άρθρο 129 Άρθρο 130
ΤΙΤΛΟΣ VI ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	ΤΙΤΛΟΣ VII ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	ΤΙΤΛΟΣ VII	ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ
Άρθρο 102 Α Άρθρο 103 Άρθρο 103 Α	Άρθρο 98 Άρθρο 99 Άρθρο 100	Άρθρο 110 Άρθρο 111 (καταργηθέν) Άρθρο 112 Άρθρο 113	Άρθρο 131 — Άρθρο 132 Άρθρο 133

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(**) Νέος Τίτλος που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
Άρθρο 114 (καταργηθέν) Άρθρο 115	— Άρθρο 134
ΤΙΤΛΟΣ VIIα (**) Άρθρο 116 (*)	ΤΙΤΛΟΣ X Άρθρο 135
ΤΙΤΛΟΣ VIII ΚΕΦΑΛΑΙΟ I (***)	Τίτλος XI ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1
Άρθρο 117 Άρθρο 118 Άρθρο 118 Α Άρθρο 118 Β Άρθρο 118 Γ Άρθρο 119 Άρθρο 119 Α Άρθρο 120 Άρθρο 121 Άρθρο 122	Άρθρο 136 Άρθρο 137 Άρθρο 138 Άρθρο 139 Άρθρο 140 Άρθρο 141 Άρθρο 142 Άρθρο 143 Άρθρο 144 Άρθρο 145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Άρθρο 123 Άρθρο 124 Άρθρο 125	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 Άρθρο 146 Άρθρο 147 Άρθρο 148
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Άρθρο 126 Άρθρο 127	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Άρθρο 149 Άρθρο 150
ΤΙΤΛΟΣ IX Άρθρο 128	ΤΙΤΛΟΣ XII Άρθρο 151
ΤΙΤΛΟΣ X Άρθρο 129	ΤΙΤΛΟΣ XIII Άρθρο 152
ΤΙΤΛΟΣ XI Άρθρο 129 Α	ΤΙΤΛΟΣ XIV Άρθρο 153
ΤΙΤΛΟΣ XII Άρθρο 129 Β Άρθρο 129 Γ Άρθρο 129 Δ	ΤΙΤΛΟΣ XV Άρθρο 154 Άρθρο 155 Άρθρο 156
ΤΙΤΛΟΣ XIII Άρθρο 130	ΤΙΤΛΟΣ XVI Άρθρο 157

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΤΙΤΛΟΣ XIV Άρθρο 130 Α Άρθρο 130 Β Άρθρο 130 Γ Άρθρο 130 Δ Άρθρο 130 Ε	ΤΙΤΛΟΣ XVII Άρθρο 158 Άρθρο 159 Άρθρο 160 Άρθρο 161 Άρθρο 162
ΤΙΤΛΟΣ XV Άρθρο 130 ΣΤ Άρθρο 130 Ζ Άρθρο 130 Η Άρθρο 130 Θ Άρθρο 130 Ι Άρθρο 130 Κ Άρθρο 130 Λ Άρθρο 130 Μ Άρθρο 130 Ν Άρθρο 130 Ξ Άρθρο 130 Ο Άρθρο 130 Π (καταργηθέν)	ΤΙΤΛΟΣ XVIII Άρθρο 163 Άρθρο 164 Άρθρο 165 Άρθρο 166 Άρθρο 167 Άρθρο 168 Άρθρο 169 Άρθρο 170 Άρθρο 171 Άρθρο 172 Άρθρο 173 —
ΤΙΤΛΟΣ XVI Άρθρο 130 Ρ Άρθρο 130 Σ Άρθρο 130 Τ	ΤΙΤΛΟΣ XIX — Άρθρο 174 Άρθρο 175 Άρθρο 176
ΤΙΤΛΟΣ XVII Άρθρο 130 Υ Άρθρο 130 Φ Άρθρο 130 Χ Άρθρο 130 Ψ Άρθρο 130 Ω	ΤΙΤΛΟΣ XX Άρθρο 177 Άρθρο 178 Άρθρο 179 Άρθρο 180 Άρθρο 181
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ Άρθρο 131 Άρθρο 132 Άρθρο 133 Άρθρο 134 Άρθρο 135 Άρθρο 136 Άρθρο 136 Α	ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ Άρθρο 182 Άρθρο 183 Άρθρο 184 Άρθρο 185 Άρθρο 186 Άρθρο 187 Άρθρο 188

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(**) Νέος τίτλος που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

(***) Κεφάλαιο I που αναδιαρθρώθηκε από τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ	ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ		
ΤΙΤΛΟΣ Ι	ΤΙΤΛΟΣ Ι		
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1		
ΤΜΗΜΑ 1	ΤΜΗΜΑ 1		
Άρθρο 137	Άρθρο 189	Άρθρο 166	Άρθρο 222
Άρθρο 138	Άρθρο 190	Άρθρο 167	Άρθρο 223
Άρθρο 138 Α	Άρθρο 191	Άρθρο 168	Άρθρο 224
Άρθρο 138 Β	Άρθρο 192	Άρθρο 168 Α	Άρθρο 225
Άρθρο 138 Γ	Άρθρο 193	Άρθρο 169	Άρθρο 226
Άρθρο 138 Δ	Άρθρο 194	Άρθρο 170	Άρθρο 227
Άρθρο 138 Ε	Άρθρο 195	Άρθρο 171	Άρθρο 228
Άρθρο 139	Άρθρο 196	Άρθρο 172	Άρθρο 229
Άρθρο 140	Άρθρο 197	Άρθρο 173	Άρθρο 230
Άρθρο 141	Άρθρο 198	Άρθρο 174	Άρθρο 231
Άρθρο 142	Άρθρο 199	Άρθρο 175	Άρθρο 232
Άρθρο 143	Άρθρο 200	Άρθρο 176	Άρθρο 233
Άρθρο 144	Άρθρο 201	Άρθρο 177	Άρθρο 234
		Άρθρο 178	Άρθρο 235
		Άρθρο 179	Άρθρο 236
		Άρθρο 180	Άρθρο 237
		Άρθρο 181	Άρθρο 238
		Άρθρο 182	Άρθρο 239
		Άρθρο 183	Άρθρο 240
		Άρθρο 184	Άρθρο 241
		Άρθρο 185	Άρθρο 242
		Άρθρο 186	Άρθρο 243
		Άρθρο 187	Άρθρο 244
		Άρθρο 188	Άρθρο 245
ΤΜΗΜΑ 2	ΤΜΗΜΑ 2	ΤΜΗΜΑ 5	ΤΜΗΜΑ 5
Άρθρο 145	Άρθρο 202	Άρθρο 188 Α	Άρθρο 246
Άρθρο 146	Άρθρο 203	Άρθρο 188 Β	Άρθρο 247
Άρθρο 147	Άρθρο 204	Άρθρο 188 Γ	Άρθρο 248
Άρθρο 148	Άρθρο 205		
Άρθρο 149	—		
(καταργηθέν)			
Άρθρο 150	Άρθρο 206		
Άρθρο 151	Άρθρο 207		
Άρθρο 152	Άρθρο 208		
Άρθρο 153	Άρθρο 209		
Άρθρο 154	Άρθρο 210		
ΤΜΗΜΑ 3	ΤΜΗΜΑ 3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2
Άρθρο 155	Άρθρο 211	Άρθρο 189	Άρθρο 249
Άρθρο 156	Άρθρο 212	Άρθρο 189 Α	Άρθρο 250
Άρθρο 157	Άρθρο 213	Άρθρο 189 Β	Άρθρο 251
Άρθρο 158	Άρθρο 214	Άρθρο 189 Γ	Άρθρο 252
Άρθρο 159	Άρθρο 215	Άρθρο 190	Άρθρο 253
Άρθρο 160	Άρθρο 216	Άρθρο 191	Άρθρο 254
Άρθρο 161	Άρθρο 217	Άρθρο 191 Α (*)	Άρθρο 255
Άρθρο 162	Άρθρο 218	Άρθρο 192	Άρθρο 256
Άρθρο 163	Άρθρο 219		
ΤΜΗΜΑ 4	ΤΜΗΜΑ 4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3
Άρθρο 164	Άρθρο 220	Άρθρο 193	Άρθρο 257
Άρθρο 165	Άρθρο 221	Άρθρο 194	Άρθρο 258
		Άρθρο 195	Άρθρο 259
		Άρθρο 196	Άρθρο 260
		Άρθρο 197	Άρθρο 261
		Άρθρο 198	Άρθρο 262

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση	Προηγούμενη αρίθμηση	Νέα αρίθμηση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Άρθρο 216	Άρθρο 289
Άρθρο 198 Α	Άρθρο 263	Άρθρο 217	Άρθρο 290
Άρθρο 198 Β	Άρθρο 264	Άρθρο 218 (*)	Άρθρο 291
Άρθρο 198 Γ	Άρθρο 265	Άρθρο 219	Άρθρο 292
		Άρθρο 220	Άρθρο 293
		Άρθρο 221	Άρθρο 294
		Άρθρο 222	Άρθρο 295
		Άρθρο 223	Άρθρο 296
		Άρθρο 224	Άρθρο 297
		Άρθρο 225	Άρθρο 298
		Άρθρο 226 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 227	Άρθρο 299
		Άρθρο 228	Άρθρο 300
		Άρθρο 228 Α	Άρθρο 301
		Άρθρο 229	Άρθρο 302
		Άρθρο 230	Άρθρο 303
		Άρθρο 231	Άρθρο 304
		Άρθρο 232	Άρθρο 305
		Άρθρο 233	Άρθρο 306
		Άρθρο 234	Άρθρο 307
		Άρθρο 235	Άρθρο 308
		Άρθρο 236 (*)	Άρθρο 309
		Άρθρο 237 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 238	Άρθρο 310
		Άρθρο 239	Άρθρο 311
		Άρθρο 240	Άρθρο 312
		Άρθρο 241 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 242	—
		Άρθρο 243 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 244 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 245 (καταργηθέν)	—
		Άρθρο 246 (καταργηθέν)	—
		ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
		Άρθρο 247	Άρθρο 313
		Άρθρο 248	Άρθρο 314
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5		
Άρθρο 198 Δ	Άρθρο 266		
Άρθρο 198 Ε	Άρθρο 267		
ΤΙΤΛΟΣ II	ΤΙΤΛΟΣ II		
Άρθρο 199	Άρθρο 268		
Άρθρο 200 (καταργηθέν)	—		
Άρθρο 201	Άρθρο 269		
Άρθρο 201 Α	Άρθρο 270		
Άρθρο 202	Άρθρο 271		
Άρθρο 203	Άρθρο 272		
Άρθρο 204	Άρθρο 273		
Άρθρο 205	Άρθρο 274		
Άρθρο 205 Α	Άρθρο 275		
Άρθρο 206	Άρθρο 276		
Άρθρο 206 Α (καταργηθέν)	—		
Άρθρο 207	Άρθρο 277		
Άρθρο 208	Άρθρο 278		
Άρθρο 209	Άρθρο 279		
Άρθρο 209 Α	Άρθρο 280		
ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ	ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ		
Άρθρο 210	Άρθρο 281		
Άρθρο 211	Άρθρο 282		
Άρθρο 212 (*)	Άρθρο 283		
Άρθρο 213	Άρθρο 284		
Άρθρο 213 Α (*)	Άρθρο 285		
Άρθρο 213 Β (*)	Άρθρο 286		
Άρθρο 214	Άρθρο 287		
Άρθρο 215	Άρθρο 288		

(*) Νέο άρθρο που εισάγεται με τη συνθήκη του Άμστερνταμ.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Α. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΠΡΟΣΑΡΤΑΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Πρωτόκολλο στο άρθρο L7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ την ανάγκη πλήρους εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου L7 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ότι η πολιτική της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο L7 δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια του ΝΑΤΟ, δυνάμει του Βορειοατλαντικού Συμφώνου, και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφαλείας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ σχετικά με την ακόλουθη διάταξη, η οποία προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μαζί με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, προβαίνει σε ρυθμίσεις για την ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας, εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

Β. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΩΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Πρωτόκολλο για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι οι συμφωνίες για τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα, οι οποίες υπογράφηκαν από ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Σένγκεν στις 14 Ιουνίου 1985 και στις 19 Ιουνίου 1990, καθώς και οι σχετικές συμφωνίες και οι κανόνες που θεσπίστηκαν βάσει των συμφωνιών αυτών, σκοπεύουν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής ενοποίησης και, ιδίως, στην ταχύτερη ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενσωματώσουν τις προαναφερόμενες συμφωνίες και κανόνες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν εφαρμόζονται μόνο εάν και στο βαθμό που συμβιβάζονται με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το κοινοτικό δίκαιο,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ειδική θέση της Δανίας,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το γεγονός ότι η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη και δεν έχουν υπογράψει τις προαναφερόμενες συμφωνίες· ότι, ωστόσο, θα πρέπει να προβλεφθεί η δυνατότητα αυτών των κρατών μελών να αποδεχθούν εν όλω ή εν μέρει τις διατάξεις αυτών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι, ως εκ τούτου, είναι ανάγκη να γίνει προσφυγή στις διατάξεις της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσον αφορά τη στενότερη συνεργασία μεταξύ ορισμένων κρατών μελών, και ότι η χρήση των διατάξεων αυτών θα πρέπει να είναι η ύστατη λύση,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι είναι αναγκαίο να διατηρηθεί ειδική σχέση με τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορθηγίας, κράτη τα οποία αμφότερα επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να δεσμευθούν από τις προαναφερόμενες διατάξεις, βάσει της συμφωνίας η οποία υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 19 Δεκεμβρίου 1996,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο 1

Το Βασίλειο του Βελγίου, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Σουηδίας, που έχουν υπογράψει τις συμφωνίες του Σένγκεν, εξουσιοδοτούνται να θεσπίσουν στενότερη συνεργασία μεταξύ τους, στο πεδίο ισχύος των συμφωνιών αυτών και των σχετικών διατάξεων που απαριζούνται στο παράρτημα του παρόντος πρωτοκόλλου, και οι οποίες στο εξής αποκαλούνται: «το κεκτημένο του Σένγκεν». Η συνεργασία αυτή θα διεξάγεται εντός του θεσμικού και νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σεβασμό των σχετικών διατάξεων της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 2

1. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το κεκτημένο του Σένγκεν, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων της συσταθείσας, από τις συμφωνίες του Σένγκεν, εκτελεστικής επιτροπής, οι οποίες είχαν υιοθετηθεί πριν από την ημερομηνία αυτή, θα εφαρμόζεται αμέσως στα δεκατρία κράτη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 1, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Από την ίδια ημερομηνία, το Συμβούλιο υποκαθιστά την προαναφερόμενη εκτελεστική επιτροπή.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία των μελών του που αναφέρονται στο άρθρο 1, λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως, καθορίζει, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των συνθηκών, τη νομική βάση για κάθε διάταξη ή απόφαση που συνιστούν το κεκτημένο του Σένγκεν.

Όσον αφορά τέτοιες διατάξεις και αποφάσεις και σύμφωνα με τον καθορισμό της νομικής βάσης, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ασκεί τις αρμοδιότητες που του απονέμουν οι σχετικές εφαρμοστέες διατάξεις των συνθηκών. Σε κάθε περίπτωση, το Δικαστήριο δεν έχει αρμοδιότητα για μέτρα ή αποφάσεις σχετικά με την τήρηση της δημοσίας τάξης και τη διαφύλαξη της εσωτερικής ασφάλειας.

Εφόσον δεν έχουν ληφθεί τα προαναφερόμενα μέτρα και με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 2, οι διατάξεις ή αποφάσεις οι οποίες συνιστούν το κεκτημένο του Σένγκεν θεωρούνται πράξεις οι οποίες βασίζονται στο τίτλο VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν για τα κράτη μέλη τα οποία έχουν υπογράψει πρωτόκολλα προσχώρησης στις συμφωνίες του Σένγκεν από τις ημερομηνίες που αποφασίζει το Συμβούλιο, με ομοφωνία των μελών του που αναφέρονται στο άρθρο 1, εκτός εάν οι όροι προσχώρησης οιοδήποτε εκ των κρατών αυτών, στο κεκτημένο του Σένγκεν, εκπληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ.

Άρθρο 3

Μετά τον καθορισμό της νομικής βάσης που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, η Δανία διατηρεί τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις σε σχέση με τους άλλους υπογράφαντες τις Συμφωνίες του Σένγκεν, όπως και πριν από τον εν λόγω καθορισμό της νομικής βάσης όσον αφορά τα μέρη εκείνα του κεκτημένου του Σένγκεν για τα οποία ορίζεται ότι έχουν νομική βάση στον τίτλο IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Ως προς τα μέρη εκείνα του κεκτημένου του Σένγκεν για τα οποία ορίζεται ότι έχουν ως νομική βάση τον τίτλο VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Δανία εξακολουθεί να έχει τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους άλλους υπογράψαντες τις Συμφωνίες του Σένγκεν.

Άρθρο 4

Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, που δεν δεσμεύονται από το κεκτημένο του Σένγκεν, μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να ζητήσουν να συμμετάσχουν σε μερικές ή όλες τις διατάξεις του κεκτημένου αυτού.

Το Συμβούλιο αποφασίζει για το αίτημα αυτό με ομοφωνία των μελών του που αναφέρονται στο άρθρο 1 και του αντιπροσώπου της κυβερνήσεως του ενδιαφερόμενου κράτους.

Άρθρο 5

1. Προτάσεις και πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν υποκινούνται στις σχετικές διατάξεις των συνθηκών.

Στο πλαίσιο αυτό, εάν η Ιρλανδία ή το Ηνωμένο Βασίλειο ή και οι δύο δεν έχουν γνωστοποιήσει γραπτώς στον Πρόεδρο του Συμβουλίου, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν, η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 5 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή στο άρθρο Κ.12 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, θεωρείται ότι έχει δοθεί στα κράτη μέλη που αναφέρονται στο άρθρο 1 και στην Ιρλανδία ή το Ηνωμένο Βασίλειο εφόσον οποιασδήποτε ένας από τους δύο επιθυμεί να συμμετάσχει στους εν λόγω τομείς συνεργασίας.

2. Οι σχετικές διατάξεις των συνθηκών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ισχύουν ακόμη και εάν το Συμβούλιο δεν θέσπισε τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 6

Η Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας συνδέονται με την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν και με την περαιτέρω ανάπτυξή του, βάσει της συμφωνίας που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 19 Δεκεμβρίου 1996. Προς το σκοπό αυτόν, συμφωνούνται οι ενδειγμένες διαδικασίες σε μια συμφωνία που θα συνάψει με αυτά τα κράτη το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ομοφωνία των μελών του που αναφέρονται στο άρθρο 1. Σε μια τέτοια συμφωνία, θα περιλαμβάνονται διατάξεις για τη συμβολή της Ισλανδίας και της Νορβηγίας στις τυχόν δημοσιονομικές συνέπειες που θα προκύψουν από την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου.

Το Συμβούλιο, με ομοφωνία, θα συνάψει με την Ισλανδία και η Νορβηγία χωριστή συμφωνία για τον καθορισμό των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας, αφενός, και της Ισλανδίας και της Νορβηγίας, αφετέρου, στους τομείς του κεκτημένου του Σένγκεν που ισχύουν για τα κράτη αυτά.

Άρθρο 7

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εκδίδει τις λεπτομερείς διατάξεις για την ενσωμάτωση της γραμματείας του Σένγκεν στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου.

Άρθρο 8

Για τους σκοπούς των διαπραγματεύσεων για την προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το κεκτημένο του Σένγκεν και περαιτέρω μέτρα τα οποία λαμβάνονται από τα όργανα εντός του πεδίου ισχύος του, θεωρούνται κεκτημένο που πρέπει να γίνει πλήρως αποδεκτό από όλα τα υποψήφια για προσχώρηση κράτη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**ΚΕΚΤΗΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΝΓΚΕΝ**

1. Η συμφωνία, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 14 Ιουνίου 1985, μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών της Οικονομικής Ένωσης Βελγίου, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Γαλλικής Δημοκρατίας σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά τους σύνορα.
2. Η σύμβαση, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990, μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, για την εφαρμογή της συμφωνίας σχετικά με τη σταδιακή κατάργηση των ελέγχων στα κοινά τους σύνορα, η οποία υπεγράφη στο Σένγκεν στις 14 Ιουνίου 1985, με τη σχετική τελική πράξη και κοινές δηλώσεις.
3. Τα πρωτόκολλα και οι συμφωνίες προσχώρησης στη συμφωνία του 1985 και στη σύμβαση εφαρμογής του 1990 με την Ιταλία (υπεγράφησαν στο Παρίσι στις 27 Νοεμβρίου 1990), με την Ισπανία και την Πορτογαλία (υπεγράφησαν στη Βόννη στις 25 Ιουνίου 1991), με την Ελλάδα (υπεγράφησαν στη Μαδρίτη στις 6 Νοεμβρίου 1992), με την Αυστρία (υπεγράφησαν στις Βρυξέλλες στις 28 Απριλίου 1995) και με τη Δανία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία (υπεγράφησαν στο Λουξεμβούργο στις 19 Δεκεμβρίου 1996), με τις σχετικές τελικές πράξεις και δηλώσεις.
4. Οι αποφάσεις και οι δηλώσεις που εκδόθηκαν από την εκτελεστική επιτροπή η οποία συστήθηκε από τη σύμβαση εφαρμογής του 1990, καθώς και οι πράξεις που εκδόθηκαν για την εφαρμογή της σύμβασης από τα όργανα στα οποία η εκτελεστική επιτροπή απένειμε εξουσία λήψεως αποφάσεων.

Πρωτόκολλο για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ρυθμίσουν ορισμένα θέματα σχετικά με το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ύπαρξη επί πολλά έτη ειδικών ταξιδιωτικών ρυθμίσεων μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

Άρθρο 1

Το Ηνωμένο Βασίλειο θα έχει το δικαίωμα, παρά τις διατάξεις του άρθρου 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, οποιαδήποτε άλλη διάταξη της συνθήκης αυτής, ή της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, οποιοδήποτε μέτρο θεσπιζόμενο σύμφωνα με τις εν λόγω συνθήκες, ή οποιαδήποτε διεθνή συμφωνία συναπτόμενη από την Κοινότητα ή την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της με ένα ή περισσότερα τρίτα κράτη, να διενεργεί στα σύνορά του με άλλα κράτη μέλη ελέγχους στα πρόσωπα που επιθυμούν να εισέλθουν στο Ηνωμένο Βασίλειο τους οποίους κρίνει απαραίτητους προκειμένου:

- α) να εξακριβώσει το δικαίωμα εισόδου στο Ηνωμένο Βασίλειο πολιτών κρατών συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και των εξαρτωμένων από αυτούς προσώπων κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους βάσει του κοινοτικού δικαίου, καθώς και πολιτών άλλων κρατών στους οποίους έχουν παρασχεθεί τέτοια δικαιώματα με συμφωνία δεσμευτική για το Ηνωμένο Βασίλειο και
- β) να αποφασίζει κατά πόσο επιτρέπεται η είσοδος άλλων προσώπων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το άρθρο 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη της συνθήκης αυτής ή της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή οποιοδήποτε μέτρο θεσπιζόμενο βάσει αυτών, δεν προδικάζει το δικαίωμα του Ηνωμένου Βασιλείου να θεσπίζει ή να διενεργεί τέτοιους ελέγχους. Η μνεία του Ηνωμένου Βασιλείου στο παρόν άρθρο συμπεριλαμβάνει τα εδάφη για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι το Ηνωμένο Βασίλειο.

Άρθρο 2

Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία μπορούν να συνεχίσουν να συνομιλογοούν ρυθμίσεις μεταξύ τους σχετικά με την κυκλοφορία προσώπων μεταξύ των εδαφών τους («the Common Travel Area», κοινή ταξιδιωτική περιοχή), ενώ παράλληλα σέβονται πλήρως τα δικαιώματα προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 1, πρώτη παράγραφος, στοιχείο α) του παρόντος Πρωτοκόλλου. Συνεπώς, εφόσον παραμένουν σε ισχύ τέτοιες ρυθμίσεις, οι διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος πρωτο-

κόλλου ισχύουν για την Ιρλανδία υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις όπως και για το Ηνωμένο Βασίλειο. Το άρθρο 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη της συνθήκης αυτής ή της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή οποιοδήποτε μέτρο θεσπιζόμενο βάσει αυτών, δεν θίγει τις ρυθμίσεις αυτές.

Άρθρο 3

Τα άλλα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να διενεργούν, στα σύνορά τους ή σε οποιοδήποτε σημείο εισόδου στο έδαφός τους, ελέγχους στα πρόσωπα που επιθυμούν να εισέλθουν στο έδαφός τους από το Ηνωμένο Βασίλειο, ή από άλλα εδάφη για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων είναι υπεύθυνο, για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος πρωτοκόλλου, ή από την Ιρλανδία, ενόσω οι διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος πρωτοκόλλου ισχύουν για την Ιρλανδία.

Το άρθρο 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή οποιαδήποτε άλλη διάταξη της συνθήκης αυτής ή της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή οποιοδήποτε μέτρο θεσπιζόμενο βάσει αυτών, δεν θίγει το δικαίωμα των άλλων κρατών μελών να θεσπίζουν ή να διενεργούν τέτοιους ελέγχους.

Πρωτόκολλο για τη Θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ρυθμίσουν ορισμένα θέματα σχετικά με το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το πρωτόκολλο για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

Άρθρο 1

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στη θέσπιση από το Συμβούλιο προτεινόμενων μέτρων βάσει του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 148, παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο εν λόγω άρθρο 148, παράγραφος 2. Για αποφάσεις του Συμβουλίου οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται ομόφωνα, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου, εξαιρουμένων των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας.

Άρθρο 2

Κατ' ακολουθίαν του άρθρου 1 και με την επιφύλαξη των άρθρων 3, 4 και 6, διατάξεις του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέτρα θεσπιζόμενα δυνάμει του τίτλου αυτού, διατάξεις οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας συναπτομένης από την Κοινότητα δυνάμει του τίτλου αυτού και αποφάσεις του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία τέτοιων διατάξεων ή μέτρων, δεν έχουν δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο ή την Ιρλανδία· αυτές οι διατάξεις, μέτρα ή αποφάσεις δεν θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εν λόγω κρατών, ούτε θίγουν κατά κανένα τρόπο το κοινοτικό κεκτημένο, και ούτε αποτελούν μέρος του κοινοτικού δικαίου, όπως εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία.

Άρθρο 3

1. Το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Ιρλανδία μπορούν, εντός τριών μηνών από την υποβολή στο Συμβούλιο πρότασης ή πρωτοβουλίας βάσει του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να γνωστοποιούν γραπτώς στον πρόεδρο του Συμβουλίου ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν στη θέσπιση και εφαρμογή οποιωνδήποτε τέτοιων προτεινόμενων μέτρων, κατόπιν δε τούτου δικαιούνται να το πράξουν. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο εν λόγω άρθρο 148, παράγραφος 2.

Για αποφάσεις του Συμβουλίου οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται ομοφώνως, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου, εξαιρουμένου του μέλους που δεν έχει προβεί σε τέτοια κοινοποίηση. Μέτρο θεσπιζόμενο βάσει της παρούσας παραγράφου έχει δεσμευτική ισχύ για όλα τα κράτη μέλη που συμμετείχαν στη θέσπισή του.

2. Εάν, μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος, δεν μπορεί να θεσπισθεί με τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου ή της Ιρλανδίας μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίσει ένα τέτοιο μέτρο σύμφωνα με το άρθρο 1 χωρίς τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου ή της Ιρλανδίας. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται το άρθρο 2.

Άρθρο 4

Το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Ιρλανδία μπορούν ανά πάσα στιγμή μετά από τη θέσπιση μέτρου από το Συμβούλιο σύμφωνα με τον τίτλο IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, να κοινοποιήσουν στο Συμβούλιο και την Επιτροπή την πρόθεσή τους να αποδεχτούν το εν λόγω μέτρο. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται *mutatis mutandis* η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 Α παράγραφος 3 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 5

Κράτος μέλος το οποίο δεν δεσμεύεται από μέτρο που θεσπίζεται δυνάμει του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δεν υφίσταται δημοσιονομικές συνέπειες λόγω του μέτρου αυτού, πέραν των διοικητικών εξόδων που συνεπάγεται για τα όργανα.

Άρθρο 6

Εάν, σε περιπτώσεις που αναφέρονται στο παρόν πρωτόκολλο, μέτρο που θεσπίζεται από το Συμβούλιο δυνάμει του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, έχει δεσμευτική ισχύ για το Ηνωμένο Βασίλειο ή την Ιρλανδία, οι σχετικές διατάξεις της συνθήκης αυτής, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 73 Ο, εφαρμόζονται για το εν λόγω κράτος ως προς το μέτρο αυτό.

Άρθρο 7

Τα άρθρα 3 και 4 ισχύουν υπό την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 8

Η Ιρλανδία μπορεί να γνωστοποιήσει γραπτώς στον πρόεδρο του Συμβουλίου ότι δεν επιθυμεί πλέον να εμπίπτει στο πεδίο ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται για την Ιρλανδία οι κανονικές διατάξεις της Συνθήκης.

Πρωτόκολλο για τη θέση της Δανίας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την απόφαση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, συνελθόντων στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στο Εδιμβούργο, στις 12 Δεκεμβρίου 1992, όσον αφορά ορισμένα προβλήματα που έθεσε η Δανία σχετικά με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙ τη θέση της Δανίας σχετικά με την ιθαγένεια, την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, την αμυντική πολιτική και τη Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις, όπως καθορίζονται στην απόφαση του Εδιμβούργου,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΣΥΝΕΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

ΜΕΡΟΣ Ι

Άρθρο 1

Η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση, από το Συμβούλιο, μέτρων που προτείνονται βάσει του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η αυτή αναλογία των σταθμισμένων ψήφων των αφορώμενων μελών του Συμβουλίου, όπως καθορίζεται στο εν λόγω άρθρο 148 παράγραφος 2. Για αποφάσεις του Συμβουλίου, οι οποίες πρέπει να λαμβάνονται ομόφωνα, απαιτείται ομοφωνία των μελών του Συμβουλίου, εξαιρουμένου του αντιπροσώπου της κυβέρνησης της Δανίας.

Άρθρο 2

Διατάξεις του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέτρα θεσπιζόμενα δυνάμει του τίτλου αυτού, διατάξεις οιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας συναπτομένης από την Κοινότητα δυνάμει του τίτλου αυτού και αποφάσεις του Δικαστηρίου σχετικά με την ερμηνεία τέτοιων διατάξεων ή μέτρων, δεν έχουν δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται στη Δανία· αυτές οι διατάξεις, μέτρα ή αποφάσεις δεν θίγουν κατά κανένα τρόπο τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Δανίας, ούτε θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο το κοινοτικό κεκτημένο, και ούτε αποτελούν μέρος του κοινοτικού δικαίου, όπως εφαρμόζονται στη Δανία.

Άρθρο 3

Η Δανία δεν υφίσταται δημοσιονομικές συνέπειες λόγω των μέτρων που μνημονεύονται στο άρθρο 1, πέραν των διοικητικών εξόδων που αυτά συνεπάγονται για τα όργανα.

Άρθρο 4

Τα άρθρα 1, 2 και 3 δεν ισχύουν για τα μέτρα περί καθορισμού των τρίτων χωρών των οποίων οι υπήκοοι πρέπει να διαθέτουν θεώρηση για να διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών ή για τα μέτρα που αφορούν τη θεώρηση ενιαίου τύπου.

Άρθρο 5

1. Η Δανία αποφασίζει, εντός εξαμήνου αφότου το Συμβούλιο αποφασίσει μετά από πρόταση ή πρωτοβουλία να αναπτύξει περαιτέρω το κεκτημένο του Σένγκεν δυνάμει των διατάξεων του τίτλου IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εάν θα εφαρμόσει την απόφαση αυτή στο εθνικό της δίκαιο. Εάν αποφασίσει να την εφαρμόσει, η απόφαση αυτή θα δημιουργήσει υποχρέωση διεθνούς δικαίου μεταξύ της Δανίας και των άλλων κρατών μελών που αναφέρονται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της Ιρλανδίας ή του Ηνωμένου Βασιλείου σε περίπτωση που τα κράτη μέλη αυτά συμμετάσχουν στους εν λόγω τομείς συνεργασίας.

2. Εάν η Δανία αποφασίσει να μην εφαρμόσει απόφαση του Συμβουλίου όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη τα οποία μνημονεύονται στο άρθρο 1 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα εξετάσουν τα μέτρα που ενδείκνυται να λάβουν.

ΜΕΡΟΣ II

Άρθρο 6

Ως προς τα μέτρα που θεσπίζει το Συμβούλιο στον τομέα των άρθρων L3 παράγραφος 1 και L7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Δανία δεν συμμετέχει στην εκπόνηση και την εφαρμογή των αποφάσεων και δράσεων της Ένωσης που έχουν συνέπειες στην άμυνα, αλλά δεν εμποδίζει την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Ως εκ τούτου, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπισή τους. Η Δανία δεν υποχρεούται να συνεισφέρει στη χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών που απορρέουν από τα μέτρα αυτά.

ΜΕΡΟΣ III

Άρθρο 7

Η Δανία μπορεί, οποτεδήποτε, σύμφωνα με τους συνταγματικούς της κανόνες, να ενημερώσει τα άλλα κράτη μέλη ότι δεν επιθυμεί πλέον να υπόκειται εν όλω ή εν μέρει στο πεδίο ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου. Στην περίπτωση αυτή, η Δανία θα εφαρμόσει πλήρως όλα τα τότε εν ισχύ σχετικά μέτρα που θα έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΩΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Πρωτόκολλο για το άσυλο υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, «Η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την Προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950»,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει αρμοδιότητα να διασφαλίζει ότι, κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το δίκαιο τηρείται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι, σύμφωνα με το άρθρο Ξ της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάθε ευρωπαϊκό κράτος όταν υποβάλει αίτηση για να καταστεί μέλος της Ένωσης, πρέπει να σέβεται τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ότι το άρθρο 236 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθιερώνει ένα μηχανισμό αναστολής ορισμένων δικαιωμάτων σε περίπτωση σοβαρής και διαρκούς παραβίασης των αρχών αυτών από κράτος μέλος,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι κάθε υπήκοος ενός κράτους μέλους, ως πολίτης της Ένωσης, απολαύει ειδικού καθεστώτος και προστασίας την οποία εγγυώνται τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις του δευτέρου μέρους της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ότι η συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθορίζει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα και παρέχει σε κάθε πολίτη της Ένωσης το δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι το ζήτημα της έκδοσης υπηκόων κρατών μελών της Ένωσης διέπεται από την ευρωπαϊκή σύμβαση εκδόσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1957 και στη σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1996 η οποία καταρτίστηκε βάσει του άρθρου Κ.3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση για την έκδοση μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να αποτρέψουν τη χρήση του θεσμού του ασύλου για σκοπούς ξένους προς αυτούς για τους οποίους προορίζεται,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι το παρόν πρωτόκολλο σέβεται το σκοπό και τους στόχους της σύμβασης της Γενεύης για το καθεστώς των προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Άρθρο μόνο

Δεδομένου του επιπέδου προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη θεωρούνται ότι συνιστούν έναντι αλλήλων ασφαλείς χώρες καταγωγής, για όλα τα νομικά και πρακτικά ζητήματα σχετικά με τις υποθέσεις ασύλου. Συνεπώς, οποιαδήποτε αίτηση ασύλου υποβαλλόμενη από υπήκοο κράτους μέλους μπορεί να ληφθεί υπόψη ή να κηρυχθεί παραδεκτή σε διαδικασία άλλου κράτους μέλους μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν το κράτος μέλος του οποίου ο αιτών είναι υπήκοος, βασιζόμενο στις διατάξεις του άρθρου 15 της σύμβασης για την Προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, προβαίνει, μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, σε λήψη μέτρων στο έδαφός του τα οποία αποκλίνουν από τις υποχρεώσεις του βάσει της σύμβασης αυτής.
- β) εάν κινήθηκε η διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο ΣΤ.1 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και μέχρις ότου το Συμβούλιο λάβει σχετική απόφαση.
- γ) εάν το Συμβούλιο, ενεργώντας βάσει του άρθρου ΣΤ.1 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση διαπίστωσε, σε σχέση με κράτος μέλος του οποίου ο αιτών είναι υπήκοος, την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από αυτό το κράτος μέλος, αρχών που αναφέρονται στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 1.
- δ) εάν ένα κράτος μέλος θα πρέπει να αποφασίσει κατ' αυτόν τον τρόπο μονομερώς σε σχέση με την αίτηση υπήκοου άλλου κράτους μέλους. Στην περίπτωση αυτή, το Συμβούλιο ενημερώνεται αμέσως. Η αίτηση εξετάζεται βάσει του τεκμηρίου ότι είναι προφανώς αδύνατη χωρίς να θίγεται καθ' οιονδήποτε τρόπο, ανεξάρτητα από τη φύση της υποθέσεως, η εξουσία λήψεως αποφάσεως του κράτους μέλους.

Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να καθορίσουν τους όρους εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που καθιερώνονται στο άρθρο 3 Β της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με σκοπό τον ακριβέστερο προσδιορισμό των κριτηρίων εφαρμογής τους και την εξασφάλιση της αυστηρής τήρησής τους και της συνεπούς εφαρμογής τους από όλα τα όργανα,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες της Ένωσης,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη διοργανική συμφωνία της 25ης Οκτωβρίου 1993 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΑΝ ότι τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μπίρμιγχαμ της 16ης Οκτωβρίου 1992 και η συνολική προσέγγιση για την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας η οποία συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου της 11ης και 12ης Δεκεμβρίου 1992, θα εξακολουθήσουν να εμπνέουν τη δράση των οργάνων της Ένωσης καθώς και την πρόοδο της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας, και, προς τούτο,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

1. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, κάθε όργανο εξασφαλίζει την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Επίσης, εξασφαλίζει την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία καμία δράση της Κοινότητας δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης.
2. Κατά την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας τηρούνται οι γενικές διατάξεις και οι στόχοι της συνθήκης, ιδίως όσον αφορά τον πλήρη σεβασμό του κοινοτικού κεκτημένου, και τη θεσμική ισορροπία δεν θίγονται οι αρχές που έχει διαμορφώσει το Δικαστήριο όσον αφορά τη σχέση μεταξύ εθνικού και κοινοτικού δικαίου, και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το άρθρο ΣΤ, παράγραφος 4 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το οποίο «η Ένωση διαθέτει τα μέσα που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της και για την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της».
3. Η αρχή της επικουρικότητας δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τις αρμοδιότητες που απονέμει στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η συνθήκη, όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο. Τα κριτήρια που μνημονεύονται στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 3 Β της συνθήκης, αφορούν τομείς για τους οποίους η Κοινότητα δεν διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα. Η αρχή της επικουρικότητας αποτελεί οδηγό ως προς τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να ασκούνται οι αρμοδιότητες αυτές σε κοινοτικό επίπεδο. Η επικουρικότητα αποτελεί δυναμική έννοια και θα πρέπει να

εφαρμόζεται υπό το πρίσμα των στόχων που παρατίθενται στη συνθήκη. Επιτρέπει την επέκταση της δράσης της Κοινότητας, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της, όταν τούτο επιβάλλεται από τις περιστάσεις, και αντιστρόφως, τον περιορισμό ή τη διασκοπή τους όταν αυτή δεν δικαιολογείται πλέον.

4. Για κάθε προτεινόμενη κοινοτική νομοθεσία, αναφέρονται οι λόγοι που την υπαγόρευσαν ώστε να υπάρχει αιτιολογία ότι τηρήθηκαν οι αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Το συμπέρασμα ότι ένας κοινοτικός στόχος μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα από την Κοινότητα, πρέπει να τεκμηριώνεται με ποιοτικούς ή, οσάκις είναι δυνατόν, ποσοτικούς δείκτες.
5. Η κοινοτική δράση είναι αιτιολογημένη όταν πληρούνται και οι δύο πτυχές της αρχής της επικουρικότητας: οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς με τη δράση των κρατών μελών στα πλαίσια του εθνικού τους συνταγματικού συστήματος και δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα με δράση εκ μέρους της Κοινότητας.

Οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν εξετάζεται κατά πόσον πληρούται ο προαναφερόμενος όρος:

- το υπό εξέταση θέμα έχει διεθνικές πτυχές οι οποίες δεν μπορούν να ρυθμιστούν ικανοποιητικά με τη δράση των κρατών μελών,
  - οι δράσεις μόνο των κρατών μελών ή η έλλειψη κοινοτικής δράσης έρχονται σε σύγκρουση με τις απαιτήσεις της συνθήκης (όπως η ανάγκη-διόρθωσης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ή η αποφυγή συγκεκριμένων περιορισμών του εμπορίου ή η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής) ή θλάπτουν σημαντικά κατ' άλλον τρόπο τα συμφέροντα των κρατών μελών,
  - η δράση σε κοινοτικό επίπεδο συνεπάγεται σαφή πλεονεκτήματα λόγω της κλίμακας στην οποία θα διεξαχθεί ή των αποτελεσμάτων της, σε σύγκριση με τη δράση στο επίπεδο των κρατών μελών.
6. Η κοινοτική δράση θα έχει την απλούστερη δυνατή μορφή, συνάδουσα προς την ικανοποιητική επίτευξη του στόχου του μέτρου και την ανάγκη για την αποτελεσματική εφαρμογή του. Η Κοινότητα νομοθετεί μόνο εφόσον τούτο είναι αναγκαίο. Εφόσον δεν μεταβάλλονται άλλες παράμετροι, οι οδηγίες θα πρέπει να προτιμώνται από τους κανονισμούς και οι οδηγίες-πλαίσια από τα λεπτομερή μέτρα. Οι οδηγίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 189 της συνθήκης, αν και δεσμεύουν τα κράτη μέλη στα οποία απευθύνονται ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αφήνουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών την επιλογή του τύπου και των μέσων.
  7. Σε ό,τι αφορά τη φύση και την έκταση της κοινοτικής δράσης, τα κοινοτικά μέτρα θα πρέπει να αφήνουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο πεδίο για εθνικές αποφάσεις, σύμφωνα με την εξασφάλιση του στόχου του μέτρου και τον σεβασμό των επιταγών της Συνθήκης. Παράλληλα με την τήρηση της κοινοτικής νομοθεσίας, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την τήρηση των εδραιωμένων εθνικών πρακτικών και της οργάνωσης και λειτουργίας της έννομης τάξης των κρατών μελών. Όπου αυτό ενδείκνυται και υπό την προϋπόθεση της ορθής εφαρμογής τους, τα κοινοτικά μέτρα θα πρέπει να προσφέρουν στα κράτη μέλη εναλλακτικούς τρόπους για την επίτευξη των στόχων των μέτρων.

8. Στην περίπτωση που η εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας οδηγήσει στη μη ανάληψη δράσης από την Κοινότητα, τα κράτη μέλη οφείλουν να προσαρμόζουν τη δράση τους στους γενικούς κανόνες που ορίζονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, λαμβάνοντας όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν βάσει της Συνθήκης και απέχοντας από κάθε μέτρο που δύναται να διακυβέυσει την επίτευξη των στόχων της Συνθήκης.
9. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος πρωτοβουλίας, η Επιτροπή θα πρέπει:
  - εκτός των περιπτώσεων ιδιαίτερα κατεπείγοντος ή εμπιστευτικού χαρακτήρα, να προβαίνει σε ευρείες διαβουλεύσεις πριν προτείνει νομοθεσία και να δημοσιεύει, όπου αυτό επιβάλλεται, έγγραφα διαβουλεύσεων,
  - να αιτιολογεί κάθε πρότασή της σε σχέση με την αρχή της επικουρικότητας· όποτε είναι αναγκαίο, η εισηγητική έκθεση που συνοδεύει την πρόταση θα παρέχει σχετικές λεπτομέρειες. Για την ολική ή μερική χρηματοδότηση της κοινοτικής δράσης από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, απαιτείται αιτιολογία,
  - να λαμβάνει δεόντως υπόψη την ανάγκη να είναι το τυχόν βάρος, οικονομικό ή διοικητικό, που βαρύνει την Κοινότητα, τις εθνικές κυβερνήσεις, τις τοπικές αρχές, τους οικονομικούς φορείς και τους πολίτες, το ελάχιστο δυνατό και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο,
  - να υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 3 Β της συνθήκης. Η εν λόγω ετήσια έκθεση διαβιβάζεται επίσης στην Επιτροπή των Περιφερειών και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.
10. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λαμβάνει υπόψη την έκθεση της Επιτροπής που αναφέρεται στην τέταρτη περίπτωση του σημείου 9, στα πλαίσια της έκθεσης για την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ένωση την οποία υποχρεούται να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο Δ της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
11. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, τηρώντας πλήρως τις εφαρμοστέες διαδικασίες, εξακριβώνουν, ως αναπόσπαστο τμήμα της συνολικής εξέτασης των προτάσεων της Επιτροπής, κατά πόσον οι προτάσεις αυτές συνάδουν με τις διατάξεις του άρθρου 3 Β της συνθήκης. Αυτό ισχύει τόσο για την αρχική πρόταση της Επιτροπής όσο και για τις τροποποιήσεις τις οποίες το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προτίθενται να επιφέρουν σ' αυτήν.
12. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στα πλαίσια της εφαρμογής των διαδικασιών των άρθρων 189 Β και 189 Γ της συνθήκης, ενημερώνεται για τη θέση του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 3 Β της Συνθήκης από την εισηγητική έκθεση που περιέχει τους λόγους που οδήγησαν το Συμβούλιο στην υιοθέτηση της κοινής θέσης. Το Συμβούλιο ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τους λόγους βάσει των οποίων θεωρεί ότι όλη η πρόταση ή μέρος αυτής δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 3 Β της Συνθήκης.
13. Η τήρηση της αρχής της επικουρικότητας θα αποτελέσει αντικείμενο επανεξέτασης σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπει η Συνθήκη.

Προπύκλλο για τις εξωτερικές σχέσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ανάγκη των κρατών μελών να διασφαλίσουν αποτελεσματικούς ελέγχους στα εξωτερικά τους σύνορα, σε συνεργασία, όπου ενδείκνυται, με τρίτες χώρες,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί της ακόλουθης διατάξεως, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Οι διατάξεις περί μέτρων κατά τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων οι οποίες περιλαμβάνονται στο άρθρο 73 I σημείο 2) στοιχείο α) του τίτλου III α της Συνθήκης δεν θίγουν την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται ή να συνομολογούν συμφωνίες με τρίτες χώρες, στο μέτρο που οι συμφωνίες αυτές σέβονται το κοινοτικό δίκαιο και άλλες σχετικές διεθνείς συμφωνίες.

Πρωτόκολλο για το σύστημα δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι το σύστημα της δημόσιας ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τις δημοκρατικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες κάθε κοινωνίας, καθώς και με την ανάγκη να διασφαλίζεται η πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων ερμηνευτικών διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Οι διατάξεις της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ισχύουν υπό την επιφύλαξη της αρμοδιότητας των κρατών μελών να μεριμνούν για τη χρηματοδότηση της δημόσιας ραδιοτηλεοπτικής υπηρεσίας, εφόσον η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται σε ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς για την εκπλήρωση του στόχου της δημόσιας υπηρεσίας, έτσι όπως την έχει θεσμοθετήσει, οριοθετήσει και οργανώσει κάθε κράτος μέλος, και εφόσον η χρηματοδότηση αυτή δεν επηρεάζει τις συνθήκες του εμπορίου και τον ανταγωνισμό εντός της Κοινότητας σε βαθμό αντιβαίνοντα στο κοινό συμφέρον, ενώ λαμβάνεται υπόψη η πραγματοποίηση του στόχου που εξυπηρετεί αυτή η δημόσια υπηρεσία.

Πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή διαβίωση των ζώων

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν τη βελτίωση της προστασίας και το σεβασμό της καλής διαβίωσης των ζώων, ως όντων που αισθάνονται,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ σχετικά με την ακόλουθη διάταξη, η οποία προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

Κατά τη διαμόρφωση και την υλοποίηση των πολιτικών της Κοινότητας στους τομείς της γεωργίας, των μεταφορών, της εσωτερικής αγοράς και της έρευνας, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις ανάγκες της καλής διαβίωσης των ζώων, τηρώντας συνάμα τις νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις και τα έθιμα των κρατών μελών που αφορούν, ιδίως, τους λατρευτικούς τύπους, τις πολιτιστικές παραδόσεις και την κατά τόπους πολιτιστική κληρονομιά.

Δ. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΩΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Πρωτόκολλο σχετικά με τα όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

Άρθρο 1

Την ημερομηνία έναρξης ισχύος της πρώτης διεύρυνσης της Ένωσης, και παρά το άρθρο 157 παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το άρθρο 9 παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και το άρθρο 126 παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, η Επιτροπή θα περιλαμβάνει έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, υπό την προϋπόθεση ότι, μέχρι την ημερομηνία αυτή, θα έχει τροποποιηθεί η στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο, είτε με νέα στάθμιση των ψήφων, είτε με σύστημα διττής πλειοψηφίας, κατά τρόπο αποδεκτό από όλα τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία, και δη με παροχή αντιστάθμισης σε εκείνα τα κράτη μέλη τα οποία θα παραιτηθούν της δυνατότητας διορισμού δεύτερου μέλους της Επιτροπής.

Άρθρο 2

Ένα τουλάχιστον χρόνο πριν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερβούν τα είκοσι, θα συκληθεί διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών προκειμένου να προβεί σε συνολική αναθεώρηση των διατάξεων των συνθηκών που αφορούν τη σύνθεση και τη λειτουργία των οργάνων.

Πρωτόκυλλο για τον καθορισμό της έδρας των οργάνων και ορισμένων οργανισμών και υπηρεσιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και της Ευρωπαϊκής

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το άρθρο 216 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το άρθρο 77 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και το άρθρο 189 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την απόφαση της 8ης Απριλίου 1965, και με την επιφύλαξη των αποφάσεων σχετικά με την έδρα των μελλοντικών οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

Άρθρο μόνο

- α) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει την έδρα του στο Στρασβούργο όπου λαμβάνουν χώρα οι δώδεκα μηνιαίες περιόδοι συνόδου της ολομελείας, συμπεριλαμβανομένης της συνόδου για τον προϋπολογισμό. Οι περιόδοι των πρόσθετων συνόδων της ολομελείας πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες. Οι επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εδρεύουν στις Βρυξέλλες. Η γενική γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι υπηρεσίες της παραμένουν στο Λουξεμβούργο.
- β) Το Συμβούλιο έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες. Κατά τους μήνες Απρίλιο, Ιούνιο και Οκτώβριο, το Συμβούλιο πραγματοποιεί τις συνόδους του στο Λουξεμβούργο.
- γ) Η Επιτροπή έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στα άρθρα 7, 8 και 9 της απόφασης της 8ης Απριλίου 1965, εγκαθίστανται στο Λουξεμβούργο.
- δ) Το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο έχουν την έδρα τους στο Λουξεμβούργο.
- ε) Το Ελεγκτικό Συνέδριο έχει την έδρα του στο Λουξεμβούργο.
- στ) Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες.
- ζ) Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει την έδρα της στις Βρυξέλλες.
- η) Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει την έδρα της στο Λουξεμβούργο.
- θ) Το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχουν την έδρα τους στη Φραγκφούρτη.
- ι) Η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Ευρωπόλ) έχει την έδρα της στη Χάγη.

Πρωτόκολλο σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο έλεγχος τον οποίον ασκούν τα εθνικά κοινοβούλια στις αντίστοιχες κυβερνήσεις σχετικά με δραστηριότητες της Ένωσης αποτελεί αντικείμενο της συνταγματικής οργάνωσης και πρακτικής εκάστου κράτους μέλους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ, ωστόσο, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους για ζητήματα τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα εθνικά κοινοβούλια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1. Όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής (πράσινες και λευκές βίβλοι και ανακοινώσεις) διαβιβάζονται αμέσως στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.
2. Οι προτάσεις της Επιτροπής για νομοθεσία, όπως ορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 151, παράγραφος 3 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, διαβιβάζονται εγκαίρως ώστε η κυβέρνηση εκάστου κράτους μέλους να είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι το εθνικό της κοινοβούλιο τις παρέλαβε δεόντως.
3. Από τη στιγμή κατά την οποία μια νομοθετική πρόταση ή πρόταση για τη λήψη μέτρου βάσει του τίτλου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τίθεται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, από την Επιτροπή, σε όλες τις γλώσσες, παρέρχεται περίοδος έξι εβδομάδων έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτή εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου προς λήψη αποφάσεως είτε για την υιοθέτηση πράξης είτε για την υιοθέτηση κοινής θέσης σύμφωνα με τα άρθρα 189 Β και 189 Γ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτός εξαιρέσεων για λόγους επείγουσας ανάγκης, οι οποίοι και θα πρέπει να αναφέρονται στην πράξη ή την κοινή θέση.

ΙΙ. Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ (COSAC)

4. Η διάσκεψη των επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων, καλούμενη εφεξής COSAC, η οποία συνεστήθη στο Παρίσι στις 16-17 Νοεμβρίου 1989, δύναται να υποβάλει οιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως βάσει σχεδίων νομοθετικών κειμένων τα οποία ενδέχεται οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών να αποφασίσουν με κοινή συμφωνία να διαβιβάσουν στην COSAC λόγω της φύσεως του αντικειμένου τους.

5. Η COSAC δύναται να εξετάζει κάθε νομοθετική πρόταση ή πρωτοβουλία σχετικά με τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης η οποία ενδέχεται να έχει άμεσες επιπτώσεις επί των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνονται σχετικά με κάθε εισήγηση της COSAC δυνάμει του παρόντος σημείου.
6. Η COSAC δύναται να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή κάθε εισήγηση που κρίνει σκόπιμη σχετικά με τις νομοθετικές δραστηριότητες της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης καθώς και ζητήματα σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα.
7. Οι εισηγήσεις της COSAC δεν δεσμεύουν με κανένα τρόπο τα εθνικά κοινοβούλια ούτε και προδικάζουν τη θέση τους.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, η οποία συγκλήθηκε στο Τορίνο στις 29 Μαρτίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι για να θεσπίσει με κοινή συμφωνία τις τροποποιήσεις που πρέπει να γίνουν στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις συνθήκες περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αντιστοίχως, και σε ορισμένες συναφείς πράξεις, υιοθέτησε τα ακόλουθα κείμενα:

I. Συνθήκη του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις

II. Πρωτόκολλα

A. Πρωτόκολλο το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

1. Πρωτόκολλο στο άρθρο I.7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

B. Πρωτόκολλα τα οποία προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

2. Πρωτόκολλο για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Schengen στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3. Πρωτόκολλο για την εφαρμογή ορισμένων πτυχών του άρθρου 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία

4. Πρωτόκολλο για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας

5. Πρωτόκολλο για τη θέση της Δανίας

Γ. Πρωτόκολλα τα οποία προσαρτώνται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας:

6. Πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

7. Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

8. Πρωτόκολλο για τις εξωτερικές σχέσεις των κρατών μελών όσον αφορά τη διέλευση εξωτερικών συνόρων

9. Πρωτόκολλο για το σύστημα δημόσιας, ραδιοτηλεόρασης στα κράτη μέλη

10. Πρωτόκολλο για την προστασία της καλής διαδίκησης των ζώων

πρωτόκολλα τα οποία προσαρτώνται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις συνθήκες περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

11. Πρωτόκολλο σχετικά με τα όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
12. Πρωτόκολλο για τον καθορισμό της έδρας των οργάνων και ορισμένων οργανισμών και υπηρεσιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καθώς και της Ευρωπαϊκής
13. Πρωτόκολλο σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

III. Δηλώσεις

Η διάσκεψη υιοθέτησε τις ακόλουθες δηλώσεις οι οποίες προσαρτώνται στην παρούσα τελική πράξη:

A. Δηλώσεις όσον αφορά τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

1. Δήλωση σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου
2. Δήλωση για την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης
3. Δήλωση σχετικά με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση
4. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα I.14 και K.10 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
5. Δήλωση σχετικά με το άρθρο I.15 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
6. Δήλωση για την ίδρυση Μονάδας Σχεδιασμού Πολιτικής και Έγκαιρης Προειδοποίησης
7. Δήλωση σχετικά με το άρθρο K.2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
8. Δήλωση σχετικά με το άρθρο K.3 στοιχείο ε) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
9. Δήλωση σχετικά με το άρθρο K.6 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
10. Δήλωση σχετικά με το άρθρο K.7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
11. Δήλωση για το καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων
12. Δήλωση για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων
13. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 7 Δ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
14. Δήλωση για την κατάργηση του άρθρου 44 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

15. Δήλωση για τη διατήρηση του επιπέδου προστασίας και ασφάλειας βάσει του κεκτημένου του Σένγκεν
16. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Ι παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
17. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Κ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
18. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Κ παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
19. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Λ παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
20. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Μ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
21. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Ξ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
22. Δήλωση σχετικά με πρόσωπα με ειδικές ανάγκες
23. Δήλωση για τα μέτρα ενθάρρυνσης του άρθρου 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
24. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
25. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
26. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
27. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 Β παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
28. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 119 παράγραφος 4 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
29. Δήλωση για τον αθλητισμό
30. Δήλωση για τις νησιωτικές περιοχές
31. Δήλωση για την απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 1987
32. Δήλωση για την οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής
33. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 188 Γ παράγραφος 3 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας
34. Δήλωση για την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στη διαδικασία συναπόφασης
35. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 191 Α παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

36. Δήλωση για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη
37. Δήλωση για τα δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στη Γερμανία
38. Δήλωση για τις εθελοντικές δραστηριότητες
39. Δήλωση για την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας
40. Δήλωση σχετικά με τη διαδικασία σύναψης διεθνών συμφωνιών από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
41. Δήλωση σχετικά με τις διατάξεις για τη διαφάνεια, την πρόσβαση στα έγγραφα και την καταπολέμηση της απάτης
42. Δήλωση για την ενοποίηση των συνθηκών
43. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο περί της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας
44. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
45. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
46. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
47. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 6 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
48. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
49. Δήλωση σχετικά με το στοιχείο δ) του μόνου άρθρου του πρωτοκόλλου για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
50. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο για τα όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
51. Δήλωση για το άρθρο 10 της συνθήκης του Άμστερνταμ

Η Διάσκεψη έλαβε επίσης υπό σημείωση τις ακόλουθες δηλώσεις οι οποίες προσαρτώνται στην παρούσα τελική πράξη:

1. Δήλωση της Αυστρίας και του Λουξεμβούργου για τα πιστωτικά ιδρύματα
2. Δήλωση της Δανίας σχετικά με το άρθρο Κ.14 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Δήλωση της Γερμανίας, της Αυστρίας και του Βελγίου για την επικουρικότητα
4. Δήλωση της Ιρλανδίας σχετικά με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας
5. Δήλωση του Βελγίου για το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
6. Δήλωση του Βελγίου, της Γαλλίας και της Ιταλίας για το Πρωτόκολλο σχετικά με τα όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης
7. Δήλωση της Γαλλίας σχετικά με την κατάσταση των υπερποντίων διαμερισμάτων υπό το πρίσμα του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
8. Δήλωση της Ελλάδας σχετικά με τη δήλωση για το καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων

Εντέλει, η διάσκεψη συμφώνησε να επισυνάψει, στην παρούσα τελική πράξη, ενδεικτικά, τα κείμενα της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως απορρέουν από τις τροποποιήσεις που επέφερε η διάσκεψη.

Hecho en Amsterdam, el dos de octubre de mil novecientos noventa y siete.

Udfærdiget i Amsterdam, den anden oktober nittenhundrede og syvoghalvfems.

Geschehen zu Amsterdam am zweiten Oktober neunzehnhundertsiebenundneunzig.

Έγινε στο Άμστερνταμ, στις δύο Οκτωβρίου του έτους χίλια εννιακόσια ενενήντα επτά.

Done at Amsterdam this second day of October in the year one thousand nine hundred and ninety-seven.

Fait à Amsterdam, le deux octobre de l'an mil neuf cent quatre-vingt-dix-sept.

Arna dhéanamh in Amstardam ar an dara lá de Dheireadh Fómhair sa bhliain míle naoi gcéad nócha a seacht.

Fatto ad Amsterdam, addì due ottobre millenovecentonovantasette.

Gedaan te Amsterdam, de tweede oktober negentienhonderd zevenennegentig.

Feito em Amesterdão, em dois de Outubro de mil novecentos e noventa e sete.

Tehdy Amsterdamissa 2 päivänä lokakuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäseitsemän.

Utfärdat i Amsterdam den andra oktober år nittonhundranittiosju.

Pour Sa Majesté le Roi des Belges
Voor Zijne Majesteit de Koning der Belgen
Für Seine Majestät den König der Belgier

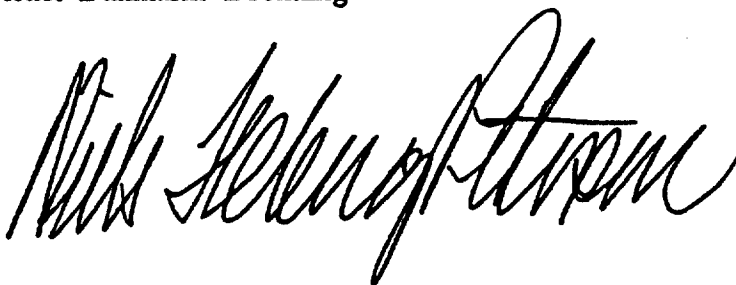

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

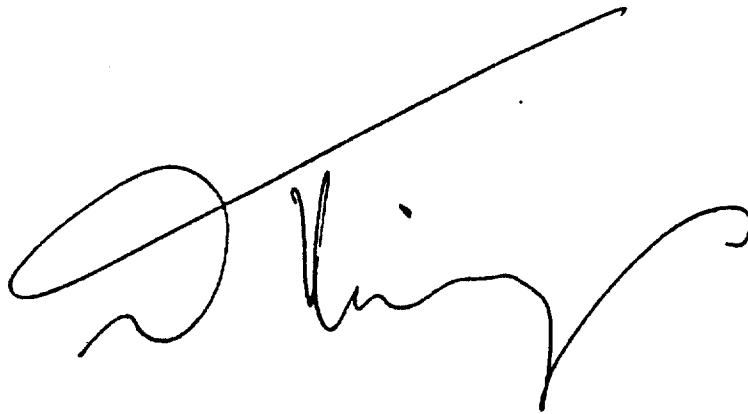
For Hendes Majestæt Danmarks Dronning

Für den Präsidenten der Bundesrepublik Deutschland

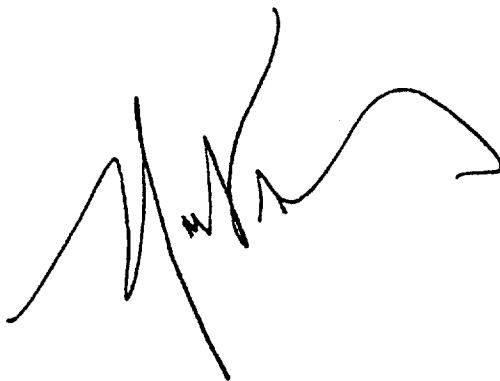
Για τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας

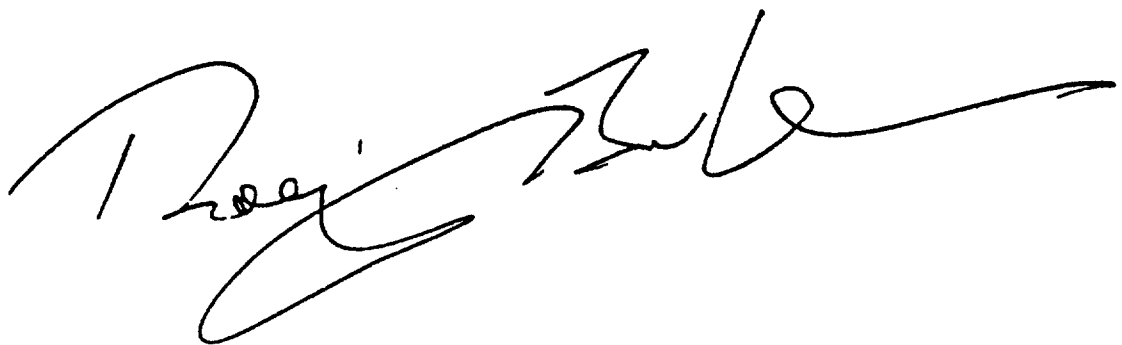
Por Su Majestad el Rey de España

Pour le Président de la République française

Thar ceann an Choimisiúin arna údarú le hAirteagal 14 de Bhunreacht na hÉireann chun cumhachtaí agus feidhmeanna Uachtarán na hÉireann a oibriú agus a chomhlíonadh
For the Commission authorised by Article 14 of the Constitution of Ireland to exercise and perform the powers and functions of the President of Ireland

Per il Presidente della Repubblica italiana

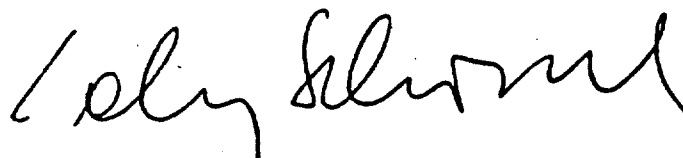
Pour Son Altesse Royale le Grand-Duc de Luxembourg

Voor Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Für den Bundespräsidenten der Republik Österreich

Pelo Presidente da República Portuguesa

João Gama

Suomen Tasavallan Presidentin puolesta
För Republiken Finlands President

Tarja Halonen

För Hans Majestät Konungen av Sverige

Lena Hjelm-Wallén

For Her Majesty the Queen of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Lauren T. Henderson.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΥΙΟΘΕΤΗΣΕ Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ

1. Δήλωση για την κατάργηση της ποινής του θανάτου

Αναφερόμενη στο άρθρο ΣΤ παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η διάσκεψη υπενθυμίζει ότι το Πρωτόκολλο αριθ. 6 της ευρωπαϊκής σύμβασης για την Προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 και έχει υπογραφεί και επικυρωθεί από μεγάλη πλειοψηφία των κρατών μελών προβλέπει την κατάργηση της ποινής του θανάτου.

Στο πλαίσιο αυτό, η διάσκεψη σημειώνει το γεγονός ότι, από την υπογραφή του προαναφερόμενου πρωτοκόλλου στις 28 Απριλίου 1983, η ποινή του θανάτου έχει καταργηθεί στα περισσότερα κράτη μέλη της Ένωσης και δεν έχει εκτελεστεί σε κανένα από αυτά.

2. Δήλωση για την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης

Ενόψει της ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, η διάσκεψη καλεί το Συμβούλιο να επιδιώξει την έγκαιρη θέσπιση ενδεδειγμένων ρυθμίσεων για τη διαβάθμιση ασφάλειας του προσωπικού της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου.

3. Δήλωση σχετικά με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση

Η διάσκεψη λαμβάνει υπό σημείωση την ακόλουθη δήλωση την οποία υιοθέτησε το Συμβούλιο Υπουργών της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης στις 22 Ιουλίου 1997:

«ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΟΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΟΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

(Μετάφραση)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Τα κράτη μέλη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) συμφώνησαν στο Μάαστριχτ το 1991 ότι είναι ανάγκη να αναπτυχθεί μια αυθεντική ευρωπαϊκή ταυτότητα όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα (ΕΤΑΑ) και να αναλάβει η Ευρώπη μεγαλύτερες ευθύνες για τα αμυντικά θέματα. Υπό το πρίσμα της συνθήκης του Άμστερνταμ, επιβεβαιώνουν και πάλι ότι είναι πολύ σημαντικό να συνεχιστούν και να ενισχυθούν αυτές οι προσπάθειες. Η ΔΕΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), παρέχει στην Ένωση πρόσβαση σε επιχειρησιακό δυναμικό, ιδίως στο πλαίσιο των αποστολών του Petersberg, και αποτελεί ουσιώδες στοιχείο για την ανάπτυξη της ΕΤΑΑ στα πλαίσια της Ατλαντικής Συμμαχίας σύμφωνα με τη δήλωση των Παρισίων και τις αποφάσεις που έλαβαν οι Υπουργοί του ΝΑΤΟ στο Βερολίνο.
2. Το Συμβούλιο της ΔΕΕ συγκεντρώνει σήμερα όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλα τα ευρωπαϊκά μέλη της Ατλαντικής Συμμαχίας σύμφωνα με το αντίστοιχο καθεστώς τους. Το Συμβούλιο φέρνει επίσης σε επαφή αυτά τα κράτη με τα κράτη της Κεντρικής και Ανατο-

κής Ευρώπης που έχουν συνδεθεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω συμφωνίας σύνδεσης και τα οποία έχουν υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ατλαντική Συμμαχία. Η ΔΕΕ εγκαθιδρύεται συνεπώς ως αυθεντικό πλαίσιο διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ Ευρωπαίων όσον αφορά τα ευρύτερα ζητήματα ευρωπαϊκής ασφάλειας και άμυνας.

3. Στα πλαίσια αυτά, η ΔΕΕ σημειώνει τον τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα τα άρθρα I.3, παράγραφος 1, και I.7 και το πρωτόκολλο στο άρθρο I.7 τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο I.3 παράγραφος 1

"1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει τις αρχές και τους γενικούς προσανατολισμούς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που έχουν συνέπειες στην άμυνα."

Άρθρο I.7

"1. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας περιλαμβάνει το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προοδευτικής διαμόρφωσης κοινής αμυντικής πολιτικής, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε κοινή άμυνα, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, θα συστήσει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες."

Η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (ΔΕΕ) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ανάπτυξης της Ένωσης παρέχοντας στην Ένωση πρόσβαση σε επιχειρησιακή ικανότητα, ιδίως στα πλαίσια της παραγράφου 2. Υποστηρίζει την Ένωση στη διαμόρφωση των αμυντικών πλαισίων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας όπως προβλέπεται στο παρόν άρθρο. Η Ένωση εισηγεί, αντιστοίχως, στενότερες θεσμικές σχέσεις με τη ΔΕΕ με στόχο τη δυνατότητα ενσωμάτωσης της ΔΕΕ στην Ένωση, εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το αποφασίσει. Στην περίπτωση αυτή, θα συστήσει στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες."

Η πολιτική της Ένωσης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια της Οργάνωσης της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού (ΝΑΤΟ), δυνάμει της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό."

Η προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής θα υποστηρίζεται, όπως τα κράτη μέλη το κρίνουν πρόσφορο, με τη συνεργασία τους στον τομέα των εξοπλισμών."

2. Τα θέματα τα οποία μνημονεύει το παρόν άρθρο περιλαμβάνουν τις ανθρωπιστικές αποστολές και τις αποστολές διάσωσης, τις αποστολές της διατήρησης της ειρήνης, της επέμβασης μαχίμων δυνάμεων στη διαχείριση των κρίσεων, καθώς και την αποκατάσταση της ειρήνης."

3. Η Ένωση θα προσφεύγει στη ΔΕΕ για την εκπόνηση και την εφαρμογή των αποφάσεων και των δράσεων της Ένωσης που έχουν συνέπειες στην άμυνα."

Η αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να καθορίζει προαναταλισμούς σύμφωνα με το άρθρο 1.3 ισχύει επίσης σε σχέση με τη ΔΕΕ για τα θέματα για τα οποία η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ.

Όταν η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ για την εκπόνηση και την εφαρμογή αποφάσεων της Ένωσης σχετικά με τις αποστολές που αναφέρονται στην παράγραφο 2, όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης δικαιούνται να συμμετέχουν πλήρως στις εν λόγω αποστολές. Το Συμβούλιο, σε συμφωνία με τα όργανα της ΔΕΕ, θεσπίζει τις αναγκαίες πρακτικές ρυθμίσεις προκειμένου όλα τα κράτη μέλη που συμβάλλουν στις εν λόγω αποστολές να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως και ισότιμα στο σχεδιασμό και στη λήψη αποφάσεων στα πλαίσια της ΔΕΕ.

Οι αποφάσεις της παρούσας παραγράφου που έχουν συνέπειες στην άμυνα λαμβάνονται με την επιφύλαξη των πολιτικών και των υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τρίτο εδάφιο.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών, σε διμερές επίπεδο, στα πλαίσια της ΔΕΕ και της Ατλαντικής Συμμαχίας, στο βαθμό που αυτή η συνεργασία δεν αντιβαίνει στη συνεργασία που προβλέπεται στον παρόντα τίτλο ούτε την εμποδίζει.

5. Με στόχο την προώθηση των στόχων του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του θα εταναξεταστούν σύμφωνα με το άρθρο Ν."

Πρωτόκολλο στο Άρθρο 17

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ την ανάγκη πλήρους εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 1.7, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΚΑΤΑ ΝΟΥ ότι η πολιτική της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 1.7 δεν θίγει την ιδιαιτερότητα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν για ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία θεωρούν ότι η κοινή τους άμυνα υλοποιείται στα πλαίσια του Ν.Α.Τ.Ο., δυνάμει της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού και συμβιβάζεται με την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας που διαμορφώνεται μέσα στο πλαίσιο αυτό,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ σχετικά με την ακόλουθη διάταξη, η οποία προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μαζί με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, προβαίνει σε ρυθμίσεις για την ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας, εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ."

Α. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΕΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ: ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

4. Στη "Δήλωση για το ρόλο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και τις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ατλαντική Συμμαχία" της 10ης Δεκεμβρίου 1991, τα κράτη μέλη της ΔΕΕ καθόρισαν ως στόχο "να αναπτυχθεί σταδιακά η ΔΕΕ ως αμυντική συνιστώσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης". Σήμερα επιβεβαιώνουν και πάλι αυτό το στόχο όπως αναπτύσσεται στη Συνθήκη του Άμστερνταμ.
5. Όταν η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ, η ΔΕΕ θα εκπονεί και θα εφαρμόζει αποφάσεις και δράσεις της ΕΕ οι οποίες έχουν συνέπειες στην άμυνα.

Κατά την εκπόνηση και εφαρμογή αποφάσεων και δράσεων της ΕΕ για τις οποίες η Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ, η ΔΕΕ θα δρα σύμφωνα με τους προσανατολισμούς που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η ΔΕΕ υποστηρίζει την Ένωση στη διαμόρφωση των αμυντικών πλευρών της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της Ένωσης, όπως παρατίθεται στο άρθρο 1.7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6. Η ΔΕΕ επιβεβαιώνει ότι όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση προσφεύγει στη ΔΕΕ για την εκπόνηση και την εφαρμογή αποφάσεων της Ένωσης σχετικά με τις αποστολές που αναφέρονται στο άρθρο 1.7 παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης δικαιούνται να συμμετέχουν πλήρως στις εν λόγω αποστολές σύμφωνα με το άρθρο 1.7 παράγραφος 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ΔΕΕ θα αναπτύξει το ρόλο των παρατηρητών στη ΔΕΕ ευθυγραμμισμένη με τις διατάξεις του άρθρου 1.7 παράγραφος 3 και θα υιοθετήσει τις αναγκαίες πρακτικές ρυθμίσεις που θα επιτρέψουν σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία συμβάλλουν στις αποστολές που αναλαμβάνει η ΔΕΕ μετά από την αίτηση της ΕΕ να συμμετέχουν πλήρως και ισότιμα στο σχεδιασμό και στη λήψη αποφάσεων στη ΔΕΕ.

7. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο στο άρθρου 1.7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ΔΕΕ μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση προβαίνει σε ρυθμίσεις για την ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας. Όσον αφορά το ζήτημα αυτό, σειρά μέτρων, σχετικά με τα οποία έχουν ήδη αναληφθεί εργασίες στη ΔΕΕ, μπορούν σήμερα να προωθηθούν περαιτέρω, όπως:

- ρυθμίσεις προκειμένου να θελωπωθεί ο συντονισμός των διαδικασιών σχετικά με τις διαβουλεύσεις και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των αντίστοιχων οργανισμών, ιδιαίτερα σε καταστάσεις κρίσεων,
- διεξαγωγή κοινών συνεδριάσεων των αρμόδιων οργάνων των δύο οργανισμών,
- όσο το δυνατό μεγαλύτερη εναρμόνιση της σειράς εναλλαγής των προεδριών της ΔΕΕ και της ΕΕ, καθώς και των διοικητικών κανόνων και πρακτικών των δύο οργανισμών,
- στενός συντονισμός των εργασιών του προσωπικού της γενικής γραμματείας της ΔΕΕ και της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής και υποδοχής του προσωπικού,

- ρυθμίσεις που θα επιτρέψουν στα αρμόδια όργανα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της μονάδας σχεδιασμού πολιτικής και έγκαιρης προειδοποίησης, να αντλήσουν από τους πόρους του Πυρήμα Στρατιωτικού Σχεδιασμού, του κέντρου Επιχειρήσεων και του δορυφορικού κέντρου της ΔΕΕ,
- συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της Ομάδας Εξοπλισμών της Δυτικής Ευρώπης (WEAG) ως ευρωπαϊκού φόρουμ για τη συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών, μεταξύ της ΕΕ και της ΔΕΕ, στα πλαίσια της ορθολογικής οργάνωσης της ευρωπαϊκής αγοράς εξοπλισμών και της δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εξοπλισμών,
- πρακτικές ρυθμίσεις για την εξασφάλιση συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τρόπο που να αντικατοπτρίζει το ρόλο της στην ΚΕΠΠΑ, όπως καθορίζεται στην αναθεωρημένη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
- βελτίωση των ρυθμίσεων για την ασφάλεια σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Β. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΕΕ ΚΑΙ ΝΑΤΟ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΙΑΣ ΕΤΑΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ

8. Η Ατλαντική Συμμαχία εξακολουθεί να αποτελεί τη βάση της συλλογικής άμυνας στο πλαίσιο του Βορειοατλαντικού Συμφώνου. Παραμένει το ουσιαστικό φόρουμ διαβουλεύσεων μεταξύ συμμάχων και το πλαίσιο μέσα στο οποίο συμφωνούνται πολιτικές όσον αφορά τις υποχρεώσεις στα θέματα ασφάλειας και άμυνας στο πλαίσιο της συνθήκης της Ουάσιγκτον. Η συμμαχία έχει αρχίσει μια διαδικασία αναπροσαρμογής και μεταρρύθμισης, ώστε να μπορεί αποτελεσματικότερα να εκπληρώσει την αποστολή της. Η διαδικασία αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση και ανανέωση της διατλαντικής εταιρικής σχέσης, συμπεριλαμβανομένης και της οικοδόμησης μιας ΕΤΑΑ στο πλαίσιο της συμμαχίας.
9. Η ΔΕΕ αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για την ανάπτυξη ευρωπαϊκής Ταυτότητας όσον αφορά την ασφάλεια και την άμυνα στο πλαίσιο της Ατλαντικής Συμμαχίας και θα συνεχίσει ανάλογως τις προσπάθειές της να ενισχύσει τη θεσμική και πρακτική συνεργασία με το ΝΑΤΟ.
10. Εκτός από την υποστήριξη της κοινής άμυνας όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 5 της συνθήκης της Ουάσιγκτον και στο άρθρο V της τροποποιημένης συνθήκης των Βρυξελλών, η ΔΕΕ δραματίζει ενεργό ρόλο στην πρόληψη των συγκρούσεων και τη διαχείριση των κρίσεων όπως ορίζεται στη δήλωση του Petersberg. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΕ αναλαμβάνει να εκπληρώσει πλήρως το ρόλο της, τηρώντας την πλήρη διαφάνεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των δύο οργανισμών.
11. Η ΔΕΕ διαβεβαιώνει ότι η Ταυτότητά αυτή θα βασίζεται σε υγιείς στρατιωτικές αρχές, θα υποστηρίζεται από τον κατάλληλο στρατιωτικό σχεδιασμό και θα επιτρέπει τη δημιουργία συνεκτικών και αποτελεσματικών στρατιωτικών δυνάμεων ικανών να δρουν υπό τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση της ΔΕΕ.
12. Για το σκοπό αυτό, η ΔΕΕ θα αναπτύξει τη συνεργασία της με το ΝΑΤΟ, ειδικότερα στους ακόλουθους τομείς:
  - μηχανισμοί διαβούλευσης μεταξύ ΔΕΕ και ΝΑΤΟ στο πλαίσιο μιας κρίσης,

- ενεργός συμμετοχή της ΔΕΕ στη διαδικασία αμυντικού σχεδιασμού του ΝΑΤΟ,
- επιχειρησιακοί σύνδεσμοι μεταξύ ΔΕΕ και ΝΑΤΟ για το σχεδιασμό, την προετοιμασία και τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων, που χρησιμοποιούν μέσα και δυναμικό του ΝΑΤΟ, υπό τον πολιτικό έλεγχο και τη στρατηγική διεύθυνση της ΔΕΕ, όπου θα συμπεριλαμβάνονται και τα εξής:
  - στρατιωτικός σχεδιασμός, που θα διεξάγεται από το ΝΑΤΟ σε συντονισμό με τη ΔΕΕ και ασκήσεις,
  - συμφωνία-πλαίσιο για τη μεταφορά, παρακολούθηση και επιστροφή μέσων και δυνατοτήτων του ΝΑΤΟ,
  - σύνδεσμος μεταξύ της ΔΕΕ και του ΝΑΤΟ στον τομέα των διευθετήσεων για την ευρωπαϊκή διοίκηση.

Η συνεργασία αυτή θα εξελίσσεται συνεχώς, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την προσαρμογή της συμμαχίας.

Γ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΕ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΑ

13. Η ΔΕΕ θα συνεχίσει να αναπτύσει το ρόλο της ως ευρωπαϊκό πολιτικο-στρατιωτικό όργανο για τη διαχείριση των κρίσεων, με τη χρησιμοποίηση των μέσων και των δυνατοτήτων που της διαθέτουν τα κράτη της ΔΕΕ σε εθνική ή πολυεθνική βάση, και να έχει πρόσβαση, κατά περίπτωση, στα μέσα και στις δυνατότητες του ΝΑΤΟ βάσει ρυθμίσεων που θα εκπονηθούν. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΕ θα υποστηρίζει επίσης τον ΟΗΕ και τον ΟΑΣΕ στις αποστολές διαχείρισης των κρίσεων.

Η ΔΕΕ θα συμβάλλει, στο πλαίσιο του άρθρου Ι.7 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην προοδευτική διαμόρφωση κοινής αμυντικής πολιτικής και θα προωθεί τη συγκεκριμένη εφαρμογή της μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης του δικού της επιχειρησιακού της ρόλου.

14. Για το σκοπό αυτό, η ΔΕΕ θα αναλάβει εργασίες στους ακόλουθους τομείς:

- Η ΔΕΕ έχει αναπτύξει μηχανισμούς και διαδικασίες για τη διαχείριση των κρίσεων, που θα εκσυγχρονίζονται καθώς η ΔΕΕ θα αποκτά πείρα μέσω ασκήσεων και επιχειρήσεων. Η εφαρμογή των αποστολών του Petersberg απαιτεί ευέλικτους τρόπους δράσης προσαρμοσμένους στην πολυμορφία των καταστάσεων κρίσης και στη βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων δυνατοτήτων, συμπεριλαμβανόμενης και της προσφυγής σε εθνικό επιτελείο, το οποίο μπορεί να είναι επιτελείο που παρέχεται από κράτος-πλαίσιο ή σε πολυεθνικό επιτελείο της ΔΕΕ ή στα μέσα και της δυνατότητας του ΝΑΤΟ.
- Η ΔΕΕ έχει ήδη εκπονήσει τα Προκαταρκτικά Συμπεράσματα για τη Διαμόρφωση μιας Κοινής Ευρωπαϊκής Αμυντικής Πολιτικής τα οποία αποτελούν την αρχική συμβολή της στους στόχους, το πεδίο και τα μέσα μιας κοινής ευρωπαϊκής αμυντικής πολιτικής.

- Η ΔΕΕ θα συνεχίσει τις εργασίες της βασιζόμενη ιδίως στη δήλωση των Παρισίων και λαμβάνοντας υπόψη τα συναφή στοιχεία των αποφάσεων των διασκέψεων κορυφής της ΔΕΕ και του ΝΑΤΟ και των Υπουργικών Συνόδους από το Μπέρμινγχαμ και έπειτα. Θα επικεντρώσει το ενδιαφέρον της στους ακόλουθους τομείς:
- καθορισμός αρχών προς χρήση των ένοπλων δυνάμεων των κρατών της ΔΕΕ για τις επιχειρήσεις Petersberg της ΔΕΕ με στόχο την επιδίωξη κοινών ευρωπαϊκών συμφερόντων σε θέματα ασφάλειας,
  - οργάνωση επιχειρησιακών μέσων για τις αποστολές Petersberg, όπως γενικός και έκτακτος σχεδιασμός και ασκήσεις, προετοιμασία και διαλειτουργικότητα των στρατιωτικών δυνάμεων, μεταξύ άλλων και μέσω της ενδεδειγμένης συμμετοχής στη διαδικασία αμυντικού σχεδιασμού του ΝΑΤΟ, κατά περίπτωση,
  - στρατηγική κινητικότητα με βάση τις τρέχουσες εργασίες της,
  - πληροφορίες αμυντικής φύσεως, μέσω του Πυρήνα Στρατιωτικού Σχεδιασμού, του κέντρου Επιχειρήσεων και του δορυφορικού κέντρου.
- Η ΔΕΕ έχει λάβει πολλά μέτρα για την ενίσχυση του επιχειρησιακού της ρόλου (Πυρήνας Στρατιωτικού Σχεδιασμού, κέντρο Επιχειρήσεων, δορυφορικό κέντρο). Η βελτίωση της λειτουργίας της στρατιωτικής συνιστώσας στην έδρα της ΔΕΕ και η δημιουργία, υπό την εποπτεία του Συμβουλίου, μιας στρατιωτικής επιτροπής θα αποτελέσουν περαιτέρω ενίσχυση των δομών που είναι σημαντικές για την επιτυχή προετοιμασία και διεξαγωγή των επιχειρήσεων της ΔΕΕ.
- Με στόχο να διανοιγεί η δυνατότητα συμμετοχή των συνδεδεμένων μελών και των παρατηρητών σε όλες τις επιχειρήσεις της, η ΔΕΕ θα εξετάσει επίσης τους αναγκαίους τρόπους ώστε να δώσει στα συνδεδεμένα μέλη και στους παρατηρητές τη δυνατότητα να συμμετάσχουν πλήρως, σύμφωνα με το καθεστώς τους, σε όλες τις επιχειρήσεις που αναλαμβάνει η ΔΕΕ.
- Η ΔΕΕ υπενθυμίζει ότι τα συνδεδεμένα μέλη λαμβάνουν μέρος υπό τους ίδιους όρους όπως και τα πλήρη μέλη στις επιχειρήσεις στις οποίες συμβάλλουν, καθώς και στις συναφείς ασκήσεις και το σχεδιασμό. Η ΔΕΕ θα εξετάσει επίσης το ζήτημα της πληρέστερης δυνατής συμμετοχής των Παρατηρητών, σύμφωνα με το καθεστώς τους, στο σχεδιασμό και στη λήψη αποφάσεων στα πλαίσια της ΔΕΕ, σε όλες τις επιχειρήσεις στις οποίες συμβάλλουν.
- Η ΔΕΕ, σε συνεννόηση κατά περίπτωση με τα αρμόδια όργανα, θα εξετάσει τις δυνατότητες της μεγαλύτερης δυνατής συμμετοχής των συνδεδεμένων μελών και των παρατηρητών, σύμφωνα με το καθεστώς τους. Η εξέταση αυτή θα αφορά ειδικότερα τις δραστηριότητες στον τομέα των εξοπλισμών, του διαστήματος και των στρατιωτικών μελετών.
- Η ΔΕΕ θα εξετάσει τους τρόπους για την ενίσχυση της συμμετοχής των συνδεδεμένων εταίρων σε αυξανόμενο αριθμό δραστηριοτήτων».

4. Δήλωση σχετικά με τα άρθρα L14 και K.10 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι διατάξεις των άρθρων L14 και K.10 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και οιωνδήποτε συμφωνιών οι οποίες προκύπτουν από αυτές δεν συνεπάγονται μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τα κράτη μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Δήλωση σχετικά με το άρθρο L15 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη θα διασφαλίσουν ότι η αναφερόμενη στο άρθρο L15 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτική επιτροπή δύναται να συγκαλείται οποτεδήποτε, και σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, σε περίπτωση διεθνών κρίσεων ή άλλων επειγόντων θεμάτων, σε επίπεδο διευθυντών πολιτικών υποθέσεων ή αναπληρωτών.

6. Δήλωση για την ίδρυση μονάδας σχεδιασμού πολιτικής και έγκαιρης προειδοποίησης

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι:

1. Στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου ιδρύεται μονάδα σχεδιασμού πολιτικής και έγκαιρης προειδοποίησης, υπό την ευθύνη του Γενικού Γραμματέα της, υπάτου εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ. Καθιερώνεται η κατάλληλη συνεργασία με την Επιτροπή προκειμένου να εξασφαλιστεί πλήρης συνοχή με την εξωτερική οικονομική πολιτική και την πολιτική στον τομέα της ανάπτυξης της Ένωσης.
2. Τα καθήκοντα της μονάδας περιλαμβάνουν τα εξής:
  - α) παρακολούθηση και ανάλυση των εξελίξεων σε τομείς που υπάγονται στην ΚΕΠΠΑ.
  - β) αξιολόγηση των συμφερόντων της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της Ένωσης και καθορισμό τομέων στους οποίους θα μπορούσε να επικεντρωθεί η ΚΕΠΠΑ στο μέλλον.
  - γ) έγκαιρη αξιολόγηση και έγκαιρη προειδοποίηση για γεγονότα ή καταστάσεις που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην εξωτερική πολιτική και στην πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων και ενδεχομένων πολιτικών κρίσεων.
  - δ) κατάρτιση, κατόπιν αιτήσεως του Συμβουλίου ή της Προεδρίας ή ίδια πρωτοβουλία, τεκμηριωμένων εγγράφων για τις εναλλακτικές πολιτικές, που υποβάλλονται με ευθύνη της Προεδρίας ως συμβολή στη διαμόρφωση πολιτικής του Συμβουλίου και τα οποία ενδέχεται να περιέχουν αναλύσεις, συστάσεις και στρατηγικές για την ΚΕΠΠΑ.
3. Η μονάδα στελεχώνεται με προσωπικό από τη Γενική Γραμματεία, τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και τη ΔΕΕ.
4. Κάθε κράτος μέλος ή η Επιτροπή μπορούν να υποβάλουν στη μονάδα προτάσεις για εργασίες που πρέπει να αναληφθούν.
5. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συμβάλλουν στη διαδικασία σχεδιασμού πολιτικής παρέχοντας, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, κατάλληλες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων και εμπιστευτικών πληροφοριών.

7. Δήλωση σχετικά με το άρθρο K.2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η δράση στο πεδίο της αστυνομικής συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο K.2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της Ευρωπόλ, υπόκειται σε προσήκοντα δικαστικό έλεγχο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες σε κάθε κράτος μέλος.

8. Δήλωση σχετικά με το άρθρο Κ.3 στοιχείο ε) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η διάσκεψη εκτιμά ότι οι διατάξεις του άρθρου Κ.3 στοιχείο ε) της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να έχουν ως συνέπεια να υποχρεωθεί ένα κράτος μέλος να θεσπίσει ελάχιστες ποινές ενώ το δικαιοδοτικό του σύστημα δεν τις προβλέπει.

9. Δήλωση σχετικά με το άρθρο Κ.6 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι, οι πρωτοβουλίες σχετικά με τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο Κ.6 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι πράξεις που εκδίδονται από το Συμβούλιο δυνάμει αυτής της διατάξεως, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με τους σχετικούς διαδικαστικούς κανόνες του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

10. Δήλωση σχετικά με το άρθρο Κ.7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η διάσκεψη σημειώνει ότι, όταν τα κράτη μέλη προβαίνουν σε δήλωση σύμφωνα με το άρθρο Κ.7 παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, επιφυλάσσονται του δικαιώματος να θεσπίσουν στο εθνικό τους δίκαιο διατάξεις που να ορίζουν ότι, όταν ανακύπτει ζήτημα περί του κύρους ή της ερμηνείας πράξεως αναφερόμενης στο άρθρο Κ.7 παράγραφος 1 σε υπόθεση εκκρεμή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα εσωτερικού δικαίου, το δικαστήριο αυτό οφείλει να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο.

11. Δήλωση για το καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σέβεται και δεν προδικάζει το σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο καθεστώς των εκκλησιών και των θρησκευτικών ενώσεων ή κοινοτήτων στα κράτη μέλη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση σέβεται με τον ίδιο τρόπο το καθεστώς των φιλοσοφικών και μη ομολογιακών ενώσεων.

12. Δήλωση για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων

Η διάσκεψη σημειώνει ότι η Επιτροπή, όταν υποβάλλει προτάσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές συνέπειες, αναλαμβάνει να εκπονή μελέτες εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

13. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 7 Δ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Οι διατάξεις του άρθρου 7 Δ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τις δημόσιες υπηρεσίες εφαρμόζονται τηρουμένης μέχρι κεφαλής της νομολογίας του Δικαστηρίου της σχετικής, μεταξύ άλλων, με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της ποιότητας και της συνέχειας των εν λόγω υπηρεσιών.

14. Δήλωση για την κατάργηση του άρθρου 44 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η κατάργηση του άρθρου 44 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο οποίο περιέχεται αναφορά στη φυσική προτίμηση μεταξύ των κρατών μελών στα πλαίσια του καθορισμού των ελάχιστων τιμών κατά τη μεταβατική περίοδο, δεν έχει καμία επίπτωση στην αρχή της κοινοτικής προτίμησης, όπως ορίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

15. Δήλωση για τη διατήρηση του επιπέδου προστασίας και ασφάλειας βάσει του κεκτημένου του Σένγκεν

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι τα μέτρα τα οποία θα θεσπιστούν από το Συμβούλιο και τα οποία θα έχουν ως αποτέλεσμα αντικατάσταση διατάξεων για την κατάργηση των ελέγχων στα κοινά σύνορα που περιέχονται στη σύμβαση του Σένγκεν του 1990, θα πρέπει να εξασφαλίζουν τουλάχιστον το αυτό επίπεδο προστασίας και ασφάλειας όπως και οι προαναφερθείσες διατάξεις της σύμβασης του Σένγκεν.

16. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Ι σημείο 2) στοιχείο β) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι, κατά την εφαρμογή του άρθρου 73 Ι παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, λαμβάνονται υπόψη λόγοι εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης και των κρατών μελών.

17. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Κ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Καθιερώνονται διαβουλεύσεις με τον Υπατο Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες και άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς σε θέματα σχετικά με την πολιτική ασύλου.

18. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Κ σημείο 3) στοιχείο α) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη μπορούν να διαπραγματεύονται και να συνομολογούν συμφωνίες με τρίτες χώρες στους τομείς που καλύπτονται από το άρθρο 73 Κ σημείο 3) στοιχείο α) της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο μέτρο που οι συμφωνίες αυτές σέβονται το κοινοτικό δίκαιο.

19. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Λ παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι τα κράτη μέλη κατά την άσκηση των ευθυνών τους σύμφωνα με το άρθρο 73 Λ παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μπορούν να λαμβάνουν υπόψη λόγους εξωτερικής πολιτικής.

20. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Μ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Μέτρα τα οποία θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 73 Μ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τους συνταγματικούς τους κανόνες σε σχέση με την ελευθερία του τύπου και την ελευθερία της έκφρασης σε άλλα μέσα.

21. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 73 Ξ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι το Συμβούλιο θα εξετάσει τα στοιχεία της απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 73 Ξ παράγραφος 2 δεύτερη περίπτωση της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πριν από το τέλος της αναφερόμενης στο άρθρο 73 Ξ πενταετίας, με στόχο να λάβει και να εφαρμόσει την εν λόγω απόφαση αμέσως μετά το τέλος της εν λόγω περιόδου.

22. Δήλωση σχετικά με πρόσωπα ειδικές ανάγκες

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι τα όργανα της Κοινότητας, όταν εκπονούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες προσώπων με ειδικές ανάγκες.

23. Δήλωση για τα μέτρα ενθάρρυνσης του άρθρου 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη εκτιμά ότι τα κατ' άρθρον 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέτρα ενθάρρυνσης θα πρέπει να αναφέρουν οπωσδήποτε:

- τους λόγους οι οποίοι υπαγόρευσαν τη θέσπισή τους και οι οποίοι βασίζονται σε αντικειμενική εκτίμηση των σχετικών αναγκών και στην ύπαρξη προστιθεμένης αξίας σε κοινοτική κλίμακα,
- τη διάρκεια ισχύος τους, η οποία δεν πρέπει να υπερβαίνει την πενταετία,
- το ανώτατο ποσό για τη χρηματοδότησή τους, το οποίο θα πρέπει να είναι ανάλογο προς το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά αποτελούν κίνητρα.

24. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Είναι αυτονόητο ότι, οι δυνάμει του άρθρου 109 Ρ της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας δαπάνες υπάγονται στον Τομέα 3 των δημοσιονομικών προοπτικών.

25. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Είναι αυτονόητο ότι, οι δυνάμει του άρθρου 118 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας δαπάνες υπάγονται στον Τομέα 3 των δημοσιονομικών προοπτικών.

26. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη σημειώνουν ότι, κατά τις συζητήσεις σχετικά με το άρθρο 118, παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συμφωνήθηκε ότι η Κοινότητα δεν προτίθεται, κατά τη θέσπιση των ελάχιστων προδιαγραφών για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων, να μεροληπτήσει κατά τρόπο που δεν δικαιολογείται από τις περιστάσεις εις βάρος των εργαζομένων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

27. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 Β παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη δηλώνουν ότι ο πρώτος από τους διακανονισμούς για την εφαρμογή των συμφωνιών μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε κοινοτική κλίμακα, — περί του οποίου το άρθρο 118 Β, παράγραφος 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, — θα αποτελέσει ανάπτυξη του περιεχομένου των συμφωνιών, μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων σύμφωνα με τους κανόνες έκαστου κράτους μέλους, και ότι, ως εκ τούτου, ο διακανονισμός αυτός δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση να εφαρμόσουν απευθείας τις συμφωνίες ούτε να θεσπίσουν κανόνες μεταφοράς τους στο εθνικό δίκαιο, ούτε να τροποποιήσουν την ισχύουσα εθνική νομοθεσία για να διευκολύνουν την εφαρμογή τους.

28. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 119 παράγραφος 4 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Τα κράτη μέλη, όταν θεσπίζουν τα κατ' άρθρο 119, παράγραφος 4 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέτρα, θα πρέπει να μεριμνούν κατά κύριο λόγο για τη βελτίωση της θέσης των γυναικών στην εργασία.

29. Δήλωση για τον αθλητισμό

Η διάσκεψη τονίζει την κοινωνική σημασία του αθλητισμού, και δη το ρόλο του στη διαμόρφωση ταυτότητας και στην προσέγγιση των ανθρώπων. Καλεί, ως εκ τούτου, τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ζητούν τη γνώμη των αθλητικών φορέων όταν συζητούνται σημαντικά θέματα ικανά να επηρεάσουν τον αθλητισμό. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δίδεται ιδιαίτερη σημασία στις ιδιομορφίες του ερασιτεχνικού αθλητισμού.

30. Δήλωση για τις νησιωτικές περιοχές

Η διάσκεψη αναγνωρίζει ότι οι νησιωτικές περιοχές αντιμετωπίζουν διαρθρωτικά προβλήματα οφειλόμενα στο νησιωτικό τους χαρακτήρα, τα οποία, επειδή είναι μόνιμα, εμποδίζουν την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη.

Η διάσκεψη αναγνωρίζει αντιστοίχως ότι η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να λάβει υπόψη τα προβλήματα αυτά και ότι, εφόσον υπάρχει ανάγκη, μπορούν να λαμβάνονται ειδικά μέτρα υπέρ των περιοχών αυτών για την καλύτερη ένταξή τους στην εσωτερική αγορά με δίκαιους όρους.

31. Δήλωση για την απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 1987

Η διάσκεψη καλεί την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο, μέχρι τα τέλη του 1998 το αργότερο, πρόταση για τροποποίηση της απόφασης του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή.

32. Δήλωση για την οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής

Η διάσκεψη σημειώνει την πρόθεση της Επιτροπής να προετοιμάσει αναδιοργάνωση των καθηκόντων μεταξύ των μελών της, σε εύθετο χρόνο για την Επιτροπή η οποία θα αναλάβει το 2000, προκειμένου να εξασφαλίσει άριστη κατανομή συμβατικών χαρτοφυλακίων και ειδικών καθηκόντων.

Σ' αυτό το πλαίσιο, κρίνει ότι ο πρόεδρος της Επιτροπής πρέπει να έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια για την κατανομή των καθηκόντων μεταξύ των μελών της, όπως και για την ανακατανομή τους κατά τη διάρκεια της θητείας μιας συγκεκριμένης Επιτροπής.

Η διάσκεψη σημειώνει επίσης την πρόθεση της Επιτροπής να προβεί, παράλληλα, σε αντίστοιχη αναδιοργάνωση των τμημάτων της. Σημειώνει, ειδικότερα, ότι θα ήταν σκόπιμο να ανατεθούν οι εξωτερικές σχέσεις σε έναν αντιπρόεδρο.

33. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 188 Γ παράγραφος 3 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη καλεί το Ελεγκτικό Συνέδριο, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Επιτροπή να διατηρήσουν εν ισχύ την υφιστάμενη τριμερή συμφωνία. Εάν οποιοδήποτε μέρος ζητήσει νέο κείμενο ή κείμενο που να τροποποιεί τη συμφωνία αυτή, τα μέρη προσπαθούν να συμφωνήσουν για το κείμενο αυτό λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα συμφέροντά τους.

34. Δήλωση για την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στη διαδικασία συναπόφασης

Η διάσκεψη καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να εξασφαλίζουν την όσο το δυνατό ταχεία διεξαγωγή της διαδικασίας συναπόφασης. Υπενθυμίζει ότι έχει μεγάλη σημασία η αυστηρή τήρηση των προθεσμιών του άρθρου 189 Β της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και επιβεβαιώνει ότι η προβλεπόμενη από την παράγραφο 7 του άρθρου αυτού δυνατότητα παράτασής τους θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο όταν αυτό είναι απολύτως αναγκαίο. Σε καμία περίπτωση, ο πραγματικός χρόνος μεταξύ της δεύτερης ανάγνωσης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και της περάτωσης της διαδικασίας συνδιαλλαγής δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους εννέα μήνες.

35. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 191 Α, παράγραφος 1 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Η διάσκεψη συμφωνεί ότι οι κατ' άρθρον 191 Α, παράγραφος 1 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αρχές και προϋποθέσεις επιτρέπουν στα κράτη μέλη να ζητούν από την Επιτροπή ή το Συμβούλιο να μην ανακοινώνουν σε τρίτους έγγραφα προερχόμενα από το εκάστοτε αιτούν κράτος χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεσή του.

36. Δήλωση για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη

Η διάσκεψη αναγνωρίζει ότι το ειδικό καθεστώς σύνδεσης των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών (ΥΧΕ) που απορρέει από το τέταρτο μέρος της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχεδιάστηκε για πολυάριθμες χώρες και εδάφη, ευρείας εκτάσεως και σημαντικού πληθυσμού. Το καθεστώς αυτό έχει εξελιχθεί ελάχιστα από το 1957.

Η διάσκεψη παρατηρεί ότι σήμερα οι ΥΧΕ είναι πλέον μόνο 20, ότι πρόκειται για νησιωτικά εδάφη άκρως διεσπαρμένα που αντιπροσωπεύουν συνολικό πληθυσμό 900 000 περίπου κατοίκων. Εξάλλου, οι ΥΧΕ παρουσιάζουν ως επί το πλείστον σημαντική διαρθρωτική καθυστέρηση, συνδεδεμένη με ιδιαίτερα δυσχερή γεωγραφικά και οικονομικά εμπόδια. Κατόπιν αυτού, το ειδικό καθεστώς σύνδεσης όπως σχεδιάστηκε το 1957 δεν μπορεί πλέον να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα ζητήματα που θέτει η ανάπτυξη των ΥΧΕ.

Η διάσκεψη υπενθυμίζει επισήμως ότι σκοπός της σύνδεσης είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των χωρών και εδαφών και η εγκαθίδρυση στενών οικονομικών σχέσεων μεταξύ αυτών και της Κοινότητας στο σύνολό της.

Η διάσκεψη καλεί το Συμβούλιο να επανεξετάσει, σύμφωνα με το άρθρο 136 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μέχρι το Φεβρουάριο 2000, το εν λόγω καθεστώς σύνδεσης, με γνώμονα τους εξής τέσσερις στόχους:

- την αποτελεσματικότερη προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ΥΧΕ,
- την ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των ΥΧΕ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- την καλύτερη συνεκτίμηση της ποικιλομορφίας και ιδιαιτερότητας κάθε ΥΧΕ, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν την ελευθερία εγκατάστασης,
- την εξασφάλιση ότι θα βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του χρηματοδοτικού μέσου.

37. Δήλωση για τα δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στη Γερμανία

Η διάσκεψη σημειώνει τη γνώμη της Επιτροπής ότι οι ισχύοντες κοινοτικοί κανόνες περί ανταγωνισμού επιτρέπουν να καλύπτονται πλήρως οι κοινωφελείς οικονομικές υπηρεσίες που παρέχονται από δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στη Γερμανία, καθώς και οι διευκολύνσεις που τους παρέχονται για την αντιστάθμιση των συναφών προς τις υπηρεσίες αυτές εξόδων. Σε αυτά τα πλαίσια, ο τρόπος με τον οποίο η Γερμανία παρέχει στις τοπικές αρχές τη δυνατότητα να εκπληρώνουν την αποστολή τους, που συνίσταται στην εξασφάλιση αποτελεσματικής οικονομικής υποδομής σε ολόκληρη την περιοχή τους, είναι θέμα το οποίο ρυθμίζεται από αυτό το κράτος μέλος. Οι διευκολύνσεις αυτές δεν πρέπει να επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους του ανταγωνισμού σε βαθμό υπερβαίνοντα τον απαιτούμενο για την εκπλήρωση αυτών των ειδικών αποστολών και αντιβαίνοντα στα συμφέροντα της Κοινότητας.

Η διάσκεψη υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει καλέσει την Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσο υπάρχουν και στα άλλα κράτη μέλη παρόμοιες περιπτώσεις, να εφαρμόσει, όπου συντρέχει λόγος, τα ίδια κριτήρια στις παρόμοιες περιπτώσεις και να ενημερώσει το Συμβούλιο με σύνθεση «Ecofin».

38. Δήλωση για τις εθελοντικές δραστηριότητες

Η διάσκεψη αναγνωρίζει ότι οι εθελοντικές δραστηριότητες συμβάλλουν σημαντικά στην ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η Κοινότητα θα ενθαρρύνει την ευρωπαϊκή διάσταση των οργανώσεων εθελοντικής παροχής υπηρεσιών, εξαίροντας ιδιαίτερα την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, αλλά και τη συμμετοχή των νέων και των ηλικιωμένων στις εθελοντικές δραστηριότητες.

39. Δήλωση για την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας

Η διάσκεψη σημειώνει ότι η ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την ορθή εφαρμογή της από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και για την καλύτερη κατανόησή της από το κοινό και τους επιχειρηματικούς κύκλους. Υπενθυμίζει τα σχετικά συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Εδιμβούργο στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992, επί του θέματος, καθώς και το ψήφισμα του Συμβουλίου όσον αφορά την ποιότητα της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας, το οποίο εκδόθηκε στις 8 Ιουνίου 1993 (*Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 166 της 17. 6. 1993, σ. 1*).

Η διάσκεψη κρίνει ότι τα τρία όργανα που συμμετέχουν στη διαδικασία θέσπισης της κοινοτικής νομοθεσίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, θα πρέπει να καθορίσουν κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την ποιότητα της διατύπωσης της εν λόγω νομοθεσίας. Τονίζει επίσης ότι η κοινοτική νομοθεσία θα πρέπει να γίνει περισσότερο προσιτή, και εκφράζει εν προκειμένω την ικανοποίησή της για την έγκριση και την πρώτη εφαρμογή μιας ταχείας μεθόδου εργασίας για την επίσημη κωδικοποίηση νομοθετικών κειμένων, η οποία θεσπίστηκε με τη διοργανική συμφωνία της 20ής Δεκεμβρίου 1994 (*Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 102 της 4. 4. 1996, σ. 2*).

Επομένως, η διάσκεψη δηλώνει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή οφείλουν να:

- καθορίσουν, κατόπιν κοινής συμφωνίας, κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της ποιότητας της διατύπωσης της κοινοτικής νομοθεσίας και να ακολουθούν αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές οσάκις εξετάζουν προτάσεις ή σχέδια κοινοτικών νομοθετημάτων, λαμβάνοντας τα εσωτερικά οργανωτικά μέτρα που κρίνουν αναγκαία για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής αυτών των κατευθυντήριων γραμμών,
- πράξουν το κατά δύναμη για να επιταχύνουν την κωδικοποίηση νομοθετικών κειμένων.

40. Δήλωση σχετικά με τη διαδικασία σύναψης διεθνών συμφωνιών από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
'Ανθρακα και Χάλυβα

Η κατάργηση του άρθρου 14 της σύμβασης περί των μεταβατικών διατάξεων η οποία προσαρτάται στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 'Ανθρακα και Χάλυβα δεν τροποποιεί την υφιστάμενη πρακτική όσον αφορά τη διαδικασία για τη σύναψη διεθνών συμφωνιών από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα 'Ανθρακα και Χάλυβα.

Δήλωση σχετικά με τις διατάξεις για τη διαφάνεια, την πρόσβαση στα έγγραφα και την καταπολέμηση της απάτης

Η Διάσκεψη θεωρεί ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή, όταν δρουν στα πλαίσια της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, θα πρέπει να εμπνέονται από τις διατάξεις στον τομέα της διαφάνειας, της πρόσβασης σε έγγραφα και της καταπολέμησης της απάτης οι οποίες ισχύουν στο πλαίσιο της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

42. Δήλωση για την ενοποίηση των συνθηκών

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν ότι η τεχνική επεξεργασία η οποία άρχισε κατά τη διάρκεια της παρούσας διακυβερνητικής διάσκεψης θα συνεχιστεί το ταχύτερο δυνατό με στόχο την κατάρτιση ενοποίησης όλων των σχετικών συνθηκών, της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση συμπεριλαμβανομένης.

Συμφώνησαν ότι το τελικό αποτέλεσμα αυτής της επεξεργασίας, το οποίο θα δημοσιοποιηθεί, ενδεικτικά, με την ευθύνη του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου, δεν θα έχει νομική αξία.

43. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο περί της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν, αφενός, τη Δήλωση σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, η οποία προσαρτάται στην Τελική Πράξη της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και, αφετέρου, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Έσσεν, όπου αναφέρεται ότι εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, σε επίπεδο διοίκησης, είναι καταρχήν έργο των κρατών μελών και επιτελείται σύμφωνα με τους συνταγματικούς κανόνες εκάστου. Τα ανωτέρω δεν θίγουν τις εποπτικές, ελεγκτικές και εκτελεστικές εξουσίες των οργάνων της Κοινότητας βάσει των άρθρων 145 και 155 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

44. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι το Συμβούλιο θα θεσπίσει όλα τα αναγκαία μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ. Προς το σκοπό αυτό, θα αναληφθεί σε εύθετο χρόνο η αναγκαία προπαρασκευαστική εργασία προκειμένου να ολοκληρωθεί πριν από την ημερομηνία αυτή.

45. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη καλούν το Συμβούλιο να ζητά τη γνώμη της Επιτροπής πριν να αποφασίσει επί αιτήματος, κατά το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκ μέρους της Ιρλανδίας ή του Ηνωμένου

Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας προκειμένου να συμμετάσχουν σε ορισμένες ή όλες τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν. Αναλαμβάνουν επίσης να καταβάλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να δώσουν στην Ιρλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο τη δυνατότητα να κάνουν χρήση των διατάξεων του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, εάν το επιθυμούν, ώστε να μπορέσει το Συμβούλιο να λάβει τις αποφάσεις που αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του εν λόγω πρωτοκόλλου ή οποτεδήποτε αργότερα.

46. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν να καταβάλουν κάθε προσπάθεια προκειμένου να καταστεί δυνατή η δράση μεταξύ όλων των κρατών μελών στους τομείς του κεκτημένου του Σένγκεν, ειδικότερα όταν η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας θα έχουν αποδεχθεί ορισμένες ή όλες τις διατάξεις αυτού του κεκτημένου σύμφωνα με το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

47. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 6 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα υψηλά συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 6 του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μπορέσουν να τεθούν σε ισχύ κατά την αυτή ημερομηνία με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ.

48. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν προδικάζει το δικαίωμα κάθε κράτους μέλους να λαμβάνει τα οργανωτικά μέτρα τα οποία κρίνει αναγκαία προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του βάσει της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του Καθεστώτος των Προσφύγων.

49. Δήλωση σχετικά με το στοιχείο δ) του μόνου άρθρου του πρωτοκόλλου για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η διάσκεψη δηλώνει ότι, ενώ αναγνωρίζει τη σημασία του ψηφίσματος των υπουργών των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων των αρμόδιων για τη μετανάστευση, στις 30 Νοεμβρίου/1 Δεκεμβρίου 1992, για τις προφανώς αβάσιμες αιτήσεις ασύλου, και του ψηφίσματος του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1995 για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών ασύλου, το ζήτημα της κατάχρησης διαδικασιών ασύλου και ενδεδειγμένων ταχέων διαδικασιών για την εκδίκαση προφανώς αβάσιμων αιτήσεων ασύλου θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω, προκειμένου να εισαχθούν νέες θελιτώσεις, ούτως ώστε να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αυτές.

50. Δήλωση σχετικά με το πρωτόκολλο για τα όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέχρις ότου αρχίσει να ισχύει η πρώτη διεύρυνση συμφωνείται ότι θα παραταθεί η ισχύς της απόφασης του Συμβουλίου της 29ης Μαρτίου 1994 («Συμβιβασμός των Ιωαννίνων»), και ότι, μέχρι τότε, θα ευρεθεί λύση για την ειδική περίπτωση της Ισπανίας.

51. Δήλωση για το άρθρο 10 της συνθήκης του Άμστερνταμ

Η συνθήκη του Άμστερνταμ καταργεί και απαλείφει άνευ αντικειμένου διατάξεις της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, όπως ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ, και προσαρμόζει ορισμένες εκ των διατάξεών τους, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης ορισμένων διατάξεων της συνθήκης περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της πράξης περί της εκλογής των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με άμεση και καθολική ψηφοφορία. Το εγχείρημα αυτό δεν θίγει το «κοινοτικό κεκτημένο».

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΔΙΑΣΚΕΥΗ ΕΛΑΒΕ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. Δήλωση της Αυστρίας και του Λουξεμβούργου για τα πιστωτικά ιδρύματα

Η Αυστρία θεωρεί ότι η δήλωση για τα δημόσια πιστωτικά ιδρύματα στη Γερμανία ισχύει και για τα πιστωτικά ιδρύματα στην Αυστρία και το Λουξεμβούργο τα οποία έχουν συγκριτική δομή.

2. Δήλωση της Δανίας σχετικά με το άρθρο Κ.14 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Το άρθρο Κ.14 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση απαιτεί την ομοφωνία όλων των κρατών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όλων δηλαδή των κρατών μελών, για την έκδοση οποιασδήποτε απόφασης για την εφαρμογή των διατάξεων του τίτλου IIIα της συνθήκης περί της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σχετικά με τις θεωρήσεις, το άσυλο, τη μετανάστευση και άλλες σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στη δράση στους τομείς του Επιδόσεων. Επιπλέον, οποιαδήποτε ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου θα πρέπει, προτού τεθεί σε ισχύ, να εγκρίνεται σε καθένα από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς κανόνες. Στη Δανία η έγκριση αυτή θα απαιτεί, σε περίπτωση μεταβίβασης κυριαρχίας, έγκριση του Folketing είτε πλειοψηφία των πέντε έκτων των Folketing είτε πλειοψηφία των μελών του Folketing και πλειοψηφία σε δημοψήφισμα.

3. Δήλωση της Γερμανίας, της Αυστρίας και του Βελγίου για την επικουρικότητα

Οι κυβερνήσεις της Γερμανίας, της Αυστρίας και του Βελγίου θεωρούν δεδομένο ότι, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας δεν αφορά μόνο τα κράτη μέλη αλλά και τις ενότητες τους στο βαθμό που αυτές έχουν νομοθετικές αρμοδιότητες εθνικού συνταγματικού δικαίου.

4. Δήλωση της Ιρλανδίας σχετικά με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας

Η Ιρλανδία δηλώνει ότι προτίθεται να ασκήσει το δικαίωμά της, σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, να συμμετέχει στη διαδικασία μέτρων σύμφωνα με τον τίτλο IIIα της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στο μέγιστο βαθμό που συνάδει προς τη διατήρηση της κοινής της ταξιδιωτικής περιοχής με το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Ιρλανδία υπενθυμίζει ότι η συμμετοχή της στο πρωτόκολλο για την εφαρμογή των ορισμένων πτυχών του άρθρου 7 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας κατοπτρίζει την επιθυμία της να διατηρήσει την κοινή της ταξιδιωτική περιοχή με το Ηνωμένο Βασίλειο με σκοπό να μεγιστοποιήσει την ελευθερία κυκλοφορίας προς και από την Ιρλανδία.

5. Δήλωση του Βελγίου για το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εγκρίνοντας το πρωτόκολλο για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Βέλγιο δηλώνει ότι, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του βάσει της σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, θα προβαίνει, σύμφωνα με τη διάταξη που προβλέπεται στο στοιχείο δ) του μόνου άρθρου αυτού του πρωτοκόλλου, σε ατομική εξέταση κάθε αίτησης ασύλου υπηκόου άλλου κράτους μέλους.

6. Δήλωση του Βελγίου, της Γαλλίας και της Ιταλίας για το πρωτόκολλο σχετικά με τα όργανα ενόψει της Διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το Βέλγιο, η Γαλλία και η Ιταλία διαπιστώνουν με βάση τα αποτελέσματα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν ανταποκρίνεται στην ανάγκη, η οποία είχε επιβεβαιωθεί εκ νέου στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης, για ουσιαστική πρόοδο στην ενίσχυση των οργάνων.

Οι χώρες αυτές θεωρούν ότι μια τέτοια ενίσχυση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των πρώτων διαπραγματεύσεων προσχώρησης. Είναι αποφασισμένες να δώσουν στο ακέραιο την κατάλληλη συνέχεια στο Πρωτόκολλο όσον αφορά τη σύνθεση της Επιτροπής και τη στάθμιση των ψήφων και θεωρούν ότι σημαντική επέκταση της προσφυγής στη ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία συνιστά ένα από τα πρόσφορα στοιχεία τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

7. Δήλωση της Γαλλίας σχετικά με την κατάσταση των υπερπόντιων διαμερισμάτων υπό το πρίσμα του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Γαλλία θεωρεί ότι η εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την ενσωμάτωση του κεκτημένου του Σένγκεν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν θίγει το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής της σύμβασης εφαρμογής της συμφωνίας του Σένγκεν της 14ης Ιουνίου 1985 που υπογράφηκε στο Σένγκεν στις 19 Ιουνίου 1990, όπως καθορίζεται στο άρθρο 138 πρώτο εδάφιο αυτής της σύμβασης.

8. Δήλωση της Ελλάδας σχετικά με τη δήλωση για το καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων

Σχετικά με τη δήλωση για το καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων, η Ελλάδα υπενθυμίζει την κοινή δήλωση για το Άγιο Όρος που έχει προσαρτηθεί στην τελική πράξη της συνθήκης προσχώρησης της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Άρθρο δεύτερο

1. Με τα προεδρικά διατάγματα και τις λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των άρθρων 1, 2, 3, και 4 του ν.1338/1983 (ΦΕΚ 34 Α'), όπως αυτός τροποποιήθηκε από τους νόμους 1440/1984 (ΦΕΚ 70 Α'), 1775/1988 (ΦΕΚ 101 Α'), 1880/1990 (ΦΕΚ 39 Α'), 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α') και 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α') μπορεί να ρυθμίζεται αναλόγως κάθε θέμα που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή της Συνθήκης και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων, που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη, οι οποίες κυρώνονται με τον παρόντα νόμο, καθώς και κάθε θέμα αναγκαίο για την εφαρμογή των πράξεων, που εκδίδονται κάθε φορά από τα κοινοτικά όργανα. Με τον ίδιο τρόπο, ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στην ανάπτυξη των νησιών και έχουν σχέση με την εφαρμογή του άρθρου 158 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και της Δήλωσης υπ' αριθ. 30, που περιλαμβάνεται στην Τελική Πράξη η οποία κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Με τις παραπάνω κανονιστικές πράξεις επέρχονται οι αναγκαίες προσαρμογές της κείμενης νομοθεσίας, όταν απαιτείται τροποποίηση ή κατάργηση διατάξεων, που είναι αντίθετες προς τη ρύθμιση, η οποία προβλέπεται από τη Συνθήκη που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο και τις πράξεις των κοινοτικών οργάνων.

Άρθρο τρίτο

Πριν από το τέλος κάθε τακτικής συνόδου της Βουλής, ο Υπουργός Εξωτερικών υποβάλλει προς αυτήν έκθεση για την εφαρμογή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο τέταρτο

1. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις, καθώς και τα σχετικά πρωτόκολλα και οι δηλώσεις που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη, μεταφέρονται στη γλώσσα των τυφλών Braille.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών συγκροτείται ειδική επιτροπή, η οποία σε ορισμένη προθεσμία αναλαμβάνει να επεξεργαστεί τη μορφή του κειμένου στη γλώσσα των τυφλών Braille.

3. Ο Υπουργός Εξωτερικών θα μεριμνήσει για τη δημοσίευσή του με πρόσφορο τρόπο.

Άρθρο πέμπτο

1. Η ελληνική μετάφραση του κειμένου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κα-

θώς και των συνοδευτικών της Πρωτοκόλλων, εφόσον αυτά έχουν αποδοθεί στην καθαρεύουσα, μεταφέρονται στη δημοτική γλώσσα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών συγκροτείται ειδική επιτροπή, η οποία σε ορισμένη προθεσμία αναλαμβάνει να επεξεργασθεί τη νέα γλωσσική μορφή του κειμένου.

3. Τα κείμενα της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων υπό τη νέα γλωσσική τους μορφή δημοσιεύονται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης.

Άρθρο έκτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και των κειμένων που κυρώνονται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 14 της Συνθήκης του Άμστερνταμ.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Μαρτίου 1999

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Γ.Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΑΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΡ. ΑΡΣΕΝΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦ/ΣΕΩΝ

ΜΙΛΤ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΑΠ.-ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΙΑΝ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΤΟΣ, ΧΩΡΕΙΑΣ & ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Λ. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΛ. ΠΑΠΑΖΩΗ

ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΤ. ΜΠΕΝΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 12 Μαρτίου 1999

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ε. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ